NATIONAL LIBRARY
CANADA
BIBLIOTHEQUE NATIONALE
JUN 1 8 1968

192/A/20/4-7 —> 21/1

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.

WEDNESDAY JUNE 5, 1968

LATVIJA
AMERIKA

45. N-RS TRESDIENA, 1968. GADA 5. JŪNIJS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKA

Iznāk divas reizes nedēļā — treŝdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8 Ont., Canada; tālr. 465—7902
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121
Nujorkas redakcijas vaditājs V. IRBE 4035 Rembouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A. Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vaditāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

SV. ANDREJA EV.-LUT. DRAUDZE TORONTO IESVĒTITIE JAUNIEŠI

Māc. A. Čops Sv. Andreja draudzē Toronto 26. maijā iesvētīja 25 jauniešus: priekšā no kreisās — Kristīne Dadze, Solveiga Zirne, Gunta Gūtmane, draudzes priekšnieks R. Roze, māc. A. Čops, draudzes ērģelniece E. Timermane-Ozola, draudzes kora diriģents Arv. Purvs, Kaiva Ceļdoma, Rita Zeiburliņa un Māra Holantors Gulbis un Juris Kārkliņš; aizmugurē — Viesturs Upāns, Harijs Vorps, Ivars Kopštāls, Namejs Batraks, Helmūts Drengers, Pēteris Mezītis, Roberts Freimuts, Pēteris Zile un Valdis Korbs.

Foto: J. Ligers

Latviešu dienu ievadījums Čikagā

LATVIJAS JUBILEJAS CEĻOJOŠĀS IZSTĀDES ATKLĀSANA UN SVINĪGAIS AKTS

Latviešu dienu ievadījumā Čikagas pilsētas galva R. Dēlijs 27. maija rītā, klātesot Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājam Dr. A. Spekkem, Čikagas latviešu organizāciju apvienības pr-dim V. Landmanim un Latviešu dienu rīcības komitejas pr-dim V. Viksniņam, parakstīja īpašu Latviešu dienu proklamāciju. Pēc tam Steita ielas un Madisona avenijas stūrī svinīgi uzvilka ASV un Latvijas karogu dekorējumu. Laikraksts „Chicago Tribune", atzīmējot šo notikumu, ievietoja Latvijas sūtniecības vadītāja Dr. A. Spekkes uzņēmumu kopā ar divām latviešu tautu meitām. Jau vairākas dienas iepriekš šis laikraksts sniedza ziņojumus par gaidāmajām svinībām, bet pēc Latviešu dienu oficiālās pasludināšanas visu trīs Baltijas valstu karogi 8 dienas brīvi plīvoja astoņos pilsētas centra galveno ielu krustojumos ar Steita ielu, paužot amerikāņu sabiedrībai par notikuma svarīgumu. Piezīmējams, ka poļiem līdzīgā sarīkojumā bija lauts pilsētā Polijas nacionālos karogus izkārt tikai divas dienas.

Tās pašas dienas vakarā Šeratona viesnīcā notika ALAs kult. biroja sakārtotās Latvijas jubilejas cejojošās izstādes atklāšanas akts. Telpu greznoja pie sienas izstiepts Latvijas karogs ar piestiprinātu Latvijas kartes apveidu un skaitli 50, kura labajā pusē bija novietoti ASV, Latvijas un Ilinojas pavalsts 150 gadu jubilejas karogi. Svinīgo aktu atklājot, Latviešu dienu rīcības komitejas pr-dis V. Viksniņš sveica klātesošos, kuŗu vidū bija daudz amerikāņu un apspiesto tautu pārstāvju, pateicoties ASV valdībai par stingro nostāju, neatzīstot Latvijas iekļaušanu Pad. savienībā. ASV un Latvijas himnas atskaņoja amerikāņu jūras spēku pūtēju orķestris. Bija jāpriecājas, cik iejūtīgi, svinīgi un godbijīgi amerikāņi nospēlēja mūsu Tautas lūgšanu.

LELDAAs vidienes apgabala garīgais vadītājs prāv. J. Turks svētrunā uzsvēra, ka ne augstumi, ne zemumi, ne kas cits mūs spēs šķirt no Dieva, tādēļ Viņam pateicamies un gaidām uz laimīgāku nākotni, pabeidzot ar lūgšanu „Mūsu tēvs debesīs". Pēc aizlūguma V. Viksniņš iepazīstināja klātesošos ar turpmākās vakara norises vadītāju Sigu Sakoviču, kas, pateikdamies par viņam parādīto godu, mudināja latviešus būt lepniem uz savu senču mantojumu un kultūras bagātībām, neļaujot tām nekur un nekad iztrūkt. Kā pirmo viņš pieteica Ilinojas likumdošanas iestādījuma locekli J. Vulfu, kas nolasīja savu pavalsts 75. vispārējā asamblejā iesniegto un pieņemto rezolūciju — sirsnīgi sveikt Čikagas latviešu organizācijas šai svinīgajā gadījumā, vēlot sekmes un labu Latviešu dienu izdošanos. Šo jau 4. martā pieņemto rezolūciju J. Vulfs pēc nolasīšanas nodeva V. Viksniņam. Aktā bija ieradies arī šīs rezolūcijas līdziesniedzējs H. Stolle ar dzīvesbiedri.

Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs Dr. A. Spekke savā runā uzsvēra, ka „mūsu dienas ir lielas atbildības laiks visiem tiem, kas pilnīgi izprot šī laikmeta nozīmi un ir pietiekami drošsirdīgi, lai uzņemtos šī laika uzliktos pienākumus". Pakavējies pie pasaules lielajām politiskajām varām un to attieksmēm, kā arī Eiropas vispārējās ģeografiskās un politiskās nozīmes, Dr. A. Spekke pieminēja Austrumeiropas ziemeļdaļu, kur mīt „nabaga nemierīgie balti", par kuŗu sarežģīto eksistenci nav ko brīnīties, jo atsevišķos laika posmos tiem bijis jāuztver visas Eirāzijas izdarītais spiediens. Bet viņi tur allaž atradušies un savu uzdevumu veikuši. Un tagad „čaklas latviešu patriotu rokas izkārtojušas šo izstādi jums, mūsu amerikāņu draugi un labvēļi, lai sniegtu jums patiesu ieskatu, nevis tikai tukšus vārdus," uzrunu pabeidza sirmais, bet apbrīnojami mundrais un garā mošais Latvijas valstsvīrs, pateikdamies arī par sirds siltumu, ar kādu apveltīts Čikagā.

Tā kā pilsētas galva R. Dēlijs tomēr bija kavēts ierasties, kaut vēl tās pašas dienas rītā bija solījies piedalīties šai aktā, viņu aizstāja pilnvarotais speciāliem uzdevumiem plkv. J. Rēlijs, uzrunā atzīstot, ka būtu brīnumjauki, ja latvieši dzimtenē būtu varējuši dzirdēt brīvās himnas skaņas, kuŗas tiem apliecinātu, ka ASV un svešuma tautieši Latviju nav aizmirsuši. Viņš mudināja amerikāņus būt modriem, lai tos nepiemeklētu Baltijas tautu liktenis.

S. Sakovičs akta dalībniekus iepazīstināja ar klātesošo pasta priekšnieku H. Makgiju ar dzīvesbiedri, ar plkv. J. Rēlija dzīvesbiedri, Lietuvas konsulu O. Daužvardi ar dzīvesbiedri u.c. Bija ieradies igauņu pārstāvis A. Keps ar dzīvesbiedri un lietuviešu politiski-sabiedriskie darbinieki B. Neinis, A. Kairis un J. Barthuss, bet goda viesu vidū sēdēja četri Vietnamā ievainoti karavīri, kuŗus klātesošie sumināja ar piecelšanos un aplausiem.

Arī pieteiktais Ilinojas pavalsts 150 gadu komitejas priekšsēdis R. Ņūmens nebija varējis ierasties. Viņu pārstāvēja D. Halvards, uzrunā uzsverot Latvijas un Ilinojas kopīgo brīvības mīlestību. Ilinojas jubilejas komitejas vārdā viņš pasniedza Dr. A. Spekkem pavalsts 150 gadu atceres medaļu. Čikagas pilsētas 150 gadu jubilejas komitejas vārdā sveica J. Hovards, bet no Cook County padomes galvenais sekretārs A. Vaits. Nobeigumā Čikagas latviešu organizāciju apvienības pr-dis V. Landmanis pateicās visām tautībām, kuŗas kopīgi strādājušas, lai Ilinojas pavalsts tiešām kļūtu ievērojama, un kuŗas ievēlējušas slaveno un lielisko pilsētas galvu Dēliju. „Ja strādāsim visi kopīgi arī brīvības darbā, mēs tiešām kļūsim brīvi," uzsvēra V. Landmanis.

Tā kā Latviešu dienu ievadījums, 27. maijs, bija tiešī vakara norises vadītāja S. Sakoviča dzimšanas diena, to atzīmēja ar pūtējorķestŗa nospēlētu „Happy Birthday", pasniedzot gaviliniekam tortī ar simbolisku vienu sveci, kuŗu nopūšot, jubilārs izteica vēlmi, lai visas tautas aiz dzelzs aizkara drīz atgūt brīvību.

Koncerta daļā jūrnieku orķestris atskaņoja amerikāņu dziesmu savirknējumu, pabeidzot ar jūras spēku himnu „Mūžīgais tēvs", kuŗu akta dalībnieki noklausījās, kājās piecēlušies. Pēc koncerta visi, kas Latvijas 50 gadu jubilejas cejojošajā izstādē vēl nebija paguvuši iegriezties, devās turp, bet atgriezušies iebaudīja šampanieti un piedevas.

Svinīgā koncerta norisi skaņu lentē uzņēma kādreizējais Amerikas Balss radioraidījumu Eiropā līdzstrādnieks Aleksandrs Sūrītis.

Z. K.

Bažas par Trudo ārpolitiskajiem plāniem

Kanadas federālā parlamenta vēlēšanu kampaņā tagad pakāpeniski atklājas arī jaunā Liberāļu partijas vaditāja un pašreizējā ministru prezidenta Pjēra Trudo plānotās reformas un politiskie nolūki. It sevišķi ārpolitiskajā laukā — pēc dzirdētā Trudo ieteikuma pārtraukt Kanadas piedalīšanos Eiropas aizsardzībai NATO ietvaros un iestāties par sarkanās Ķīnas uzņemšanu Apvienotajās nācijās — radušās pamatotas bažas aprindās, kuŗas neaizstāv vienpusēju koeksistenci un samierināšanos ar komūnistiskā imperiālisma pieaugšanu. Tādēļ īstā laikā un vietā bija Baltijas tautu federācijas Kanadā pr-ža T. Kronberga jautājums ministru prezidentam Trudo viņa 26. maija pieņemšanā Seaway viesnīcā Toronto. Par šo pieņemšanu Latviešu nacionālās apvienības Kanadā sniegtā informācija mūsu laikrakstā jau ievietota 1. jūnija numurā, bet vietējie Toronto dienas laikraksti „The Telegram" un „Daily Star" sevišķi izceļ T. Kronberga jautājumu.

Norādīdams, ka Baltijas tautu piederīgie norūpējušies par Trudo plānoto ārpolitiku attieksmē uz sarkanās Ķīnas oficiālu atzīšanu un uzņemšanu Apvienotajās nācijās, T. Kronbergs norādīja, ka AN charta nemaz neparedz šādu valstu uzņemšanu. Ja sarkanā Ķīna oficiāli jāatzīst vienīgi tādēļ, ka Kanadai ar to pastāv tirdznieciski sakari un komūnistiskais režīms tur valda jau 20 gadu, tad tikpat labi varētu runāt arī par noziedznieku organizācijas Mafijas atzīšanu, kuŗa arī jau pastāv daudzus gadus un ir reāls fakts. Tādēļ sarkanās Ķīnas atzīšana ārpolitiskajā laukā nozīmētu to pašu, ko iekšpolitikā atzīt Mafiju.

Klātesošo aplausi liecināja par T. Kronberga lietišķumu, bet Trudo izvairīgā atbildē atkārtoja jau agrāk teikto, ka ceturtā daļa no pasaules iedzīvotājiem ir Ķīnā, kuŗu jau 20 gadu pārvalda Pekingas valdība. Tādēļ tā ir atzīstama kā reāls fakts, neatkarīgi no tā, vai tas mums patīk, vai arī ne, kaut ne vienmēr mēs varētu atzīt Ķīnas valdības rīcību.

Ungāru pārstāvis A. Lašlo izteica neapmierinātību par ministru prezidenta ieteikumu ASV pārtraukt uzlidojumus Ziemeļvietnamai kara izbeigšanai.

Tā kā pieņemšanā katram pārstāvim bija atļauts tikai viens jautājums un iepriekš bija jāpieprasa vārds, tad vairāki palika neizteikti un, liekas, daudzi arī neatbildēti. Kā izteicās T. Kronbergs, ministru prezidenta Trudo atbilde viņu neapmierina un tā uzskatāma par izvairīgu.

R. N.

Aivars Ruņģis

Nelūgsimies, bet liksim ausities!

AIZSTĀVĒSIM IGAUŅU, LIETUVIEŠU UN LATVIEŠU TAUTAS ASV ŠĀGADA VĒLĒŠANU IETVAROS!

Starp daudzajiem praktiskas dabas ierosinājumiem mūsu nacionālpolitiskajam darbam starptautiskajā laukā daži ir mazāk problēmātiski reālizēšanas ziņā nekā citi. Šis ir viens tāds projekts: ASV dzīvojošie igauņi, lietuvieši un latvieši iesaistās ASV prezidenta, senāta un tautas vietnieku nama locekļu vēlēšanu ciņā un izvēlē no mazliet citādākām pozicijām nekā līdz šim, pie tam iesaistās vienoti un kopīgiem spēkiem. Līdzīgi citām politiskajam darbam nobriedušām grupām, igauņi, lietuvieši un latvieši šai ASV vēlēšanu gadā izveido savu, teiksim, kopīgu ASV baltiešu novērotāju komiteju, kas sekmē un saskaņo mūsu rīcību, veicot ASV pavalstnieka augsto pienākumu, proti, izvēlēties valsts vadību.

Vai šāds kopīgs pasākums iespējams un vajadzīgs? Kādēļ tam jābūt kopīgam pasākumam? Šāds kopīgs pasākums vajadzīgs tādēļ, ka, strādājot kopā, igauņi un latvieši var jūtami sekmēt skaitliski daudz lielākās lietuviešu grupas politiskos centienus, kuŗi galvenajos punktos pilnīgi saskan ar mūsu vēlmēm attieksmē uz ASV valdības nostāju okupēto Baltijas valstu jautājumos. Šāds kopīgs pasākums iespējams tādēļ, ka tam labi varētu izmantot visas jau esošās dažādās baltiešu institūcijas un organizācijas. Šāds kopīgs pasākums nepieciešams tādēļ, ka tas sniegtu mums jaunas ierosmes, kā kopā dzīvot, kopā strādāt un kopā pārdzīvot mūsu tautām tik kritisko vēstures posmu. Baltijas tautu kopīgā ģeopolitiskā situācija, ciešās un radnieciīgās vēstures un kultūras saites, kā arī nākotnes attīstības iespēju izpratne liek mums darboties kopā.

Vai mums ir jebkāds reāls politisks spēks ASV apjomā? Ir. Reāls politisks spēks mums ir kā vienotai grupai. Mūsu politiskais stiprums ir tai apstāklī, ka mēs, baltieši, dzīvojam izkliedēti pa visām ASV, bet neesam izkliduši: mēs esam cieši saistīti cits ar citu ar savu reliģisko, profesionālo un sabiedrisko organizāciju, ar savas etniskās preses starpniecību. Mūsu izkliedētībā un vienlaikus ciešā organizētībā slēpjas mūsu spēks. Ja visas baltiešu organizācijas izšķiras, piemēram, par kādu politisku akciju, tām nav jāveido nekāda jauna aparātūra: viss jau ir pie rokas — draudzes, biedrības, dažādas sanāksmes, daudzie preses izdevumi. Ja mēs gribam, mēs varam apliecināt sevi par tik lielu un labi organizētu politisku spēku, ka profesionāls politikis noteikti sāktu ausities. Mums jāliek savai balsij atskanēt īstajā vietā, īstajā laikā, īstajā nostatījumā. Kā to panākt? Lai to panāktu, pie darba jāstājas tūlit. Jātop „kopējai novērotāju komitejai", un tai visiem iespējamiem līdzekļiem jādara zināma sava eksistence.

Kādi varētu būt šīs kopīgās ASV baltiešu novērotāju komitejas darba galvenie punkti, veidi un izpaudumi? Kā veidotos šāda komiteja? Tai varētu būt sava visu ASV apmēru „nacionālā vadība", varētu tapt sava „nacionālā komiteja", kuŗu veidotu ASV mērogā pazīstami baltieši. Un šai komitejai būtu visās pavalstīs un dažādās pilsētās tāda paša nosaukuma grupas, kuŗas rastos pašu baltiešu iniciātīvā vai arī centrālo organizāciju mudinātas. Šīs kopīgās ASV baltiešu novērotāju komitejas izveidotos no atsevišķo vietu amerikāņu sabiedrībā redzamākajiem baltiešiem, ieskaitot mūsu izcilākos sportistus un mūsu skaistākās meitenes.

Askanot pirmajam aicinājumam uz kopīgu darbu, visu grupu pirmais uzdevums būtu pamatot un popularizēt amerikāņu sabiedrībā un presē „nacionālās komitejas" eksistenci. Tālāk atsevišķo grupu pārstāvju uzdevums būtu informēt ASV vēlēšanu kandidātus un balsotājus, ka „baltiešu novērotāju komiteja" vērtē arī atsevišķo politisko partiju un tās kandidātu nostāju pret Pad. savienības okupētajām Baltijas valstīm un šo okupēto tautu nacionālās atbrīvošanās centieniem. Atsevišķo grupu pārstāvji informētu politiķus par „nacionālās komitejas" uzbūvi un tās pārstāvībām visās ASV, tāpat par ciešo organizētību, kas ļauj ar informāciju iespaidot vairāk nekā miljona baltiešu un to draugu rīcību. Šo grupu pārstāvji nepārtraukti turpinātu popularizēt baltiešu politiskos centienus attieksmē uz apspiestajām tautām.

„Nacionālā komiteja" savukārt varētu aicināt visus tos baltiešus, kuŗi ir kādas politiskas partijas profesionāli darbinieki, visiem iespējamiem līdzekļiem sekmēt savu partiju programmu deklarācijās apspiesto Baltijas tautu atbrīvošanās centienus (ja tas darīts, tad pateikties šiem darbiniekiem!). Tālāk, „nacionālā komiteja" varētu aicināt ikvienu baltieti nogaidīt, iekām iesaistās aktīvā kampaņā vai nodod savu balsi, kamēr noskaidrojas kandidāts, kas ASV tradicionāli aizstāvēto tautu tiesību un pašnoteikšanās principus nepārprotami attiecinājis arī uz okupētajām Baltijas valstīm. „Nacionālā komiteja" var arī intervēt dažādos kandidātus igauņu, lietuviešu, latviešu un angļu valodā publicētajiem izdevumiem par viņu uzskatiem Baltijas valstu jautājumos.

Visbeidzot „nacionālā komiteja" vēlēšanu priekšvakarā, septembrī vai oktobra sākumā, sapulcējas iepriekš izziņotā sanāksmē, kuŗā izvērtē politisko partiju platformas un iespēju robežās vienojas par to ASV prezidenta un citu redzamāko amatu kandidātiem, kuŗi savā vēlēšanu ciņā un deklarācijās vistiešāk skāruši igauņu, lietuviešu un latviešu tautu nacionālās atbrīvošanas centienu sekmēšanu. Tas nozīmē, ka ar šo dienu visi pa ASV izkliedētie, bet labi organizētie baltieši iesaistās „nacionālās komitejas" ieteiktās partijas un kandidātu atbalstīšanā. Tas nozīmē, ka baltieši visiem spēkiem atbalsta to partiju un ASV prezidenta amatam to valstsvīru, kuŗa principi visvairāk sekmē vai saskan ar visiem tradicionālajiem un vēsturiskajiem Amerikas savienoto valstu principiem. Baltieši atbalsta to kandidātu, kas skaidri deklarē tādu savu nostāju, kuŗa sekmētu arī igauņu, lietuviešu un latviešu nacionālās atbrīvošanās centienus. Šāda vēlēšanu ciņa, paužot kopīgu baltiešu nostāju, turpinās amerikāņu presē (lasītāju vēstulēs), debatēs, privātās sarunās.

Šādu „nacionālo komiteju" varētu atjaunot un uz iegūtās pieredzes pamata tās darbību paplašināt nākamo vēlēšanu ietvaros, ja politiskā ciņa par Baltijas tautu brīvību nepieciešama un turpināma.

Šis, protams, ir tikai daļējs iespējama kopīga darba skicējums, bet tam vajadzētu dot diezgan pilnīgu ieskatu par kāda praktiski reālizējama projekta iespējām.

1968. g. 5. novembrī šādas kopīgas ASV baltiešu novērotāju komitejas darbs būtu pabeigts.

(Nobeigums 8. lpp.)

ZEMŪDENEI „SCORPION" SEKOJIS PADOMJU IZNĪCINĀTĀJS

Amerikāņu atomzemūdenei „Scorpion", kuŗa pazuda atceļā uz ASV no apmācībām Vidusjūrā, vismaz divas dienas kā ēna sekojis kāds padomju iznīcinātājs. To liecina kāda zemūdenes apkalpes locekļa vēstule, kuŗu tas 16. maijā nosūtījis no Vidusjūras savai mātei ASV. Brīdi pavidēja cerība, ka zemūdene ar 99 vīru apkalpi vēl vesela, jo kāda amerikāņu patruļlidmašīna bija uztvērusi radiosignālus, kuŗus atšifrējot, raidījums sastādīja pazudušās „Scorpion" vārdu. Laikraksti šo cerību vēsti ziņoja lielos virsrakstos. Pentagons šo ziņu tomēr uzņēma ļoti skeptiski, apzīmējot to par „mānīšanos". Pazudušās zemūdenes meklēšanā pašreiz jau piedalās 55 kuģi un 30 lidmašīnu, rūpīgi pārbaudot 50 jūdžu platu un 2700 jūdžu garu jūras ceļu, pa kuŗu braukusi zemūdene līdz punktam, no kuŗa 21. maijā pēdējo reizi dzirdēti tās noteiktie signāli.

Mamma, vai tu esi māma?

INDRAS GUBIŅAS PĀRDOMU RAKSTS

Katrai kultūras tautai ir sava literārā valoda un tā sauktā ikdienas valoda. Taču literāro valodu šī ikdienas valoda var ietekmēt un ietekmē, tāpat literārā valoda ietekmē ikdienas valodu. Valoda — ne literārā, ne ikdienas dzīvā, runātā valoda nav sastingusi, tā veidojas un mainās, ja tauta turpina savu kultūru attīstīt.

Man gribas šajā rakstā pakavēties pie dažiem vārdiem, kurus literārajai valodai nekādi nav izdevies izskaust no ikdienas sarunu valodas. Rodas jautājums, vai tas maz būtu vajadzīgs?

Paskatīsimies, kas notiek ar parasto, gadsimtus lietoto „mammu". Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas izdotajā žurnālītī „Auseklītis" bērnu rakstiņos lasām „māma". Manām ausīm tas vienkārši liekas nedabīgi. Ne Latvijā, kur es augu un sāku skolas gaitas, ne Vācijas nometnēs, kur skolas gaitas turpināju un kur bērni sarunājās vēl tikai latviski, ne Kanadā neesmu dzirdējusi lietojam vārdu „māma". Neesmu arī dzirdējusi nevienu pieaugušo to lietojam: man neviens nekad nav apjautājies, ko māma dara. Latviešu pareizrakstības vārdnīcā šis vārds ir. Mēs ļoti bieži lietojam deminutīvu — māmiņa, un ir tiesa, ka ne vienmēr runājot šo deminutīvu gribēs lietot. Būtu grūti ticēt, ka kāds bērns, pērienu dabūjis, teiktu: māmiņa mani nopēra. Var jau būt, ka šādā reizē kādam ir paspruscis vārds „māma".

Bet kas vainas „mammai"? Mana vecmāmiņa zināja teikt, ka viņas vecmāmiņa jau lietojusi „mamma", tātad — vismaz 200 gadu latviešu sarunu valodā lieto „mamma". Parastais iebildums pret „mammu", ka tas esot vācu vārds. Bet neaizmirsīsim, ka „mamma" ir ļoti daudzās valodās, un visās šajās valodās ir arī tas vārds, kuru mēs tulkotu ar „māte". Māte un mamma — ir tomēr starpība! Māte — šis nopietnais, ar bijību un cieņu apdvestais vārds skan ļoti labi pieaugušo sarunās, bet ne bērnu. Bērni daudz runā deminutīvā, bet no „mātes" atvasinātajam deminutīvam ir pavisam cita nozīme.

Nezinu, vai ir pareizi ielikt it kā bērnu mutē vārdu, kuru viņi nekad nelieto, kuru mēs paši nelietojam un kuru patiešām būtu ļoti rūpīgi jāmeklē, lai atrastu mūsu literātūrā. Un tad nu bērns, no skolas pārnācis, pavēstī: mammiņ, tu esi māma! Ja nu patiešām mums „mamma" tik nepieņemams vārds, kā lai izskaidro, ka mēs visi šo vārdu tomēr lietojam, arī skolotāji, bērni? Un kādēļ visas šīs mammas labāk grib būt mammas?

Kaut kā liekas, ka latviešiem vispār nav pilnīgi attīstīti radniecības apzīmējumi. Tāpat kā pret „mammu" jau nezin' cik gadsimtu mēs karojam pret „onkuli" un „tanti". Bet vienkāršā patiesība ir tā, ka mums nav latvisku vārdu šīs radniecības apzīmēšanai. Latviešu pareizrakstības vārdnīca gan piemin „onkuli", iekavās kā ieteikumu lietot „tēvoci". Manā uztverē tēvocis ir tēva brālis. Kā apzīmēt mātes brāli? Lielākā strupceļā mēs esam ar „tanti', to pat pareizrakstības vārdnīca nepiemin. Kādreiz bijuši ieteikumi „tantes" vietā lietot „krustmāti", bet — tie taču ir divi pavisam atšķirīgi jēdzieni. Meklējot pareizrakstības vārdnīcā „tanti", atradu šādus par latviskiem atzītus vārdus: tantjēma, tallijs, tara, tastatūra. Gan jāsaka, ka man nav ne mazākās jausmas par šo vārdu nozīmi, turpretim, kas ir tante, zina katrs bērns. Ir arī ieteikts „tantes" vietā lietot „tēva māsa" vai „mātes māsa", bet — tāpat kā ar „māmu" — neviens to nelieto.

Kādēļ mēs ar tādu sīkstumu turamies pretim dažiem vārdiem, kuri radušies citu valodu ietekmē, kamēr citus (skola, baznīca, vēsture, vēstule u.t.t.) pieņemam pavisam mierīgi? Mēs esam ļoti apmierināti ar zviedrisko „kungu" un „kundzi". Ne „mamma", ne „tante", ne „onkulis" nav tīri latviski vārdi, bet mūsu sarunu valodā tos lieto jau tik ilgi, ka varētu tos mierīgi pieņemt arī literārajā valodā, vismaz atļaut tiem palikt bērnu mutēs.

Tad — kritiķi man pārmetuši, ka manas pēdējās grāmatas virsraksts „Rītdiena neskaitās" esot nelatvisks. Pareizrakstības vārdnīcā ir darbības vārds „skaitās". Vai noliegumā šis vārds uzreiz kļūtu nelatvisks? Kritiķis Jānis Rudzītis saka: „Kārtīgas latviešu mēles īpašniekam nevis 'rītdiena neskaitās', bet pavisam vienkārši — rītdienas nav." Bet es nemaz negribu teikt, ka rītdienas nav! Šis tiešais noliegums neatbilst tam, ko es saprotu vārdā „neskaitās". Ja, piemēram, futbola spēlē iesit bumbu vārtos, tie var neskaitīties, bet būtu aplami teikt, ka to nav. Negribu apgalvot, ka esmu „kārtīgas latviešu mēles īpašniece", bet es patiešām cenšos savu latviešu mēli turēt pēc iespējas kārtīgu, tādēļ būtu ļoti pateicīga, ja man kāds pateiktu, ko lietot šī nelatviskā „neskaitās" vietā, lai izteiktu to pašu domu. Ieteiktais „nav" neatbilst tam, ko es gribēju teikt.

Šie tad nu būtu daži jautājumi un ierosinājumi pārdomām par mūsu valodu. Ceru, ka kāds baltu filologs atradīs laiku mums, māmām, paskaidrot, vai mamma, tante un onkulis skaitās latviešu valodā lietojamie vārdi vai neskaitās.

Indra Gubiņa

LATVIJA
AMERIKĀ

45. N-RS TREŠDIENA, 1968. GADA 5. JŪNIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

Kā saglabāt vēsturisko patiesību?

NEPIECIEŠAMI LABOJUMI DR. E. ANDERSONA VĒSTURES GRĀMATAI

Prof. Dr. Edgara Andersona darbs „Latvijas vēsture 1914. — 1920." izraisījusi presē, priekšlasījumos un pārrunās spraigu domu izmaiņu un iebildumus, jo grāmatā ieviesušās daudzas nepatiesības un dots pārāk subjektīvs vēsturisko personu patriotisma, inteliģences un vispār spējīguma novērtējums, kuram trūkst jebkāda pamatojuma. Tas nebalstās ne uz vēsturisko personu pabeigto izglītības iestāžu mācības programmām, ne arī uz panākumiem, kādus šīs personas guvušas, vadot savus resorus vai karaspēka vienības. Var tikai pabrīnīties, kur vēsturnieks E. Andersons guvis tādas spējas, lai pēc 50 gadiem tik autoritātīvi noteiktu vēsturisko personu inteliģenci, apdāvinātību un piemērotību toreiz veicamajiem pienākumiem.

Lasot šos negatīvos raksturojumus, rodas jautājums, kā gan tik nespējīgas, neizglītotas, netaktiskas, nenosvērtas, politiski naīvas, tuvredzīgas, alkoholisma, dēku, varas un godkārības gara apsēstas personas vispār spējušas Latviju nodibināt un brīvību izcīnīt? Varam tikai nožēlot, ka šādā negatīvā Latvijas valsts nodibinātāju un varoņu raksturojuma ēnā jāgatavojas atzīmēt Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu atceri. Domāju, ka visu vēl dzīvo laika biedru pienākums ir šīs nepatiesības labot, lai nepaliktu aizmiglota vēsturiskā patiesība. Ir nepieciešams savākt un sakopot atsevišķā izdevumā visus jau presē publicētos iebildumus un agrākās liecības, kā arī aicināt trimdā esošos laika biedrus un aculieciniekus nodot savas liecības, lai izkliedētu šo ēnu, kuru uz mūsu pirmajiem valstsvīriem un atbrīvošanas cīņu varoņiem metušas E. Andersona vēstures grāmatā pielaistās nepatiesības. Tas ir jādara tūlīt, izdodot atsevišķu grāmatu ar kļūdu labojumiem, lai vēstures grāmatā pielaistās kļūdas nepārņemtu citos publicējumos.

Mums jau ir bēdīga pieredze ar Vīcupa „Melno grāmatu", kurā arī daudz nepatiesību. Tās savā laikā skaidroja presē un pat tiesu procesos, bet grāmatu pārlabotā izdevumā tomēr neizdeva. Tagad arī E. Andersons par vienu no saviem avotiem minējis šo Vīcupa darbu un kādreiz jau noskaidrotās nepatiesības atkal ietvēris savā vēstures grāmatā. Dīvaini, ka E. Andersons ignorējis neatkarīgās Latvijas laikā sarakstīto „Latvijas atbrīvošanas kara vēsturi", kuras autori ir izcili militārvēsturnieki — ģen. Peniķis, ģen. Ed. Kalniņš, plkv. Plensners, plkv Krīpens, plkv. Apsītis u. c., kas paši bijuši notikumu līdzgaitnieki.

Konstatējams, ka E. Andersons vēsturiskos notikumus vairāk tēlo pēc ārzemju publikācijās un archīvos iegūstamās informācijas, sevišķi Vācijas un Pad. savienības. Tas īpaši izjūtams strēlnieku un Latvijas atbrīvošanas cīņu vērtējumos, kur spilgti dominē ārzemju materiālos paustie uzskati, bet ignorēti neatkarīgās Latvijas laikā izdarītie vērtējumi, kas pamatojas uz toreiz brīvi pieejamiem pašu dokumentiem un daudzām tiešo dalībnieku liecībām. Ir taču sen zināma patiesība, ka ārzemju publicējumos ir daudz apzinātas nepatiesības un pat demagoģijas. Tiem materiālus devuši attiecīgo valstu pārstāvji, kuru nolūks bija apstākļus apgaismot no savas valsts interešu viedokļa un nonicināt pretiniekus, lai sagrautu uzticamību un mazinātu viņu panākumu nozīmi.

Spilgts piemērs bija vācu muižnieku safabricētie iesniegumi Vācijas valdībai dažādu neeksistējošu latviešu organizāciju vārdā, kuros „latvieši" dedzīgi atbalstīja vācu muižnieku centienus un pateica, ka nekādas pārmaiņas negrib. Ja sākam pamatot spriedumus uz šādu informāciju, tad ir tikai dabīgi, ka visi vēsturiskie notikumi un personas nonāk greizā skatījumā.

No strēlnieku un Latvijas atbrīvošanas cīņu vērtējumiem redzams, ka vēstures grāmatas autoram trūkst militāru zināšanu un tiešas karavīra pieredzes, lai norises attēlotu pareizā gaismā un izpratnē. Tā, piemēram, rakstot, par Ziemsvētku kaujām teikts, ka īsi pirms uzbrukuma sākuma 1. bataljona komandieris Fr. Briedis savu posteni atstājis, lai personīgi apklusinātu trokšņotājus 2. pulka aizmugurē, bet 2. bataljona komandieris Buriņš kaujā vispār nerādījies, tādēļ rotas komandierim Pēterim Dardzānam pašā atbildībā bijis jādod bataljoniem pavēli pāriet uzbrukumā. Šādu „pasaciņu" vēstures grāmatā var sniegt tikai autors, kuram nav nekādu zināšanu, ne izpratnes par uzbrukuma sagatavošanu karaspēka vienībās un tiešo vadīšanu sākumā. *Katra komandiera rīcībā* ir pietiekami virsnieku un ziņnešu, lai pašam nebūtu jāskrien apklusināt trokšņotājus otra pulka aizmugurē, atstājot savu komandpunktu un aizmirstot, ka jādod pavēle sākt mēnešiem ilgi līdz sīkumiem izstrādātu uzbrukumu. Apzināti vai ne, bet ar šo „pasaciņu" izcilais Ziemsvētku kauju varonis Fr. Briedis padarīts par galīgi stulbu virsnieku, toties kā varonis izcelts Pēteris Dardzāns, kas vienīgais palicis savā vietā un devis pavēli sākt slaveno Ziemsvētku kaujas. Vispār, lasot E. Andersona vēstures grāmatu, ro-

(Nobeigums 5. lpp.)

LASĪTĀJU vēstules

NOZĪMĪGS FAKTS

No Vašingtonas ziņo, ka ASV tautas vietnieku nama loceklis Edvards Dervinskis (Edward J. Derwinski, R., Illinois) palātā nolasījis un licis ievietot kongresa protokolā (Congressional Record) brošūru „Te Fifty - Year Anniversary of the Restoration of Freedom and Independence of the Baltic States". Jāpiezīmē, ka šī astoņu lappušu publikācija pašreiz ir vienīgā, ar kuru iepazīstināt angliski runājošus svešstautiešus ar Baltijas valstu 50 gadu jubilejām.

Atsevišķus eksemplārus, pievienojot nelielu ziedojumu, vēl var saņemt, rakstot Americans for Congressional Action to Free the Baltic States, Division of Illinois,, 2932 West Eastwood Avenue, Chicago, Illinois, 60625. Turpat pieprasāma informācija par lielāku skaitu brošūru, kuras dabūjamas, samaksājot spiestuves izdevumus, kas ir visai mēreni.

S. L., Ilinojā

PĒDĒJĀ MĀCĪBU DIENA

Sv. Katrīnu latviešu skolā, mācību gadu pabeidzot, pēdējās klases audzēkņiem, šāgada abitūrientiem, bija pārbaudījums Latvijas vēsturē. Pie galda sēž pārbaudījuma komisija (no kreisās) skolas pārzinis Jāzeps Vērdiņš, skolotāja Marta Dālberga un Vija France; aizmugurē no kreisās abitūrientes Debija Andersone, Rita Barkāne, Ilze Gauše, Richards Ķipis un Gunta Laure pie pārbaudījuma ložu vilkšanas. Foto: J. Līgers

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

(22. turpinājums)

Tādā garā viņš tad arī rakstīja savu „Šarla IX valdīšanas chroniku." *)

Hūns, sižetu saviem darbiem Salonam un Pasaules izstādei meklējot, bija to lasījis un izmantojis. Arī viņam bija tā pati „anekdotiskā" pieeja, savai mākslai sižetus izraugoties. Pieminēsim, ka te šo vārdu lietojam pirmatnējā grieķiskajā nojēgā — anekdota — noslēpums, nepublicēts stāsts, vēsturiska detaļa, (no grieķu an - ne, ek - ārpus, didonai — izdot), citiem vārdiem, līdz šim neizpaustas lietas jeb līdz šim vēl neatklātu vēsturisku vai nevēsturisku notikumu apstāsts.

Pieminēsim arī, ka Merimē „Chronikā" atrodams epizods, kas atgādina Hūna 1870. gada Salonā izstādīto darbu, tikai ar to starpību, ka Merimē sacerējumā notikums noris uz ielas, Hūna — telpā. Tādas tad nu būtu intellektuālās saites starp Karmenas autoru un latviešu gleznotāju.

HŪNS UN PASAULES IZSTĀDE PARĪZĒ.

Latvijas mākslas izstādes katalogs gleznu sarakstu ievadīja ar īsu apcerējumu par latviešu moderno mākslu. Autors rakstīja: „Kopš pēdējā gadsimta vidus mēs sastopam ārpus savas tēvijas robežām atzinību izcīnījušus māksliniekus. Atzīmēsim šeit tikai Kārli Hūnu (1830—1877), Pēterpils mākslas akadēmijas profesoru, kurš, sekojot romantiskās un vēsturiskās skolas tradicijām, ap 1870. gadu strādā Parīzē, kur viņš glezno hugenotu un katoļu reliģisko karu epizodus, un izcīna Vispasaules izstādē Grand-Prix."

Izcīna Vispasaules izstādē Grand-Prix?

Atcerēsimies Sokrata pamācību: „Ja gribat man sekot, tad neievērojiet Sokratu, bet ievērojiet patiesību." Šai pamācībā slēpjas visa rietumu kultūra: patiesību vispirms, Sokratu pēc tam! Patiesība ir zinātnes un mākslas progresa avots. Tāpēc lai sekojam patiesībai pat tad, ja tai sekojot, nākas atstāties no „Sokrata". Amicus Plato, sed magis amica veritas...*) Ik paaudzei nepieciešams iepriekšējo paaudžu mantojums — kā stabils lēkšanas dēlis — tālākam un augstākam lēcienam. Melu dēlis, toties, ne vairs palīdz, bet kavē un sajauc soli, atņem spēku. Latviešu īstais dzimtcilvēks mums dārgāks par izgudrotu pakulbārdainu latviešu „ķēniņu".

Jā, kā tad ir ar to Vispasaules izstādi Parīzē un Hūnam it kā piešķirto Grand Prix?

Izstādi, kas mūs te interesē, atklāja 1876. gada 1. aprīlī. Tā pievilka 10 miljonu ārzemju viesu — toreiz! — pussimt valstu, sākot ar Amerikas Savienotajām Valstīm un beidzot ar Ēģiptes vicekarali un Ķīnu, un 42.000 izstādītāju.

Viesu pulkā bija ķeizari un troņmantnieki, ķēniņi un vicekaraļi, pats Turcijas sultāns, prinči un lielhercogi.

Ražojumu parādē un katalogā mākslai bija ierādīta pirmā vieta.

Gleznu izstādē piedalījās ap 40 valstu, kas izstādīja simtām vai desmitām gleznu. Francija izstādīja 625 eļļas gleznas, Bavārija — 211, Beļģija —174, Holande — 169, Lielbritanija — 123, Krievija — 63.

No visām valstīm, kas bija Pasaules izstādē izstādījušas savu mākslinieku darbus, tikai 14 ieguva godalgas. Tās bija:

	Grand Prix	Godalgas I	Godalgas II	Godalgas III
Francija	4	8	10	10
Beļģija	1	2	1	1
Bavārija	1	2	-	2
Italija	1		1	2
Lielbritānija	—	1	1	2
Spānija		1	1	2
Austrija		1	1	1
Holande			1	1
Prūsija			1	1
ASV			1	
Norvēģija			1	
Zviedrija				2
Šveice				1
Krievija				1**)

**) Tabula sastādīta pēc datiem, kas publicēti L'Exposition universelle de 1867 à Paris: Liste génerale des Recompenses décernées par le Jury Internationale; Imprímerie impériale MDCCCLXVII Paris: Beaux Arts, Groupe I peinture et desins.

Ergo! No tabulas redzams, ka neviens Krievijas pavalstnieks 1867. gadā pasaules izstādē neizcīnīja Grand-Prix. To tātad nevarēja izcīnīt arī Kārlis Hūns, sevišķi tāpēc, ka viņš izstādē nemaz nepiedalījās. Trešo un arī vienīgo godalgu Krievijai šai izstādē ieguva vācu izcelsmes gleznotājs Kocebue, pazīstamā vācu rakstnieka Augusta-Frīdricha dēls. Par ko? Par gleznojumu, kas attēloja krievu armijas pāreju Alpiem. Armiju, cilvēkus netaupīdams, pa Sv. Gotharda mūļu ceļu veda krievu feldmaršals Suvorovs, pēc tam kad viņa kungs un pavēlnieks Pāvils I, sanīdies ar austriešiem, bija pavēlējis krievu karaspēku izvākt no Italijas, kur tas bija apkarojis revolūcionāros frančus.

Kāds angļu mākslas kritiķis par šo godalgas piešķiršanu saka, ka tā ir sava veida „noslēpums, kas sniedzas pāri cilvēka saprašanas spējām"*). Kritiķis nebūs bijis vērīgs. Ja viņš būtu uzmanīgi izlasījis izstādes katalogu, viņš būtu sapratis un mīklu atminējis. Katalogā melns uz balta blakus autora vārdam un gleznas apzīmējumam rakstīts: appartenant à S.M. l'empereur Alexandre II **). Glezna piederēja pašam Krievijas valdniekam. Un to nu vajadzēja saprast arī godalgas izspriedējai kollēģijai. Cezara sievai nevarēja būt netikumu, caram Aleksandram nevarēja būt nožēlojamas gaumes, it sevišķi tādēļ, ka viņš pats ar abiem dēliem bija ieradies Parīzē, kur katru vakaru apmeklēja Ofenbacha operetes...

Jā, vārdiem 'appartenant à S.M. l'empereur Alexandre II' bija maģisks spēks, īpaši pēc tam, kad kad kāds franču pilsonis caram nepieklājīgi bija uzsaucis: „Lai dzīvo Polija, mans kungs!" kā pārmetumu par cara valdības nesaudzīgo poļu sacelšanās apspiešanu. Tā vārdiem „māksla" un „politika" palaikam grūti saskaņoties. Kocebuem piešķirtā II godalga bija reveranss ne pret mākslu un mākslinieku, bet pret politiku un Krievijas caru. Tad vēl kāds sīkums: Kocebue (1815—1889), akadēmiju 1845. gadā beidzis, bija ne tikai batalists, bet arī „galma gleznotājs". Un Kārlis Hūns? Kārlis Hūns bija Parīzē jau ceturto gadu un aicinājis pat tēvu braukt turp apraudzīt pasaules izstādes brīnumus. Viņš pats tomēr bija nolēmis atturēties no līdzdalības tajā, toties izstādot Salonā divi darbus. Kādēļ?

Izskaidrojumu atrodam gleznotāja vēstulē Ķeizariskās mākslas akadēmijas padomei, ko tas rakstīja 1865. gada 10. decembrī, lūgdams 500 rubļu aizdevumu, jo ar piešķirto stipendiju nepietiekot, lai spētu nodoties gleznošanai vien un algot nepieciešamos modeļus.

*) Autors tik ļoti bija ieinteresēts šai sacerējumā, Chronique du règne de Charles IX, kurš pirmiespiedumā parādījās 1829. gadā, ka to katrā nākamajā iespiedumā grozīja un pārkārtoja, līdz pat 1853. gadam; kopš tā laika romāna teksts palicis negrozīts.

*) Mīļš man Platons, bet patiesība mīļāka — Platona latīņu valodā tulkotā prātula.

*) The Art Journal, London, vol. VII, 12 lpp.
**) „Pieder Viņa Majestātei Imperātoram Aleksandram II."

(Turpinājums sekos)

Nora Valtere

Neparasta grāma

TĀLIVALDIS ĶIKAUKA „LEONARDS

Tālivalža Ķikaukas fantastiskais romāns „Leonards" ir ļoti neparasta, savā ziņā vienreizēja grāmata latviešu literātūrā. Ar visu savu krāšņo iztēles bagātību tā īstenībā mēģina tvert un attēlot kādas dziļi būtiskas, pie tam ļoti laikmetīgas un aktuālas reālitātes, kurās mēs visi esam ierauti. Tās ir reālitātes, kas „iet pāri" vai arī ir „aiz" jeb „zem" lietu, parādību, cilvēku dzīves un visas pasaules norišu ārēji redzamās čaulas. Ikdienas gaitās steidzoties, par šīm „aiz" visa slēptajām reālitātēm cilvēki parasti nedomā — gan tādēļ, ka garīga kūtruma vai nespējas dēļ to nemaz lāga neprot, gan arī tīšām izvairoties, aiz bailēm, lai nebūtu jāieskatās lietu un parādību īstajā, bieži balsmīgajā sejā.

Dzīves un pasaules ārējo čaulu — raibos notikumus un sarežģījumus, vērojumus un cilvēku tiešos pārdzīvojumus rakstnieks var itin sekmīgi notēlot ar „reālistiskiem" rakstīšanas paņēmieniem. Bet rakstnieks, kas grib izteikt dziļākus īstenības ieskatījumus un atklāsmes, nojautas vai gara redzējumus, to nevar veikt bez fantastiskas simbolikas palīdzības.

Filozofiskas apceres, kas lietu, parādību vai norišu būtību mēģina izgaismot ar tīrā prāta un loģikas starmešiem, palaikam tomēr nespēj panākt to, ko iespēj labs mākslas darbs: tā ir spēja ievilnot lasītāju domām un emocionāliem pārdzīvojumiem, pavērt kādu tiešu ieskatījumu, kas bieži vairāk intuitīvi uztverams nekā loģiski saprotams.

Nupat teikto gribu attiecināt arī uz T. Ķikaukas „Leonardu". Spilgti un uzskatāmi attēlotās fascinējoši fantastiskās ainas, piedzīvojumi un notikumi tur lasītāju garīgā ievilnojumā un spriegumā, bet pats svarīgākais — visu laiku jūtam, ka ar pasakainajiem ārējiem notikumiem, ar dēkām, ar kodolīgajām, bieži it kā mīklainajām sarunām rakstnieks cenšas mums pasacīt vēl ko citu, kaut ko ļoti būtisku un nozīmīgu. Reizēm šis būtiski nozīmīgais vieglāk nojaušams un uzminams, reizēm tas paliek aizplīvurots un neskaidrs, bet tas it kā vēl vairāk ieintriģē un interesi tikai kāpina.

Jau pats Leonarda tēls nav gluži skaidri izprotams, vairāk tikai nojaušams. Viņš varētu būt cilvēks, kas no vienas puses alkaini meklē savu identitāti, no otras mēģina izprast pasauli un sava „es" attieksmes pret to. Vispār, pasaules norišu tvērums romānā plašs un vērienīgs, vie-

tām pārlaicīgi
noslēpumainas
Leonards reizēm
baigā skaidrība
aktuālu šodien
jēgu resp. bez
mas.

Arī Leonarda
opijas karalien
cinējoši noslēpu
lam neizskaidr
kas viņā ir no
Ādamam atziņa
tā, kas atklāj
du parādību d
ju. Šo seju tika
na, ļaužu masā
bāts noslēpums
opē ir arī no
motājas, mūžīg
tājas. (Kalliope
jā ir episkas d
kas viņā ir arī
sievišķības" sp
atvairāmi piev
veidot pēc sav
ope saka Le
skaistu un dziļ
ļu veidojot, mo
— viņa prot a
kveldēt jutekļ
dzot Kalliope i
universāls, vis
esošs, mūžīgs
būt pat dievišķ

Kalliopes un
gos, tāpat dau
grāmatā panāk
mains spriegum
sītājam saspri
stāties, lasīt
otrreiz un ļaut
dziļām domu r

Bez Leonarda
grāmatā ir vēl
tēlu, kas tāpat
reizē kādas d
paudēji. Pretīgs
Omalas tēls, in
nieku trijotne, i
Kvasimondo, v

Ar visu pasak
reālo tēlojumu
laikmetīga un s
un konkrētas
un visas pasau
problēmas. Tā
attieksmē uz
tēm, kuras, st
centrētāk un s
Amerikas savie
ir, piemēram, a
kuma daļā, ku
nālists intervē
tas, kur Kallio
du automatu is
choanalitiķa, ta
pat vēlāk, kur a
pilsētā, kura i
murdošs tirgus
autoram lielisk
reizē ir asas
šausminošas m
tomēr būtībā i

Autors skār
fantastiskā vei

(16. turpinājums)

— Tu redzi, cena nemaz nebija daudz d
kā mazajiem, — Ilga izmēģināja sēdekļa at
— Bet šajā....kāp iekšā un ārā kā pa d
durvīm!

— Degvielas izies divtik, — Vincents aiz
— Degviela nav lēta.

— Ko tu vienmēr par naudu! Ne Aivars,
nītis tik daudz par naudu nerunāja. Viņi g
naudu nopelnīja.

Grieze pirmo reizi juta pret Ilgu patiesu
mu. Bet darba biedra klātienē nevarēja ru
ja jāsavaldās. Viņš nolīga ar auto pārdevēj
sāšanas kārtību, norunāja, kad mašīnu va
ņemt, un darba biedrs Griezes aizveda māj
durvīm Ilga aicināja:

— Džim, vai neienāksit? Vincentam, dro
ir kāda laba lāse. Mums jāapslacina ja
vums.

Bet Džims atteicās. Viņu mājās gaidīja g
un zālāju arī tas šonedēļ vēl nebija pļāvis.

Palikuši vieni, Griezes brīdi bija apmulsu
to tirgotavā justais ignums Vincentam ceļā
plēnējis, bet Ilga, kas to bija jutusi un pa
tā izlaušanos uz āru, tagad gaidīja uz pirm
du.

Saspīlējuma ledu salauza Vincents.

— Tā, — viņš teica. — Ja jau Džims ar

...CIJA TORONTO
...ds Vinčels, 508 Palmerston ...—4533:
... Norītis 1765 Victoria Park ...nt.; tālr. 759—8076;
... EIROPĀ:
...ster/Westf., Von Einem Str.19
...s pēc vajadzības īsināt. Ne...ā, bet uz vēlēšanos sūta at... (Kanadā) vai starptautiskais ... autora vārdu vai iniciāļiem ...iomas ir rakstītāja personīgs ...pilst arī redakcijas viedoklim.
...Kanadā — par mēnesi $ 1.50; ...4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu ...evišķa numura cena 20 centu.
...umu daļā $ 2.10, bet tekstā ...6.40 par 1 collas slejas telpu.

...ā, kuros „latvieši" dedzīgi at...alstīja vācu muižnieku centie...us un pateica, ka nekādas pār...aiņas negrib. Ja sākam pama...ot spriedumus uz šādu informā...iju, tad ir tikai dabīgi, ka visi ...ēsturiskie notikumi un perso...as nonāk greizā skatījumā.

...No strēlnieku un Latvijas at...rīvošanas cīņu vērtējumiem re...zams, ka vēstures grāmatas au...ram trūkst militāru zināšanu ...n tiešas karavīra pieredzes, lai ...prises attēlotu pareizā gaismā ...n izpratnē. Tā, piemēram, rak...ot, par Ziemsvētku kaujām ...ikts, ka īsi pirms uzbrukuma ...kuma 1. bataljona komandie...s Fr. Briedis savu posteni at...ājis, lai personīgi apklusinātu ...okšņotājus 2. pulka aizmugurē, ...t 2. bataljona komandieris ...riņš kaujā vispār nerādījies, ...dēļ rotas komandierim Pēte...m Dardzānam paša atbildībā bi... jādod bataljoniem pavēli pār... uzbrukumā. Šādu „pasaci..." vēstures grāmatā var sniegt ...ai autors, kuram nav nekādu ...šanu, ne izpratnes par uz...ukuma sagatavošanu karaspē... vienībās un tiešo vadīšanu ...kumā. Katra komandieŗa rīcī... ir pietiekami virsnieku un ...nešu, lai pašam nebūtu jā...rien apklusināt trokšņotājus ...a pulka aizmugurē, atstājot ...vu komandpunktu un aizmir...ot, ka jādod pavēle sākt mē...šiem ilgi līdz sīkumiem izstrā...tu uzbrukumu. Apzināti vai ne, ... ar šo „pasaciņu" izcilais ...emsvētku kauju varonis Fr. ...iedis padarīts par galīgi stul... virsnieku, toties kā varonis iz...ts Pēteris Dardzāns, kas vie...gais palicis savā vietā un de... pavēli sākt slavenās Ziem...ētku kaujas. Vispār, lasot E. ...dersona vēstures grāmatu, ro...

(Nobeigums 5. lpp.)

... tas bija apkaŗojis revolū...

...kritiķis par šo godalgas pie... sava veida „noslēpums, kas ...rašanas spējām'"*). Kritiķis ... viņš būtu uzmanīgi izla...ņš būtu sapratis un mīklu ... uz balta blakus autora vār...mam rakstīts: appartenant ...dre II **). Glezna piederēja ...am. Un to nu vajadzēja sa...ēdējai kollēģijai. Cezara sie...nu, caram Aleksandram ne...aumes, it sevišķi tādēļ, ka ...m bija ieradies Parīzē, kur ...Ofenbacha operetes...

...tenant à S.M. l'empereur ...s spēks, īpaši pēc tam, kad ... caram nepieklājīgi bija uz... mans kungs!" kā pārmetu...saudzīgo poļu sacelšanās ap...ākslā" un „politika" palai...bebuem piešķirtā II godalga ...mākslu un mākslinieku, bet ... caru. Tad vēl kāds sīkums: ...kadēmiju 1845. gadā beidzis, ... arī „galma gleznotājs". Un ...ns bija Parīzē jau ceturto ...u braukt turp apraudzīt pa... Viņš pats tomēr bija nolēmis ... tajā, toties izstādot Salonā

...am gleznotāja vēstulē Ķei...jas padomei, ko tas rakstīja ... lūgdams 500 rubļu aizdevu...endiju nepietiekot, lai spētu ... un algot nepieciešamos mo...

...don, vol. VII, 12 lpp.
...stātei Imperātoram Aleksan...

...jums sekos)

Nora Valtere

Neparasta grāmata mūsu literātūrā

TĀLIVALDIS ĶIĶAUKA „LEONARDS", IZDEVIS TILTA APGĀDS 1967. GADĀ

Tālivalža Ķiķaukas fantastiskais romāns „Leonards" ir ļoti neparasta, savā ziņā vienreizēja grāmata latviešu literātūrā. Ar visu savu krāšņo iztēles bagātību tā īstenībā mēģina tvert un attēlot kādas dziļi būtiskas, pie tam ļoti laikmetīgas un aktuālas reālitātes, kurās mēs visi esam ierauti. Tās ir reālitātes, kas „iet pāri" vai arī ir „aiz" jeb „zem" lietu, parādību, cilvēku dzīves un visas pasaules norišu ārēji redzamās čaulas. Ikdienas gaitās steidzoties, par šīm „aiz" visa slēptajām reālitātēm cilvēki parasti nedomā — gan tādēļ, ka garīga kūtruma vai nespējas dēļ to nemaz lāga neprot, gan arī tīšām izvairoties, aiz bailēm, lai nebūtu jāieskatās lietu un parādību īstajā, bieži baismīgajā sejā.

Dzīves un pasaules ārējo čaulu — raibos notikumus un sarežģījumus, vērojumus un cilvēku tiešos pārdzīvojumus rakstnieks var itin sekmīgi notēlot ar „reālistiskiem" rakstīšanas paņēmieniem. Bet rakstnieks, kas grib izteikt dziļākus īstenības ieskatījumus un atklāsmes, nojautas vai gara redzējumus, to nevar veikt bez fantastiskas simbolikas palīdzības.

Filozofiskas apceres, kas lietu, parādību vai norišu būtību mēģina izgaismot ar tīrā prāta un loģikas starmešiem, palaikam tomēr nespēj panākt to, ko iespēj labs mākslas darbs: tā ir spēja ievilnot lasītāju domām un emocionāliem pārdzīvojumiem, pavērt kādu tiešu ieskatījumu, kas bieži vairāk intuitīvi uztveŗams nekā loģiski saprotams.

Nupat teikto gribu attiecināt arī uz T. Ķiķaukas „Leonardu". Spilgti un uzskatāmi attēlotās fascinējoši fantastiskās ainas, piedzīvojumi un notikumi tur lasītāju garīgā ievilņojumā un spriegumā, bet pats svarīgākais — visu laiku jūtam, ka ar pasakainajiem ārējiem notikumiem, ar dēkām, ar kodoligajām, bieži it kā mīklainajām sarunām rakstnieks cenšas mums pasacīt vēl ko citu, kaut ko ļoti būtisku un nozīmīgu. Reizēm šis būtiski nozīmīgais vieglāk nojaušams un uzminams, reizēm tas paliek aizplīvurots un neskaidrs, bet tas it kā vēl vairāk ieintrigē un interesi tikai kāpina.

Jau pats Leonarda tēls nav gluži skaidri izprotams, vairāk tikai nojaušams. Viņš varētu būt cilvēks, kas no vienas puses alkaini meklē savu identitāti, no otras mēģina izprast pasauli un savā „es" attieksmes pret to. Vispār, pasaules norišu tvērums romānā plašs un vērienīgs, vietām pārlaicīgi monumentāls un noslēpumainas dinamikas pilns. Leonards reizēm nojautā, reizēm baigā skaidrībā saskata daudzu aktuālu šodienas parādību īsto jēgu resp. bezjēdzību, pat šausmas.

Arī Leonarda pavadone Eliopijas karaliene Kalliope ir fascinējoši noslēpumains un līdz galam neizskaidrojams tēls. Kaut kas viņā ir no Ievas, kas sniedz Ādamam atziņas ābolu. Viņa ir tā, kas atklāj Leonardam dažādu parādību dziļāko un īsto seju. Šo seju tikai ļoti nedaudzi zina, ļaužu masām tā ir rūpīgi glabāts noslēpums. Kaut kas Kalliopē ir arī no mūzas — iedvesmotājas, mūžīgās gara rosinātājas. (Kalliope grieķu mītoloģijā ir episkas dzejas mūza.) Kaut kas viņā ir arī no tīrās „mūžīgās sievišķības" spēka, kas vīrieti neatvairāmi pievelk un cenšas to veidot pēc savām vēlēm. Kalliope saka Leonardam daudz skaistu un dziļdomīgu vārdu, viņu veidojot, modinot, aicinot, bet — viņa prot arī mulsināt un iekveldēt jutekļu kaislības. Beidzot Kalliope ir arī it kā kāds universāls, visur un vienmēr esošs, mūžīgs un bezgalīgs, varbūt pat dievišķīgs spēks.

Kalliopes un Leonarda dialogos, tāpat daudzās citās vietās grāmatā panākts tāds noslēpumains spriegums, ka liek arī lasītājam saspringt uzmanībā, apstāties, lasīt attiecīgās vietas otrreiz un ļauties spēcīgām un dziļām domu rosmēm.

Bez Leonarda un Kalliopes grāmatā ir vēl rinda citu spilgtu tēlu, kas tāpat ir fantastiski un reizē kādas dziļākas patiesības paudēji. Pretīgs un baigs ir Alli Omalas tēls, interesanta ir dzejnieku trijotne, īpaši Ēriks Marija Kvasimondo, valstsvīri u. t. t.

Ar visu pasakaino un it kā nereālo tēlojumu grāmata ir ļoti laikmetīga un skaŗ ļoti aktuālas un konkrētas mūslaiku dzīves un visas pasaules parādības un problēmas. Tādi spoži tēlojumi attieksmē uz šādām aktuālitātēm, kuŗas, starp citu, viskoncentrētāk un spilgtāk izpaužas Amerikas savienotajās valstīs — ir, piemēram, aina grāmatas sākuma daļā, kur amerikāņu žurnālists intervē Leonardu, tad vietas, kur Kalliope ieved Leonardu automatu istabā, tad pie psīchoanalitiķa, tad Disnijzemē; tā pat vēlāk, kur abi nonāk svešajā pilsētā, kuŗa ir viens vienīgs murdošs tirgus. Visas šīs ainas autoram lieliski izdevušās: tās reizē ir asas karikatūras, reizē šausminošas murgu ainas, kuŗas tomēr būtībā ir īstākā īstenība.

Autors skāris un simboliski fantastiskā veidā parādījis arī citas mūsdienu cilvēka problēmas, piemēram, to, kā cilvēks, šai gadījumā Leonards, negribīgi, tomēr neizbēgami, dažreiz arī to īsti neaptveŗot, tiek ierauts globālu un noslēpumainu varu sacensības spēlē, kā viņu bez tiešas paša vainas tomēr padara par līdzdalībnieku un, tātad, arī līdzvainīgu pasaules notikumos un likteņos...

Gaišredzīgi un griezīgi autors parādījis arī to, ka šiem nežēlīgajiem varaskāres mērķiem apzinīgi un ciniski izmantotas gan tukšas muļķības, gan cēlas idejas un skaistas mācības, gan dievišķi spēki un principi, gan atsevišķi cilvēki, kuŗus tad padara par pielūgsmes simboliem. Arī karaliene Kalliope beidzot izrādās nebrīva un sapīta šīs varas tīklos...

Kad Leonards pats arī ierauts varas spēku spēlē un bezpalīdzīgi tiek no zemes vadāmā raķešķuģī pārsūtīts kaut kur no Vidējiem austrumiem uz Savienotajām valstīm ar bīstamu zinātnes atklājumu, viņš vizionāri redz fragmentāras Savienoto valstu ainas, kuŗas simbolizē nākotnes notikumus un to sekas. Ainas kļūst arvien chaotiskākas, nesakarīgākas un neiespējamākas. Šis ainu virknējums, laikam, ir garākais teikums visā latviešu literātūrā: no punkta līdz punktam tas aizpilda veselas astoņas lappuses! Šī ir vienīgā vieta grāmatā, kur gribētos iebilst: lai cik apbrīnojama autora iztēles un izdomas spēja, uzskaitījums, manuprāt, tomēr drusku par gaŗu; tas sāk garlaikot, gribas tam pārslīdēt ātrāk, lai tiktu pie notikumu turpinājuma.

Mīklainas un ne gluži skaidri tulkojamas arī grāmatas beigas. Tomēr tas netraucē, varbūt tieši otrādi — rada vēlēšanos drīz pie šīs grāmatas atgriezties un izlasīt to vēlreiz, jau iepriekš zinot, ka otrreizējs lasījums pavērs jaunas domu ierosmes, jaunas fineses, kuŗas pirmajā lasījumā uzreiz nepavērās. Tā vispār ir labas mākslas iezīme, ka tā ikreiz, kad ar to saskaŗas, atklāj kaut ko jaunu un nepamanītu.

Pats autors devis grāmatai arī ilustrācijas. Par tām neesmu kompetenta izteikties. Tajās, tāpat kā pašā romānā, katrā ziņā vairāk uzminamā un nojaušamā nekā tieši saprotamā. Iespaidīgi un zīmīgi ir atsevišķo nodaļu moto!

Vispār, ar šo grāmatu Tālivaldis Ķiķauka sevi pierādījis par tiešām ļoti īpatnēju un spējīgu rakstnieku. „Leonards", salīdzinot ar „Tramvaju tuksnesī" ir jauns un drošs solis uz priekšu.

Jānis Rumpēteris

RAINIM TAISNĪBA

Rainim taisnība —
Kalnā uzkāpis
Tu esi viens.
Viens starp sauli,
Mākoņiem
Un zilām ledus gālēm.
Pasauli pāraudzis,
Tu uzdrošinies tvert
Pēc bezgalīgām
Zvaigžņu tālēm ,
Bet paliec viens,
Starp debesīm un zemi
Karājoties —
Par lielu
Griezties atpakaļ,
Par nespēcīgu
Tālāk doties.

„ES GRIBU PUĶEI ZIEDĒT LĪDZ . . . "
Mākslinieku Anša Tipāna un Vijas Vētras turneja ar dzejas un dejas uzvedumu „Veltījums Latvijai" jau ievirzījusies Kanadā. Hamiltonā izrāde notiks 7. jūnijā plkst. 8 vakarā YMCAs zālē (79 James St.); Toronto — 8. (plkst. 8) un 9. jūnijā (plkst. 6 vakarā) Sv. Andreja baznīcas zālē; Montreālā — 11. jūnijā plkst. 7.30 vakarā McGee vidusskolā (220 Pine Ave. W), bet Londonā — 14. jūnijā plkst. 8 vakarā Poļu baznīcas zālē (419 Hill St.).

Portlandes latviešu koŗa koncerts

ATSKAŅOTA LONGĪNA APKALNA JAUNĀ KANTĀTE „LATVIEŠU DIEVS"

Vērojot Portlandes latviešu koŗa un tā diriģenta brīvmākslinieka Arvīda Berķa darbību, prātā nāk kāda franču meistara glezna, kuŗā tēlota šāda aina: sēžot baltā zirgā, pār rudenīgu ceļu jāj lielais kaŗavadonis Bonaparts; aiz viņa, uz priekšu salīkuši, dubļus brizdami un ar vētru cīnīdamies, soļo viņa uzticamie kaŗavīri. Uzraksts: „Tie dažreiz kurnēja gan, bet sekoja tam vienmēr." Diriģents Berķis uzstāda saviem dziedātājiem ļoti augstas prasības, kuŗu īstenošanai nepieciešama liela piepūle, uzmanība un disciplīna, ko dziedātāji palaikam sajūt kā slogu, bet no dziedāšanas tomēr neatbaida. Koŗa diriģents arī nebaidās no neparastā, viņš meklē to un, kad atradis, rūpīgi iestudē un ceļ priekšā klausītājiem. Lai tikai atceramies Tālivalža Ķeniņa „Kurzemes kareivja" iestudējumu.

Arī apskatāmajā koncertā netrūka jaunā un neparastā. Tā kā tas bija veltīts Latvijas 50. gadskārtai, to ievadīja dzejnieks Ivars Dālbergs ar skaistu prologu dzejā. Kā pirmo koris nodziedāja vecmeistara Emīļa Melngaiļa sabalsoto tautas dziesmu „Lokatiesi mežu gali". Sekoja Aldoņa Kalniņa apstrādātā tautas dziesma „Ej, saulīte". Aldonis Kalniņš ir viens no okupētās dzimtenes jaunās paaudzes komponistiem, par kuŗu „Latviešu Mūzikā" (1966. g. izdevumā) lasām: „Aldoņa Kalniņa lirikai vienlaikus piemīt trīs raksturīgi elementi: stāstošais, kas izpaužas poētiska teksta intonācijas smalkā izjūtā un vārda ideāli adekvātā melodiskā lasījumā; gleznieciskais — krāsu pilnajā tēlainībā, kur sevišķi liela loma kolorētai harmoniskai valodai; noskaņas — lirisko pārdzīvojumu atturīgā skicējumā, kas vairās no atklātas, ekspresīvas emocionālitātes." Labu daļu no visa tā varēja sadzirdēt šajā, kā arī solo balsij rakstītajā tautas dziesmā „Ak tu, zelta lakstīgala".

Interesanta bija Artūra Salaka apstrādātā tautas dziesma „Saule savus kumeliņus" ar teicēju (Inesi Saukanti) un sīkaliņu (Violetu Petrēvicu) un tā paša autora „Kas dimd, kas rīb" sieviešu balsīm ar teicēju (Inesi Saukanti), kuŗā atdzīvināts seno latviešu senatnējs dziedāšanas veids. Tāpat sieviešu balsīm bija ierīkotas divas pēdējās tautas dziesmas kokļu pavadībā „Pirmā diena, otrā diena" un „Visi mani vēji pūta", kuŗas klausītājiem sevišķi patika, pirmo nācās pat atkārtot. Kokles spēlēja Inese Saukante un Valdis Garuts, bet solo dziedāja Violeta Petrēvica. Šāda veida priekšnesumus Portlandē dzirdēja pirmo reizi, tādēļ tie bija kaut kas jauns un guva klausītāju siltu piekrišanu.

Koncerta pirmajā un otrā daļā piedalījās arī soliste Ida Trapāne ar Jēkaba Graubiņa, Jāņa Ķepīša, Jāzepa Vītola, Jāņa Kalniņa un Aldoņa Kalniņa dziesmām. Kā vienmēr, Idas Trapānes priekšnesumi bija rūpīgi sagatavoti un izstrādāti, un tos varēja klausīties ar lielu baudu.

Programmas nobeigumā bija Jāzepa Vītola „Gaismas pils", Jāņa Norviļa „Māsas pūrs" un Longīna Apkalna jaunā kantāte „Latviešu Dievs". „Gaismas pils" izpildījumā diriģents, liekas, bija vēlējies ielikt vairāk episkā elementa, ar ko daži tempi tika stipri palēnināti, kas savukārt radīja dažiem koristiem elpas grūtības. Par koŗa intonācijas tīrību varētu teikt visu labāko, tikai „Māsas pūrā" tā nedaudz apmiglojās.

Longīna Apkalna kantāte „Latviešu Dievs" bija pirmatskaņojums. Tās pilnīgs novērtējums būs iespējams tikai pēc Eiropas latviešu 2. dziesmu svētkiem Hanoverā, kur to atskaņos pilnīgā mūzikālajā ietērpā ar kori, solistiem un simfonisko orķestri. Bet jau tagad, klausoties kantāti nelielā koŗa izpildījumā ar klavierēm simfoniskā orķestra vietā, var teikt, ka tā iegūs paliekamu vietu mūsu dziesmu svētku un plašāku koncertu programmās. Par spīti visai modernajai struktūrai, tā tomēr saprotama un ir organiskā vienībā ar dziedāto un runāto vārdu, dažkārt to visai plastiski ilustrējot un atbalstot.

Grūto uzdevumu koris veica teicami. Solistu dziedājumos (Ruta Damberga un Inese Saukante) tomēr bija jūtams it kā nevarīgums, sevišķi augstajās vietās, kas bieži vien ir satraukuma sekas. Tīri un droši runāto vārdu teica Rita Grīsle. Sarežģīto klavieŗpavadījumu labā technikā un piekļāvīgi veica Brigita Ritmane.

Klausītāju šoreiz bija krietni vairāk nekā parasts. Visi sekoja koncerta norisei ar lielu uzmanību un atsaucību. Arī Longīna Apkalna kantāti uzņēma ar ilgiem aplausiem. Tas liecina, ka arī klausītāji gaida kaut ko jaunu mūsu mūzikas literātūrā un ar pateicību uzņem to, kas vērtīgs un labs. Portlandes latviešu koŗa diriģents Arvīds Berķis pelnījis kā pateicību, tā uzslavu par drosmi un pacietību, kas bija nepieciešama šāda koncerta sagatavošanai.

Attieksmē uz Longīna Apkalna kantātes tekstu jāsaka, ka autoram izteiktie pārmetumi par kaut kāda jauna nacionāla Dieva radīšanu ir nevietā. Tas ir tas pats Dievs, pie kuŗa pēc svētības un palīdzības kauju laikā griezās latviešu strēlnieki, sava mācītāja Pētera Apkalna, komponista tēva, lūgšanas vadīti un stiprināti. Ja var runāt par latviešu tautas dvēseli, par latviešu tautas sirdsapziņu, tad var runāt arī par latviešu Dievu, kas reizē ar to ir arī visas radības Dievs. Kantātes teksts ir simboliska dzeja, kuŗā latviešiem tuvos simbolos apdziedāts mūsu tautas liktenis.

Juris Krīgens

PANDORA

ARTURS VOITKUS
ROMĀNS II DAĻA

(16. turpinājums)

— Tu redzi, cena nemaz nebija daudz dārgāka kā mazajiem, — Ilga izmēģināja sēdekļa atsperes. — Bet šajā....kāp iekšā un ārā kā pa dzīvokļa durvīm!

— Degvielas izies divtik, — Vincents aizrādīja. — Degviela nav lēta.

— Ko tu vienmēr par naudu! Ne Aivars, ne Jānītis tik daudz par naudu nerunāja. Viņi gāja un naudu nopelnīja.

Grieze pirmo reizi juta pret Ilgu patiesu īgnumu. Bet darba biedra klātienē nevarēja runāt. Bija jāsavaldās. Viņš nolīga ar auto pārdevēju maksāšanas kārtību, norunāja, kad mašīnu varēs saņemt, un darba biedrs Griezes aizveda mājās. Pie durvīm Ilga aicināja:

— Džim, vai neienāksit? Vincentam, droši vien, ir kāda laba lāse. Mums jāapslacina jaunieguvums.

Bet Džims atteicās. Viņu mājās gaidīja ģimene, un zālāju arī tas šonedēļ vēl nebija plāvis.

Palikuši vieni, Griezes brīdi bija apmulsuši. Auto tirgotavā justais īgnums Vincentam ceļā bija izplēnējis, bet Ilga, kas to bija jutusi un paredzēja tā izlaušanos uz āru, tagad gaidīja uz pirmo vārdu.

Saspīlējuma ledu salauza Vincents.

— Tā, — viņš teica. — Ja jau Džims ar mums negribēja sadzert, izpildīsim rituālu paši. Ko tev sagatavot?

— Tu taču manu gaumi zini, Bubulīt, — Ilga ieslēdza televizoru. — Konjaku.

— Nebūs par stipru? Nesalaistīt „gaŗo dzērienu"?

Ilga saviebās. Pēdējā laikā viņai bija iepatīcies tīrais konjaks; tas patīkami smaržoja un iedzerts uzreiz izdzina ķermenim cauri siltu vilni. Tā sauktie „gaŗie" dzērieni šķebināja.

Vincents uznesa no pagraba glāzes un apsēdās Ilgai blakus.

— Tā, — viņš atkārtoja vēlreiz. — Tagad nu mēs esam auto īpašnieki. Uz jaukiem izbraucieniem!

— Cik tie būs jauki, tas atkarāsies no mums pašiem. Ja tu vienmēr kunkstēsi par izdevumiem, tad mums no tiem nekāda prieka nebūs.

Vincents Grieze gribēja atbildēt, ka katrs riteņa apgrieziens maksā naudu — vienalga, vai šo skumjo faktu piemin vai par to klusē bet pēdējā brīdī apdomājās. Ja negribēja samaitāt vakaru, prātīgāk bija nerunāt. Labot tikpat nekā nevarēja.

Sestdienas rītā Griezes devās pirmajā izbraukumā.

⁂

— Skaties, kas tur ieradušies! — Monika uzslējās uz elkoņiem un pāri puskailajiem cilvēku augumiem skatījās uz plūdmales piebrauktuvi. No tumši sarkana Buika pašreiz izkāpa Ilga. Saiņiem rokās viņai blakus stāvēja Grieze.

— Man Kalnupe jau pagājušajā nedēļā stāstīja, ka Griezes iegādājušies braucamrīku. Tikai pašam pagalam neejot ar vadīšanu. Neredzēji, kuŗš sēdēja pie stūres? — Uldis jautāja.

— Grieze, — Monika teica. — Vajadzēja tiem arī braukt tieši uz šejieni!

— Brīva zeme, — Uldis atlaidās smiltīs.

Monika turpināja vērot atbraucējus.

— Ilga ir bīstama omulībai. Cerams, ka Griezes mūs neieraudzīs, ja vien meitenes tiem neuzskries virsū.

Bet Rudīte ar Liju, no saldējumu veikala nākdamas, jau pa gabalu bija Griezes ieraudzījušas un veikli aizmanījās gaŗām.

Nopeldējušies un izsauļojušies, Birņi vēlā pēcpusdienā devās mājās.

— Vajadzētu vismaz sasveicināties, — Monika teica, segas savākusi un ar galvu uz Griežu pusi pamādama. — Pašu ļaudis.....

— Lai nu paliek. Ja visu laiku neesam likušies zinis, nav nekādas vajadzības tagad tēlot draudzību. — Uldis neatskatīdamies soļoja uz auto novietni.

Vārdi bija lepni, un tomēr viņam vajadzēja daudz gribasspēka, lai nepamestu skatienu uz to pusi, kur zināja Ilgu. Ārprāts, — viņš domāja. Skaidrs ārprāts. Man ir pieaugusi meita, man ir krietna, laba sieva un kopā pārlaisti gaŗi pārbaudījumu un grūtību gadi, un tomēr....Kad es reiz kļūšu brīvs? Kad? Kad?

Viņiem tomēr neizdevās aizbraukt nemanītiem. Grieze viņus ieraudzīja, kad tie pašreiz kāpa automobilī. Grieze māja ar roku un tai pašā laikā runāja uz Ilgu, kas peldtērpā gulēja viņam blakus uz smiltīs izklātas segas. Ilga laiski pacēla gaisā roku, pavicināja un turpināja sauļoties.

Kad Birņi bija aizbraukuši, Grieze atgriezās blakus sievai.

— Žēl, — viņš teica. — Žēl, ka agrāk nezināju.

— Tu vari derēt uz ko vien gribi, ka viņi zināja Būtu varējuši papļāpāties.

mūs šeitan sauļojamies, — Ilga teica. — Bet es pazīstu Moniku. Tā savu dārgumiņu no manis sarga kā no uguns.

Grieze pašapmierināti iekrekšķējās. Galu galā lielo godalgu bija ieguvis viņš, ne Uldis.

— Jā, — viņš svarīgi noteica. — Katram nelaimējas.

Pēc nepilnas stundas ēnas sāka kļūt vēsas, un Ilga meklēja apģērbu. Viņi nolēma atgriezties Grenetā.

— Skaista diena, — Ilga tīksmīgi iekārtojās mīkstajā sēdeklī. — Un tādu mums tagad netrūks. Buiciņš izvadās, kur vien vēlēsimies.

Grieze nosēdās aiz stūres rata un iedarbināja motoru. Tas darbojās nevainojami. Uzmanīgi, lēnām, soli pa solim Grieze kāpināja spēkratus atpakaļ gājienā, lai iegrieztu uz braucamā ceļa. Telpas bija pietiekami, un pārējie mājupbraucēji manevru izpildīja divos īsos, ātros paņēmienos: atpakaļ, pagriezt stūri, mazliet uz priekšu, izlīdzināt stūri, vēlreiz atpakaļ un tad uz lielceļa. Grieze darbojās ilgāku laiku, bet auto, šķita, neparko negribēja uzgriezties uz šosejas: par cik to atkāpināja, par tik atkal vajadzēja doties uz priekšu, lai neuzbrauktu kādai mašīnai aizmugurē novietoto spēkratu rindā. Bailēs izdarīt kļūdu Grieze stūri tikpat kā nekustināja. Blakus novietotās mašīnas bija tik tuvu, ka likās, ja vien mazliet pagrozīs savējo, tās purngals skars kaimiņu.

(Turpinājums sekos)

LIELĀKAIS ATBALSTS NACIONĀLAJAM UN JAUNATNES DARBAM

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRIBA 30.MAIJA GADA SAPULCĒ SADALIJA VAIRĀK NEKĀ 27.000 DOL. PEĻŅU UN PĀRRUNĀJA DARBIBAS PAPLAŠINĀŠANAS IESPĒJAS. — DAŽAS PĀRMAIŅAS ARI VALDES UN REVIZIJAS KOMISIJAS SASTĀVĀ.

Personīgu un darba apstākļu dēļ valdes vēlēšanās vairs nekandidēja līdzšinējais priekšsēdis A. Rāviņš, kas kreditsabiedrības vadībā darbojies kopš dibināšanas, ieņemot dažādus amatus. Viņa vietā valdē no jauna ievēlēja I. Zamlovski, bet šogad pārvēlamos valdes locekļus A. Putniņu, A. Kānbergu atkal ievēlēja turpmākajiem 3 darbības gadiem. Pārvēlamo aizdevumu komisijas priekšsēdi A. Kristapsonu ievēlēja ar aklamāciju, bet revizijas komisijā no jauna K. Benconu. Kreditsabiedrības paju īpašnieki šogad saņems 6%, kas no līdz šim nesadalītās 27.889,75 dol. peļņas dividenšu izmaksai pra sīs 12.335 dol. Kreditsabiedrības garantiju fondā šogad ieskaitīs 4500 dol., bet izglītības fondā 500 dol. Nesadalītā peļņa paliek 4154,75 dol. Valdes priekšlikumā no pārējās peļņas 4700 dol. vienojās izmaksāt Latviešu nacionālajai apvienībai Kanadā, 1200 dol. TLB sestdienas skolai, 400 dol. TLĪA sestdienas ģimnazijai un 100 dol. neklātienes skolai. Baltiešu nedēļas organizēšanai un popu lārizēšanai sakarā ar Baltijas valstu dibināšanas 50 gadu atceresvinībām BTFK piešķīra 200 dol., bet rakstu krājuma „Res Balti ca" iegādei 300 dol.

Jau šogad nacionālajam un jaunatnes darbam piešķirtie līdzekļi pārsniedza 7000 dol., tomēr nākotnē tie varētu būt ievērojami lielāki, ja visi latvieši savus financiālos darījumus kārtotu pašu kreditsabiedrībā. Tādā gadījumā, kā izteicās pārvaldnieks A. Svenne, kreditsabiedrība ar savu peļņu varētu uzcelt pat jaunu Latviešu namu.

Līdzīgi iepriekšējiem gadiem, arī šoreiz biedru interese par kreditsabiedrības darbu bija visai dzīva, kas izpaudās spraigajās debatēs. Gada sapulcē piedalījās ap 150 biedru, un to vadīja valdes pr-dis A. Rāviņš, bet protokolēja sekretārs I. Jente. Darbības gada iespiestais pārskats visiem biedriem bija jau iepriekš piesūtīts; tā nozīmīgākie dati sniegti arī mūsu laikraksta lasītājiem abos iepriekšējos numuros.

Vispārēju valdes darbības pārskatu sapulcē sniedza vēl valdes pr-dis A. Rāviņš, norādot, ka kreditsabiedrība nav domāta tikai kā saimniecisks peļņas pasākums, bet katru gadu no peļņas ievērojamas summas nodod nacionālajam darbam, kā arī skolu un jaunatnes atbalstam. Deviņos darbības gados kreditsabiedrības pakalpojumi ievērojami paplašinājušies un tagad aptver visus parastos banku darījumus. Ievērojami paaugstināti arī peļņas procenti noguldītājiem. Tomēr darbībā varētu vēl vairāk paplašināties, tāpat arī peļņa, ja visi latvieši savus brīvos līdzekļus noguldītu pašu kreditsabiedrībā un caur to kārtotu arī pārējos naudas darījumus. Tā, piemēram, neaktīvie biedri, kas iegādājušies gan statūtos noteikto 5 dol. akciju, bet savus naudas darījumus kreditsabiedrībā nekārto, gadā prasa 93 centu piemaksu. Tādēļ kreditsabiedrības valde cer, ka arī šie biedri kādreiz kļūs aktīvi. Kā personīgie, tā arī hipotēkārie aizdevumi kreditsabiedrībai dod teicamu peļņu, bet naudas grūtībās nonākušajiem tautiešiem valdes darbinieki labprāt palīdzētu arī ar saimniecisku padomu. Kretditsabiedrības interesēs ir saimnieciski un morāli stipra latviešu sabiedrība un arī atsevišķi tās locekļi. Tādēļ ikviens aicināts palīgā veidot kopīgo pasākumu.

Atsevišķu ziņojumu sniedza arī kasieris un pārvaldnieks A. Svenne. Kreditsabiedrība 9 darbības gados personīgajos un hipotēkārajos aizdevumos kopsummā izmaksājusi 4.790.480 dol. Pēdējā laikā sevišķi strauji pieaug hipotēkārie aizdevumi, kuri pašreiz pārsniedz jau 50% no 2.044.779,56 dol. lielās bilances. Tas nozīmē, ka visus pieprasījumus kreditsabiedrība vairs nespēs apmierināt, ja proporcionāli nepieaugs arī noguldījumi. Jau pagājušajā gadā kreditsabiedrība pirmo reizi savas darbības laikā bija spiesta aizņemties 150.000 dol., no kuriem trešā daļa jau atmaksāta. Kreditsabiedrības darbu regulāri kontrolē ne tikai vēlētā revīzijas komisija un algotie zvērinātie revidenti, bet arī Ontario kreditsabiedrības līgas speciālie darbinieki. Ar parasto atzinības devību A. Svenne neskopojās arī šoreiz, sevišķi cildinot kreditsabiedrības darbiniekus Editi Rasiņu, Almu Reinbergu, R. Milleru u.c.

Par aizdevumu komisijas darbu ziņoja sekretārs L. Vēveris. No aizvadītajā gadā piešķirtajiem 285 aizdevumiem 63 bijuši parādu nomaksai, 42 automašīnu iegādei, 32 nekustamu īpašumu iegādei, 26 obligāciju izpirkšanai un lielāks skaits saimnieciskos pasākumu uzlabošanai, bet arī dažādām mājsaimniecības vai personīgajām vajadzībām.

No revīzijas komisijas priekšsēža K. Priedīša ziņojuma izrietēja, ka pērnā gada „zelta drudzis" kreditsabiedrības darbību nav pārāk ietekmējis un tā bijusi sekmīga. Zvērinātais revidents Z. Gutkovskis, kuru vēlāk vienojās pieņemt arī jaunajam darbības gadam, apstiprināja, ka kreditsabiedrības darbība un grāmatvedība ir labā kārtībā.

Sapulces dalībnieki visus ziņojumus pieņēma bez iebildumiem un debatēm.

Plašākas pārrunas izraisīja peļņas sadales jautājums pēc A. Kānberga nolasītā valdes priekšlikuma. P. Rudzītis ierosināja no gada peļņas vienu piekto daļu paredzēt jaunatnes atbalstam, kam piekrita arī vairāki citi runātāji. Lai to panāktu, neierobežojot līdzekļus citiem paredzētajiem nacionālajiem mērķiem, E. Krūka un V. Upeslācis ieteica samazināt par 1% akciju dividendes. LNAK valdes pr-dis J. Niedra norādīja, ka šogad Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres zīmē vispārējie nacionālie mērķi prasīs arī ievērojamus līdzekļus, dažādus jaunatnes pasākumus ieskaitot. Pasaules latviešu jaunatnes kongresa vadība un citu jaunatnes organizāciju pārstāvji griezušies pēc materiālā atbalsta arī pie LNAK. Tāpat zināms, ka katru gadu ievērojamas summas jaunatnes darbam izdod arī draudzes un laicīgās organizācijas, bet trūkst vispārēja pārskata tieši par to, kādas jaunatnes organizācijas un kādiem mērķiem šīs summas izlieto. Tai šai jautājumā radītu ziņāmu koordināciju, LNAK valde aicinās visas organizācijas iesniegt tai savus pārskatus. B. Senkēviča, J. Mežaks u.c. vēlējās piešķirt lielākas summas tieši skolu atbalstam, tomēr debašu nobeigumā sapulces dalībnieki vienojās pieņemt valdes ieteikto peļņas sadalījumu ar vienīgo papildinājumu, ka LNAK jaunatnes nozarei 400 dol. vietā paredzami 900 dol. No LNAK paredzētās kopsummas 2000 dol. ir kreditsabiedrības biedru dalības maksas, 1000 dol. domāti Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres fondam, 400 dol. kultūras nozarei un 400 dol. kooperācijas veicināšanai.

Kandidātu izraudzīšanai pārvēlamajām amatpersonām kreditsabiedrības valde nominācijas komisijā bija aicinājusi LNAK valdes pr-di J. Niedru, Sv. Andreja draudzes pr-ku R. Rozi un Kanadas DV zemes valdes pr-di E. Krūku. Pēdējam atsakoties, mandātu komisijā pieaicināja J. Bāru. Komisijas ziņojumā J. Niedra informēja, ka pēc 9 gadu darbības kandidēt atteicies līdzšinējais kreditsabiedrības valdes pr-dis A. Rāviņš. Šogad pārvēlamo trīs valdes locekļu amatiem nominācijas komisija izraudzījusi līdzšinējos A. Putniņu un A. V. Kānbergu, bet no jauna E. Sproģi, aizdevumu komisijai līdzšinējo A. Kristapsonu, bet revīzijas komisijai līdzšinējo B. Loginu. Šo kandidātu sarakstu sapulces dalībnieki papildināja ar I. Zamlovski un P. Rasiņu valdes vēlēšanām un K. Benconu revīzijas komisijai. Aizklātās vēlēšanās valdē ievēlēja līdzšinējos A Putniņu ar 119 un A. V. Kānbergu ar 77, bet no jauna I. Zamlovski ar 76 balsīm. P. Rasiņš saņēma 70, E. Sproģis 60 balsu. Revīzijas komisijā ievēlēja K. Benconu ar 73 balsīm, bet nominācijas komisijas ieteiktais B. Logins saņēma 61 balsi. Vēlēšanās bija nodotas 135 balsošanas zīmes, no kurām divas atzina par nederīgām.

Pārrunājot turpmāko darbību, A. Putniņš norādīja, ka igauņu kreditsabiedrības bilance jau pārsniedz 5 milj. dolaru, bet skaitliski igauņu Toronto ir apmēram tikpat daudz, cik latviešu. Tādēļ ar lielāku atsaucību arī latviešu kreditsabiedrība varētu gūt vēl lielākus panākumus. Arī A. Amolinš izteicās, ka visiem latviešiem būtu jānogulda nauda un darījumi jākārto pašu kreditsabiedrībā. V. Upeslācis atzina, ka biedru skaitu varētu ievērojami pavairot, ja valde aktīvāk pievērstos kreditsabiedrības popularizēšanai, ko varētu panākt ar rēgulāriem informātīviem apkārtrakstiem. Kreditsabiedrībai būtu ieteicams arī tieši saimnieciskajā laukā sadarboties ar latviešu organizācijām vairāk nekā ar privātpersonām un dažādiem pasākumiem. Kā piemēru V. Cinis minēja daudzos iespiedumdarbus, no kuriem neviens nav nodots DV spiestuvē. Automašīnu un māju apdrošināšanu kreditsabiedrībā ieteica E. Brencis; izskanēja arī dažas citas domas darbības paplašināšanai. Konkrētus lēmumus tomēr nepieņēma, bet visos izteiktās domas un ieteikumus nodeva valdes apsvēršanai.

Sapulces nobeigumā K. Boriss visu darbinieku vārdā izteica pateicību līdzšinējam valdes pr-dim A. Rāviņam par kreditsabiedrībai veltīto darbu, reizē izsakot arī cerību, ka nākotnē A. Rāviņš atradīs iespēju to turpināt.

R. N.

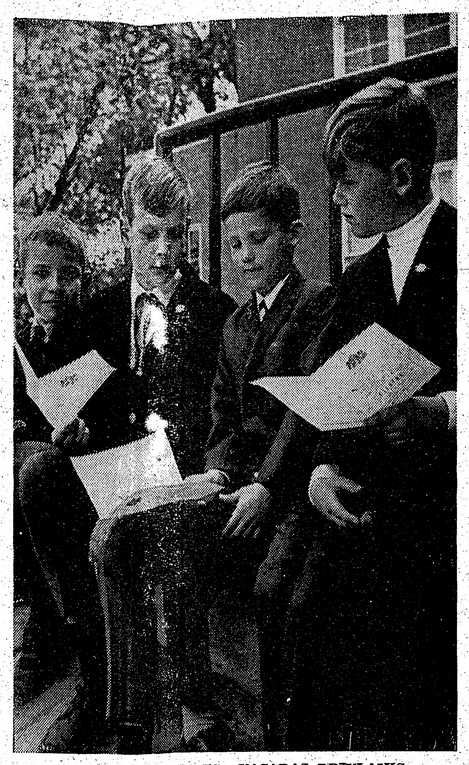

VIŅIEM SĀCIES VASARAS BRĪVLAIKS

Jau nedēļu pirms Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas izlaiduma akta liecības saņēma pārējo klašu audzēkņi. Uzņēmumā (no kreisās) ar liecībām rokās savas sekmes salidzina Ēriks Kalniņš (2. klase), Andris Aldermanis (5. klase), Raimonds Kalniņš (pirmskola) un Jānis Miķelsons (6. klase).

Foto: A. Aldermanis

Ar jaunrades prieku un brīvības ilgām sirdi

KANADAS DV UN LNJAK JAUNATNES UN SPORTA SVĒTKU PRIEKŠVAKARĀ

Jaunajās Ziemeļamerikas skolu programmās galvenais uzsvars piešķirts bērna izdomai, viņa radītspējai, jaunatradumiem; vārdu sakot — jāļauj bērnam pašam brīvi domāt un darboties, neierobežojot viņu pieaugušo mākslīgi radītajos mācību logatos, kas bieži vien ir novecojuši un neatbilst pašreizējā laikmeta zinātniskajai attīstībai. Mēs arī aizmirstam vienu no svarīgākajām dzīves patiesībām: mums jāsagatavo pieaugušie cilvēki nākotnei — 2000., nevis 1969. gadam, kad, droši vien, lielākā daļa viņu bērnu mācīsies mājās ar mašīnu un televīzijas palīdzību, kas arī pārbaudīs zināšanas.

Tādēļ Kanadas DV un LNJAK kopīgi rīkotajos jaunatnes un sporta svētkos Sidrabenē, kur būs pulcējušies bērni dažādos vecumos, viņiem būs dota iespēja parādīt savu izdomu gan zīmēšanā un krāsošanā, gan dažādu priekšmetu veidošanā pēc pašu gribas un izvēles. Labākos darbus godalgos. Šajās nodarbībās, kuras notiks svētdien, 16. jūnijā, bērni varēs ne tikai cits no cita mācīties, bet gūt arī jaunas idejas no skolotājiem, šo sacensību vadītājiem.

Bērniem, sacensību dalībniekiem, ieteicams jau laikus krātuksas kurpju un konfekšu kārbas, papīra ruļļus, drānu atgriezumus, nederīgas pogas, dziju galus, raibus papīrus, papīra šķīvjus, u. t. t., nemot to visu līdz kā izejmateriālu. Pār visām lietām, protams, jaunas un svaigas idejas.

Rīkotāji gādās par atspirdzinājumiem un dažādām izpriecām nodarbību pārtraukuma brīžos, jo bieži vien krāsai un līmei jānožūst, pirms darbu var turpināt.

„Ar brīvības ilgām sirdīs" — svētku apmeklētāji kavēsies sestdienas, 15. jūnija, vakarā pie ugunskura, kur DV teātŗa Kanadā aktieri Maija Gaiķe, Roberts Miglāns un Rūdolfs Purvs, kā arī šī raksta autore, ar pašu skatītāju priezaišanos iedzīvinās kādu epizodu no nesenās pagātnes okupētajā dzimtenē. Tas būs pirmais šāda veida uzvedums — bez skatuves, bez dekorācijām, kuŗā skatītāji, sekojot aktieŗu runai un tēlojumam, apgūs lugā domātās vietas un darbības iespaidus. Šāda veida izrādes pēdējā laikā Anglijā guvušas lielu ievērību.

Neskaitāmas reizes izskanējusi doma un vēlēšanās sniegt kaut ko jaunu ugunskuru programmās, bet, ar ļoti retiem izņēmumiem, tas gandrīz arvien beidzas ar vienām un tām pašām kopīgajām dziesmām, kuŗām bieži vien trūkst sajūsmas un skanīguma. Ir arī vēl cita „filozofija": pie ugunskura noteikti „jādzen joki". Joki un smiekli ir labi, ja tie interesanti un vietā, bet kanadiešu un arī daudzu latviešu tendence visur saskatīt un visu pārvērst izpriecā („have fun") kādreiz aiziet par tālu, pat līdz smieklīgumam.

Jaunatnes un sporta svētku rīcības komiteja tādēļ mēģinājusi rast kaut ko jaunu, lai sarīkojuma apmeklētāji aizbrauktu no Sidrabenes ne tikai ar priecīgu, bet arī ar apmierinātu smaidu apziņā, ka redzētais un iegūtais bijis vairāk nekā tikai tukša izprieca.

Ugunskura programmā uzveduma ietvaros paredzēts arī atskaņot dažas DV viru koŗa Kanadā trešās skaņu plates dziesmas, veltītas brīvības cīnītājam — latviešu kaŗavīram. Pēc ugunskura programmas visiem apmeklētājiem un rīkotājiem paredzēts kopīgs azaids.

Sestdienas vakaru pabeigs deju prieki — jaunajai paaudzei spēlēs pašu jauniešu „dzīvā grupa", bet „vecmodīgajiem" par mūziku gādās skaņu pastiprinātājs.

Šādā jaunrades, atceres un brīvības ilgu noskaņā rīkotāji vēlas sveikt visus šī vakara apmeklētājus no tuvienes un attālākajām vietām.

Tomija Krūka

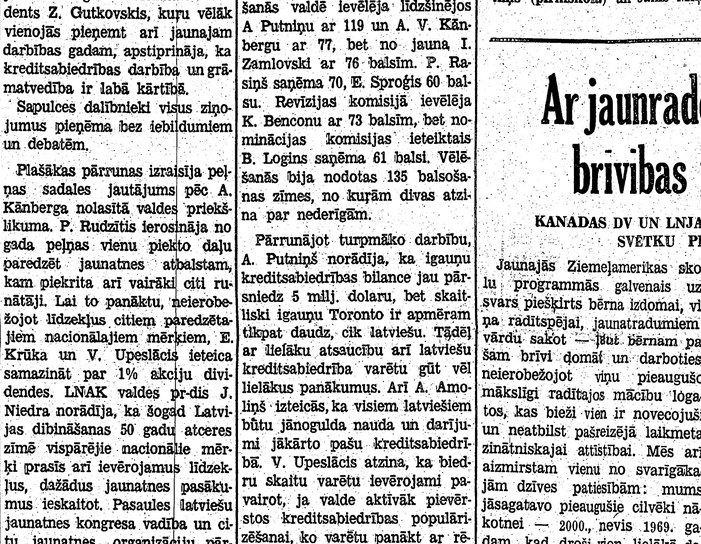

Latviešu kluba „Jautrais ods" DV namā Toronto atklāšanas vakara programmā Klīvlendas jauniešu izrādīja skeču „Dāmu kafija" no A. Voitkus humoreskas „Spogulī"; no kreisās — Vija Kiršteine, Inese Spalviņa, Māra Saule un Anita Zlediņa.

Foto: JAK

TORONTO ZIŅAS

● Baltiešu nedēļas ietvaros rīkoto tēlotājmākslas izstādi atklās 8. jūnijā plkst. 3 pēcpusdienā, bet daiļamatniecības skati plkst. 4 pēcpusdienā Latviešu namā. Tēlotājmākslas izstāde ilgs līdz 15. jūnijam, bet daiļamatniecības skate tikai divas dienas — 8. jūnijā līdz plkst. 9 vakarā, bet 9. jūnijā no plkst. 10 rītā līdz 9 vakarā.

● Latviešu baptistu draudzes koŗa 18 dalībnieki diriģenta A. Purva vadībā piedalījās nesen notikušajās latviešu baptistu dziesmu dienās Filadelfijā, kuŗas notika Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres zīmē. Programmā bija uzņemti latviešu komponistu garīgi - nacionāli darbi. Kopkorī piedalījās ap 100 dziedātāju, bet pavadītājas un solisti bija ērģelniece Elzija Lagzdone, pianiste Fanija Stūrmane, soprāns Tabita Jaunzeme un baritons P. Geistauts. Virsdiriģenta pienākumus veica V. Baštiks, A. Purvs un E. Ķeris. Ievadvārdus un lūgšanas teica Latviešu baptistu apvienības pr-dis F. Čukurs, māc. R. Ekšteins un A. Šverns.

● Latviešu baptistu draudzes koris piedalīsies Kvebekas un Ontario provinču baptistu konvencijā, kuŗa 7. jūnijā notiks Makmāstera universitātes telpās Hamiltonā. Koris ietilpināts jaunkanadiešu apvienotajā korī, kas sniegs koncertu plkst. 8.15 vakarā.

● Kanadas latviešu gaidu jendas pr-ce A. Martinsone izrādījās vienīgā etnisko grupu gaidu pārstāve, kuŗa, sekojot Kanadas gaidu priekšnieces aicinājumam, 30. maijā piedalījās kanadiešu gaidu augstākās vadības gada sapulcē Vinipegā, kuŗā saradās ap 180 kanadiešu gaidu vadītāju. Pilsētas valde Fort - Garry viesnīcā bija rīkojusi gaidām azaidu, kuŗa laikā Kanadas gaidu pr-cei Kitai Kleisdēlai no St. Marijas, Ontario, pasniedza Vinipegas goda pilsones diplomu. Pēc tam universitātes Riddel Hall zālē notika kanadiešu gaidu vadītāju darba sēde, kuŗā A. Martinsone sapulces dalībnieces sveica no latviešu gaidām un pasniedza tautisku lelli Zemgales tērpā ar sudraba plāksnīti, kuŗā atzīmēts, ka šo lelli kanadiešu draudzenēm dāvinājušas latviešu gaidas. A. Martinsone sapulces laikā nodibināja arī labu kontaktu ar kanadiešu gaidu vadītājām dažādajās pilsētās.

● Latviešu licencētais klubs „Jautrais ods" DV namā (125 Broadview Ave) atkal būs atvērts piektdien, 7. jūnijā, no plkst. 6 vakarā līdz 12 naktī.

● Baltiešu jauniešu deju vakars „D'Amico" notiks 7. jūnijā plkst. 8 lietuviešu katoļu baznīcas (941 Dundas St. W.) apakšējā sarīkojumu zālē. Par lētiem atspirdzinājumiem un ēdieniem būs gādāts. Ieeja 1,50 dol.

● Interesentiem, kas 15. jūnijā vēlas piedalīties Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku kluba rīkotajā zušu makšķerēšanas sacensībā, tuvāku informāciju sniedz TLMM kluba makšķerēšanas sekcijas vadītājs J. Veckers (tālr. 259—9076).

KANADAS ZIŅAS

VINIPEGA

●DV Manitobas nodaļa kopā ar mednieku un makšķernieku kopu 11. maijā bija rīkojusi Mātes dienas vakarēšanu, Kurzemes cietokšņa atceri un makšķerēšanas sezonas atklāšanu. Sarīkojumu atklāja nodaļas pr-dis V. Stenders, aicinot nodziedāt DV dziesmu un ar klusuma brīdi godināt cīņās krītušos, karavīrus. Mātes dienai veltītu runu teica Velta Zariņa, uzsverot, ka šo dienu kristīgā pasaule varējusi atzīmēt vienīgi ar brīdi, kad sievietes ieguva līdztiesīgumu sabiedrībā. Turpretim mūsu folklora liecina, ka vārds „māte" latviešiem nozīmē daudz vairāk nekā citām tautām. Nobeigumā referente tomēr konstatēja bēdīgo faktu, ka latviešu mātes šobrīd ne vienmēr ir bērnu audzinātājas, bet tikai audzētājas. Kurzemes cietokšņa atceri runu teica bijušais tā cīnītājs Dr. J. Zariņš, ar nožēlu norādot, ka daudziem no mums Kurzemes krasti vairs neliekas dzintara saules apmirdzēti, bet gan miglā tīti, tāpat kā Latviešu leģiona 19. divīzijas varoņdarbus Kurzemē piemin tikai kā vēsturiskus notikumus, mūsu niknāko ienaidnieku komūnismu vairs neuzskatot par tik briesmīgu kā agrāk, nonākot pat tik tālu, ka jau sāk debatēt par to, kuŗu Latviju suminât 18. novembrī: to, kuŗa iekļauta Pad. savienībā, vai to, kuŗa ieslēgta mūsu sirdīs. Pēc J. Zariņa runas mednieku un makšķernieku kopas pr-ks K. Ličēns nolasīja jaunos makšķerēšanas noteikumus un paziņoja plānojumus jaunajai sezonai. Sarīkojumā varēja arī iegādāties makšķerēšanas atļaujas. Vecajām mātēm par labu notika loterija, dodot 30 dol. atlikumu.

J. Z.

SV. KATRĪNAS

● Gadskārtējās zušu makšķerēšanas sacensības Niagaras upē 15. jūnijā *plkst. 7.30 vakarā rīko* Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku klubs. Piedalīties var visi interesenti neatkarīgi no piederības kādam klubam vai organizācijai. Plkst. 3 dienā paredzēts kopīgs launags, pēc tā spininga mērķi sviešanas sacensība.

LONDONA

● Londonas tautas mākslas padome, kuŗā pārstāvētas daudzas iecelotāju tautību grupas, pārvēlot valdi, par priekšsēdi ievēlēja menonītu misiju pārzini A. Gingrichu, par kasieri Londonas latviešu kopas pārstāvi R. Epneri. Padome pārrunāja projektu sagatavot televīzijas skaņu lentes ar atsevišķo etnisko grupu pārstāvju intervijām, lai iepazīstinātu ar dažādu tautību īpatībām un problēmām, kuŗas rodas, iekļaujoties kanadiešu vidē. Šīs lentes domātas lietošanai vidusskolās, un tās sāks uzņemt septembrī. Šādu lenšu lielo nozīmi vidusskolu mācības programmās īpaši uzsvēra Bila techniskās skolas vēstures skolotājs B. Andrjūss (Andrews).

Ps.

CERIŅU SVĒTKI KIČENERĀ

DV Kičeneras - Voterlū nodaļas gadskārtējā „Ceriņu balle" 1. jūnijā ungāru kluba telpās bija pulcinājusi vairāk nekā 100 apmeklētāju, to vidū viesus no Londonas, Toronto, Hamiltonas, Sv. Katrīnām un citām latviešu kolonijām. Iepriekšējā gada Ceriņu karaliene Silvija Andersone savu „titulu" nodeva kičenerietei Andrai Ulmanei, kuŗa pazīstama arī kā teicama sportiste. No 8 dalībniecēm sarīkojuma apmeklētāji (šoreiz tikai vīrieši) balsošanas kārtībā bez karalienes izraudzīja arī galma dāmas — Sandru Taubi no Kičeneras un Jāņu Konrādi no Sv. Katrīnām.

Sarīkojuma norisi un priekšnesumu raibo programmu vadīja O. Kļavenieks. To ievadīja soprāns Ērika Beitane no Londonas ar latviešu skaņražu tautas dziesmu aranžējumiem komponista J. Norvila klavierpavadījumā. Klausītāju atsaucībai dziedātāja pateicās ar piedevām. Vienu no saviem jaunākajiem feļetoniem ventiņu mēlē lasīja Krišs Ķepals no Toronto, bet Sv. Katrīnās nesen radītais meiteņu kvintets Dzimtāle arvairākām latviešu tautas dziesmām parādīja teicamu sniegumu, izpelnoties vispārēju atzinību. Kvintetā dziedāja Vija Francе, Daina Vasariņa, Inta Vasariņa, Jāna Konrāde un Ruta Šteinberga. Publiku iepriecināja arī Sv. Katrīnu vanadžu drāmatiskā kopa (M. Vītola, I. Andersone, A. Viļumsone, M. Zvejniece, M. Eižena un E. Krūmiņa), uzvedot A. Znatnajas humoristisko skeču „Čipiņa kunga jubileja", kuŗam skatuves ietērpu bija devis C. Dambergs. Visi programmas izpildītāji saņēma ziedus.

Sarīkojuma labo izdošanos sekmēja vietējo vanadžu rosība, kuŗas L. Dunduras vadībā bija rūpējušās par siltiem ēdieniem un cepumiem, kā arī noorganizējušas mantu loteriju.

Pirms „Ceriņu balles" Kičenerā notika arī Kanadas DV zemes valdes sēde un sacensība šaušanā starp DV Londonas un Kičeneras - Voterlū nodaļām, pārākajiem izrādoties londoniešiem. Uzvarētājus apbalvoja balles laikā. Paredzams, ka sarīkojums nodaļai dos arī labu atlikumu. Kā izteicās nodaļas valdes pr-dis J. Dundurs un informācijas daļas vadītājs A. Taube, sevišķi iepriecinājusi sabiedrības atsaucība kā pašā Kičenerā, tā arī apkārtnes latviešu kolonijās.

R. N.

LATVIEŠU

Augšā pa kreisi: Latvijas sūtniecības Vašingtonā jas ceļojošās izstādes atklāšanas akta dalībniekus direktors H. Makgijs un Lietuvas konsuls P. Dauz tona viesnīcas. — Apakšā pa labi: Ilinojas 150 ditājam Dr. A. Spekkem jubilejas medaļu.

Ar māc. V. Vārsberga vadītu sezonas atklāšanas dievkalpojumu 30. maijā un karogu pacelšanu Gaŗezers sāk savu ceturto rosīmes pilno vasaru. Kuplā skaitā ienāk pieteikumi bērnu nometnei, vasaras vidusskolai un latviskā mantojuma seminâram. Sarīkojumu sarakstā ir: 22. jūnijā gadskārtējā līgošana Vēju kalnā, 13. jūlijā L. Gleškes ansambļa uzstāšanās, 21. jūlijā bērnu svētki, 27. jūlijā Čikagas Piecīšu izrāde, 24. augustā jauniešu sacensība latviešu etnografijā. Gaŗezera centrālais novietojums parocīgs arī dažādu organizāciju sanāksmēm: še notiks LELDAAs jaunatnes nozares rīkotie kristīgās jaunatnes kursi (23.—30. jūnijam), tautas deju kopu kopmēģinājums (8. jūnijā), ASV vidienes koŗu kopmēģinājums dziesmu svētkiem (10. augustā), šacha turnīrs Latvijas kausa izcīņā (8./9. jūnijā), skautu un gaidu novada nometne (6. — 18. augustā), ASV DV šaušanas sacīkstes u.c. sarīkojumi.

Ar pavasari Gaŗezerā sākusies jauna rosme. Pa ceļiem un takām, jautri sarunādamies, bez steigas kustas nometnes apmeklētāji. Vēju kalnā pie vasaras vidusskolas pulciņš talcinieku cērt krūmus un iemērī vietu zēnu internāta celtnei. Pārdrošā iecere to uzcelt jau šai pavasarī kļuva īstenība, jo nepieciešamos līdzekļus būvmateriāliem devuši Daugavas Vanagi un citi labvēļi.

Gaŗezera administrātors V. Klētnieks ziemas mēnešos izplānojis un iezīmējis vairākas jaunas takas, lai nometnes bērni un vasarnieki varētu labāk iepazīties ar apkārtnes īpatībām, dabu un Gaŗezera pagātni. Pirmo lietošanai nodos t.s. dabas taku -- iepazīstināšanai ar koku un krūmu sugām, ēdamiem un ārstniecības augiem un šejienes dzīvniekiem. Gaŗezera daba ir bagāta: nostaigājot nepilnu jūdzi, atrodamas 82 dažādas koku un krūmu sugas. Šis skaits vēl palielināsies, kad talkā nāks speciālisti — mežkopis prof. Dr. R. Markus un dabas zinātņu maģistre H. Starca. Citas iezīmētās takas padarīs pieejamus arī Gaŗezera nomaļākos stūrus. Vēl tikai nepieciešami talcinieki šo taku izciršanai.

Darbība nometnē sāksies 23 jūnijā ar Kristīgās jaunatnes kursiem, kuŗi ilgs vienu nedēļu līdz 30. jūnijam. Tos rīko pēc iepriekšējā gada parauga, to vadītājs būs Klīvlendas Apvienotās draudzes mācītājs I. Gaide, bet lektori — archibīskaps A. Lūsis, prof. E. Šmits, mācītāji P. Nesaule, V. Grīnvalds, J. Cālītis, I. Gaide, M. Ķirsons, V. Vārsbergs u.c. Kursos var piedalīties visu LELDAAs apgabalu draudžu jaunieši no 17 gadu vecuma.

Vasaras nometnē bērniem no

Šī vas

9—14 gadu vecum trīs divnedēļu posm 30. jūnija līdz 14. jū 14.—28. jūlijam, tre lija līdz 11. augus jiem bērniem (6—8 nometnoša pared majā posmā, kad b dzinātājas un viņu mērota programm

Kādas mācības metnes bērnu prog ritu viena stunda viena stunda latvis nas pieredzējušu s bā. Pēcpusdienā ta rotaļas, sporta spē laivošana (peldē rokdarbi, dabas p rešu puduri. Vak un stāstu vakari, bērnu priekšnesun lūkošana u.c.

Saņemta inform metņošanai pirm autobusu no Min sies 20—25 dažād ni, bet no Delton nas skolas audzē B. Abulas vadībā.

Nometnes vadītā rai būs V. Klētnie nātājs H. Kreicer īstenība, jo nepieciešamos līdzek jus būvmateriāliem devuši Dau gavas Vanagi un citi labvēļi.

Gaŗezera administrātors V. Klētnieks ziemas mēnešos izplānojis un iezīmējis vairākas jaunas takas, lai nometnes bērni un vasarnieki varētu labāk iepazīties ar apkārtnes īpatībām, dabu un Gaŗezera pagātni. Pirmo lietošanai nodos t.s. dabas taku -- iepazīstināšanai ar koku un krūmu sugām, ēdamiem un ārstniecības augiem un šejienes dzīvniekiem. Gaŗezera daba ir bagāta: nostaigājot nepilnu jūdzi, atrodamas 82 dažādas koku un krūmu sugas. Šis skaits vēl palielināsies, kad talkā nāks speciālisti — mežkopis prof. Dr. R. Markus un dabas zinātņu maģistre H. Starca. Citas iezīmētās takas padarīs pieejamus arī Gaŗezera nomaļākos stūrus. Vēl tikai nepieciešami talcinieki šo taku izciršanai.

Darbība nometnē sāksies 23 jūnijā ar Kristīgās jaunatnes kursiem, kuŗi ilgs vienu nedēļu līdz 30. jūnijam. Tos rīko pēc iepriekšējā gada parauga, to vadītājs būs Klīvlendas Apvienotās draudzes mācītājs I. Gaide, bet lektori — archibīskaps A. Lūsis, prof. E. Šmits, mācītāji P. Nesaule, V. Grīnvalds, J. Cālītis, I. Gaide, M. Ķirsons, V. Vārsbergs u.c. Kursos var piedalīties visu LELDAAs apgabalu draudžu jaunieši no 17 gadu vecuma.

Vasaras nometnē bērniem no

„Latvija A cēts aicinājun lītē", kuŗā ies mentus, pareiz noteicot trīs c no publicētajā By-Line" resp

Diemžēl, saņēmusi tik par īsu, jo da tības dēļ aizs miņu līdz jū jā laikraksta atzinumu iesū 125 Broadvie šī sacensības lim, bet reda pēc iespējas dēļ lūdzam kai pāris min Šis mazais las nodoma īsten

Tie lasītā sacensību pri lapām. Tā kā Cits: „Paldies vēl cits: „Aps censību publi vispusība, pa jiem nebūs tajā pašī būs tajā iesūtījumu.

ZIŅAS

priekšnieces aicinājumam, aijā piedalījās kanadiešu augstākās vadības gada ē Vinipegā, kurā saradās 0 kanadiešu gaidu vadītā- ilsētās valde Fort - Garry cā bija rīkojusi gaidām u, kuŗa laikā Kanadas gai- cei Kitai Kleisdēlai no St. as, Ontario, pasniedza Vi- as goda pilsones diplomu. tam universitātes Riddel ālē notika kanadiešu gaidu ju darba sēde, kuŗā A. Mar- e sapulces dalībnieces svei- latviešu gaidām un pasnie- autisku lelli Zemgales tēr- sudraba plāksniti, kuŗā ēts, ka šo lelli kanadiešu zenēm dāvinājušas latvie- idas. A. Martinsone sapul- aikā nodibināja arī labu ktu ar kanadiešu gaidu va- m dažādajās pilsētās.

atviešu licencētais klubs ais ods" DV namā (125 view Ave) atkal būs at- piektdien, 7. jūnijā, no 6 vakarā līdz 12 naktī.

ltiešu jauniešu deju vakars ico" notiks 7. jūnijā plkst. viešu katoļu baznīcas (941 s St. W.) apakšējā sarīko- zālē. Par lētiem atspirdzi- iem un ēdieniem būs gā- ēja 1,50 dol.

eresentiem, kas 15. jūnijā piedalīties Sv. Katrīnu ku un makšķernieku klu- otajā zušu makšķerēšanas bā, tuvāku informāciju TLMM kluba makšķerēša- kcijas vadītājs J. Veckers 259—9076).

ZIŅAS

makšķerēšanas noteikumus iņoja plānojumus jaunajai . Sarīkojumā varēja arī ies makšķerēšanas atjau- cajām mātēm par labu no- erija, dodot 30 dol. atliku-

J. Z.

SV. KATRĪNAS

dskārtējās zušu makšķe- s sacensības Niagaras upē jā plkst. 7.30 vakarā riko trīnu mednieku un mak- ku klubs. Piedalīties var eresenti neatkarīgi no pie- kādam klubam vai or- ijai. Plkst. 3 dienā pare- kopīgs laumags, pēc tā a mērķī sviešanas sacen-

LONDONA

donas tautas mākslas pa kuŗā pārstāvētas daudzas ju tautību grupas, pārvē- ti, par priekšsēdi ievēlēja tu misiju pārzini A. Gin- par kasieri Londonas lat- opas pārstāvi R. Epneri. e pārrunāja projektu sa- televīzijas skaņu lentes evišķo etnisko grupu pār intervijām, lai iepazīstinā- ždu tautību īpatībām un nām, kuŗas rodas, iekļau- anadiešu vidē. Šīs lentes s lietošanai vidusskolās, sāks uzņemt septembrī. enšu lielo nozīmi vidus- mācības programmās īpa- ēra Bila techniskās skolas s skolotājs B. Andrjūss ws).

Ps.

KIČENERĀ

intetā dziedāja Vija Fran- na Vasariņa, Inta Vasari- a Konrāde un Ruta Štein- Publiku iepriecināja arī trīnu vanadžu dramatiskā M. Vītola, I. Andersone, nsone, M. Zvejniece, M. un E. Krūmiņa), uzve- Znatnajas humoristisko Čipiņa kunga jubileja", skatuves ietērpu bija de- Dambergs. Visi program- ildītāji saņēma ziedus. kojuma labo izdošanos vietējo vanadžu rosība, L. Dunduras vadībā bija šās par siltiem ēdieniem umiem, kā arī noorgani- mantu loteriju. s „Ceriņu balles" Kičene- ka arī Kanadas DV zemes sēde un sacensība šauša- o DV Londonas un Kiče- Voterlū nodaļām, pārā- izrādoties londoniešiem. tājus apbalvoja balles lai- redzams, ka sarīkojums dos arī labu atlikumu. icās nodaļas valdes pr-dis durs un informācijas da- ītājs A. Taube, sevišķi ie- ājusi sabiedrības atsauci- pašā Kičenerā, tā arī ap- latviešu kolonijās.

R. N.

LATVIEŠU DIENU IEVADĪJUMS ČIKAGĀ

Augšā pa kreisi: Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs Dr. A. Spekke uzrunā ALAs kultūras biroja sakārtotās Latvijas jubilejas ceļojošās izstādes atklāšanas akta dalībniekus. — Augšā pa labi: Goda viesi (kreisā malā) Čikagas apgabala galvenais pasta direktors H. Makgijs un Lietuvas konsuls P. Daužvardis ar dzīvesbiedri. — Apakšā pa kreisi: Latviešu dienu transparents pie Šeratona viesnīcas. — Apakšā pa labi: Ilinojas 150 gadu jubilejas komitejas pārstāvis D. Halvards pasniedz Latvijas sūtniecības vaditājam Dr. A. Spekkem jubilejas medaļu. Foto: D. Tomsons

Šī vasara Gaŗezerā

Ar māc. V. Vārsberga vadītu sezonas atklāšanas dievkalpojumu 30. maijā un karogu pacelšanu Gaŗezers sāk savu ceturto rosmes pilno vasaru. Kuplā skaitā ienāk pieteikumi bērnu nometnei, vasaras vidusskolai un latviskā mantojuma semināram. *Sarīkojumu sarakstā ir:* 22. jūnijā gadskārtējā līgošana Vēju kalnā, 13. jūlijā L. Gleškes ansambļa uzstāšanās, 21. jūlijā bērnu svētki, 27. jūlijā Čikagas Piecīšu izrāde, 24. augustā jauniešu sacensība latviešu etnografijā. Gaŗezera centrālais novietojums parocīgs arī dažādu organizāciju sanāksmēm: še notiks LELDAAs jaunatnes nozares rīkotie kristīgās jaunatnes kursi (23.—30. jūnijam), tautas deju kopu kopmēģinājums (8. jūnijā), ASV vidienes koŗu kopmēģinājums dziesmu svētkiem (10. augustā), šacha turnīrs Latvijas kausa izcīņā (8./9. jūnijā), skautu un gaidu novada nometne (6. — 18. augustā), ASV DV šaušanas sacīkstes u.c. sarīkojumi.

Ar pavasari Gaŗezerā sākusies jauna rosme. Pa ceļiem un takām, jautri sarunādamies, bez steigas kustas nometnes apmeklētāji. Vēju kalnā pie vasaras vidusskolas pulciņš talcinieku cērt krūmus un iemērī vietu zēnu internāta celtnei. Pārdrošā iecere to uzcelt jau šai pavasarī kļuva īstenība, jo nepieciešamos līdzekļus būvmateriāliem devuši Daugavas Vanagi un citi labvēļi.

Gaŗezera administrātors V. Klētnieks ziemas mēnešos izplānojis un iezīmējis vairākas jaunas takas, lai nometnes bērni un vasarnieki varētu labāk iepazīties ar apkārtnes īpatībām, dabu un Gaŗezera pagātni. Pirmo lietošanai nodos t.s. dabas taku — iepazīstināšanai ar koku un krūmu sugām, ēdamiem un ārstniecības augiem un šejienes dzīvniekiem. Gaŗezera daba ir bagāta: nostaigājot nepilnu jūdzi, atrodamas 82 dažādas koku un krūmu sugas. Šis skaits vēl pa lielināsies, kad talkā nāks speciālisti — mežkopis prof. Dr. R. Markus un dabas zinātņu maģistre H. Starca. Citas iezīmētās takas padaris pieejamus arī Gaŗezera nomaļākos stūŗus. Vēl tikai nepieciešami talcinieki šo taku izciršanai.

Darbība nometnē sāksies 23 jūnijā ar Kristīgās jaunatnes kursiem, kuŗi ilgs vienu nedēļu līdz 30. jūnijam. Tos rīko pēc iepriekšējā gada paraugа, to vadītājs būs Klīvlendas Apvienotās draudzes mācītājs I. Gaide, bet lektori — archibīskaps A. Lūsis, prof. E. Šmits, mācītāji P. Nesaule, V. Grīnvalds, J. Cālītis, I. Gaide, M. Ķirsons, V. Vārsbergs u.c. Kursos var piedalīties visu LELDAAs apgabalu draudžu jaunieši no 17 gadu vecuma.

Vasaras nometnē bērniem no 9—14 gadu vecumam paredzēti trīs divnedēļu posmi: pirmais no 30. jūnija līdz 14. jūlijam, otrs no 14.—28. jūlijam, trešais no 28. jūlija līdz 11. augustam. Mazākajiem bērniem (6—8 gadu vecumā) nometņošana paredzēta tikai pirmajā posmā, kad būs īpašas audzinātājas un viņu vecumam piemērota programma.

Kādas mācības paredzētas nometnes bērnu programmā? Katru rītu viena stunda kristīgās un viena stunda latviskās audzināšanas pieredzējušu skolotāju vadībā. Pēcpusdienā tautas dziesmas, rotaļas, sporta spēļes, peldēšanās, laivošana (peldēt pratējiem), rokdarbi, dabas pētniecība, interešu puduri. Vakaros dziesmu un stāstu vakari, ugunskuri ar bērnu priekšnesumiem, zvaigžņu lūkošana u.c.

Saņemta informācija, ka nometņošanai pirmajā posmā ar autobusu no Mineapoles ieradīsies 20—25 dažāda vecuma bērni, bet no Deltonas visi svētdienas skolas audzēkņi skolotājas B. Abulas vadībā.

Nometnes vadītājs visai vasarai būs V. Klētnieks, zēnu audzinātājs H. Kreicers, meiteņu audzinātāja M. Cakare, mazo bērnu audzinātājas V. Bērzkalne un Z. Lapsiņa. Bez viņiem darbosies atsevišķo priekšmetu skolotāji, kā arī peldēšanās un sporta instruktori ar palīgiem. Nometņošanas maksa par 2 nedēļām ir 60 dol. par pirmo bērnu, bet par katru nākošo ģimenē 50 dol; pieteicoties jāiemaksā 10 dol. Uzturs bērniem — 4 maltītes dienā.

Nometnes vadība nolēmusi pastiprināti raudzīties, lai bērni savstarpēji sarunātos latviski. Kas nopietni necentīsies to darīt, par tiem ziņos viņu vecākiem un, stāvoklim neuzlabojoties, vecākus lūgs vest bērnus mājās.

Vasaras vidusskolā mācības sāksies 30. jūnijā un turpināsies līdz 11. augustam. Darbosies 1. (9.), 2(10.) un 3.(11.) klase. Sešās nedēļās izņems viena mācības gada kursu, par to izdodot liecības. Nometnes un mācību maksa par 6 nedēļām 160 dol., pieteicoties jāiemaksā 10 dol. Skolēni pieteicami Gaŗezera administrātoram.

Pēc vidusskolas mācību beigām, laikā no 11.—25. augustam, jauniešiem no 15 gadu vecuma notiks latviskā mantojuma seminārs, veltīts latviešu etnografijai un dzīves zinai. Seminārā galveno vērību veltīs tām latviskajām lietām, kuŗas nav paredzētas latviešu skolu programmās: latviešu ģimene un radu raksti; latviskums izskatā un tautas tērpi; latviskā istaba un māja; latviešu lauku sēta — pagalms un celtnes; darbi tīrumā, pļavā un mežā; latviešu gadskārtas un svētki; latviskā dzīves zīņa; reliģijas nozīme latviešu dzīvē; tautas dziesmas un mūzika; tautas dejas un rotaļas; latviešu zēnu sporta rotaļas; latvju raksti (ornamenti) un rokdarbi; latvisku ēdienu gatavošana. Seminārā darbosies pētnieku puduri, notiks vakarēšanas, iepazīsies ar latviskajām paražām. Īpatā veidā pieskarsies arī latviešu tautas vēsturei, literātūrai un valodas mācībai.

Seminārā darbi neaizņems visu dienu, atliks arī laika peldēšanai, laivošanai, sportam un sadzīvei. Seminārs seviški ieteicams kā sagatavošanās kurss tiem jauniešiem, kas vēlāk paredzējuši piedalīties Divreizdivi nometnē. Semināru vadīs Gaŗezera nometnes vadība, pieaicinot lietpratējus, reliģiskās nodarbības — māc. V. Vārsbergs, bet nodarbības ar tautas dziesmu dziedāšanu un koklēšanu — Andrejs Jansons. Semināra nobeigumā, 24. augustā, paredzēta jauniešu sacensība latviešu etnografijā, kuŗā varēs piedalīties ne vien semināra dalībnieki, bet arī jaunieši no ārienes. Dalības maksa seminārā 60 dol., pieteicoties iemaksājami 10 dol. Pieteikumi adresējami Gaŗezera administrātoram.

Vasarniekiem rezervēta viena kabiņu grupa un telšu vieta (Dzintari). Priekšroka tiem, kuŗu bērni tieši nometno. Sīkāki noteikumi pieprasāmi Gaŗezera administrātoram. Vairums nometnes darbinieku jau saligti, vēl vajadzīgas tikai dažas palīdzes saimniecei virtuvē (sākot ar 22. jūniju) nedēļu nogalēs, uz nedēļu vai uz visu vasaru, ar vai bez atlīdzības. Vajadzīgas arī darba rokas nometņu savešanai kārtībā, taku izciršanai un it sevišķi vidusskolas zēnu kabiņu celšanai. Visiem iepriekš pieteiktajiem talciniekiem gādās iespējas pārnakšņot Gaŗezerā un darba laikā brīvu uzturu. Darba veikšanai vēlams ņemt līdz darba rīkus — zāģus, cirvjus, lāpstas, grābekļus, sukas, sarenes, āmurus u.c. Grupas un atsevišķi talcinieki aicināti pieteikties administrātoram V. Klētniekam telefoniski (616244-5133) vai rakstīt: Latvian Center Gaŗezers, Rt. 3 Box 369, Three Rivers, Mich. 49093.

Gaŗezera padomes un revīzijas komisijas sēde notiks Gaŗezerā 8. jūnijā plkst. 1 dienā, bet gadskārtējā akcionāru sapulce 6. jūlijā.

E. B.

LŪGUMS MŪSU LASITĀJIEM

„Latvija Amerikā" 18. maija numurā (Nr. 40) bija publicēts aicinājums lasītājiem piedalīties „mazā, bet izdevīgā spēlītē", kuŗā iespējams laimēt mūsu laikraksta pusgada abonementus, pareizā vietu kārtībā (pēc iesūtījumu kopsavilkuma) noteicot trīs daiļākās kanadiešu un etniskās preses pārstāves no publicētajām 18 daiļavām, kuŗas šogad kandidēja uz „Miss By-Line" resp. Kanadas preses karalienes godu.

Diemžēl, līdz noteiktajam terminam 1. jūnijam redakcija saņēmusi tikai 32 iesūtījumus. Iespējams, ka termiņš bijis par īsu, jo daudzus lasītājus mūsu laikraksts pasta nenoteiktības dēļ aizsniedz pavēlu. Tādēļ pagarinām iesūtīšanas termiņu līdz jūnija beigām, lūdzot lasītājus ieskatīties minētajā laikraksta numurā un novērtēt daiļavas, savu personīgo atzinumu iesūtot redakcijai: „Latvija Amerikā" (sacensība), 125 Broadview Ave., Toronto 8, Ont., Canada. Atzīsimies, ka šī sacensības spēlīte nav rīkota tikai jautram laika kavēklim, bet redakcijai arī īpašs nolūks, tādēļ vēlamies uzzināt pēc iespējas daudz lasītāju novērtējuma ieskatus. Šī iemesla dēļ lūdzam lasītājus sacensībā piedalīties, jo tas prasa tikai pāris minūšu laika, vienu aploksni un 5 centu pastmarku. Šis mazais lasītāju upuris redakcijai tomēr ļoti palīdzēs kāda nodoma īstenošanā.

Tie lasītāji, kas savu novērtējumu jau iesūtījuši, par šo sacensību priecājušies, kā liecina pavadrindas uz iesūtījumu lapām. Tā kāds raksta: „Paldies par interesanto sacensību." Cits: „Paldies par atjautīgo sacensību. Gaidīšu rezultātu." Un vēl cits: „Apsveicu redakciju par labo izdomu šāda veida sacensību publicēt, tikai mazs iebildums: būtu vēlama lielāka vispusība, parādot arī daiļavu formas." Vai pārējiem lasītājiem nebūs interesantāk uzzināt sacensību iznākumu, ja paši būs tajā piedalījušies? Tātad — gaidīsim iespējami daudz iesūtījumu.

LA redakcija

KĻŪDAS LABOJUMS

Mūsu laikraksta 15. maija numurā publicētajā rakstā „Bloķētos līdzekļus veco laužu mītnei?" ieviesusies iespiedumkļūda: organizācijai Celsme rūpnieks R. Hiršs ziedojis 1000 dol., nevis 100, kā rakstā kļūdaini minēts.

SAVIENOTAJĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Latviešu virsnieku apvienības ASV rīkotajā biedru un viesu vakarā 25. maijā DV namā bija ieradušies ap 40 dalībnieku. Īsu uzrunu teica apvienības prūs V. Hazners, bet H. Karlsons izteica priekšlikumus nākošajā gadā paredzētajai Latvijas kaŗaskolas 50 gadu dibināšanas atceres atzīmēšanai. Pēc tam E. Priedītis krāsu diapozitīvos demonstrēja Latvijas armijas dzīves ainas, liekot gar skatītāju acīm aizslidēt mūsu pirmajiem armijas vadoņiem — varoņiem pulkvedim O. Kalpakam, kpt. N. Grundmanim, ģen. J. Balodim. Bija skatāmas daudzas ainas no armijas dzīves ikdienas un svētku dienām: karogu pasniegšanas, parādes, sudraba tauŗu pasniegšana krasta artilerijas pulkam u. t.t. Ļoti iespaidīgs un bagātīgs bija visu pulku un citu armijas sastāvdaļu karogu, vapeņu, krūšu nozīmju, zīmotņu un attiecīgo pulku komandieŗu attēlu klāsts, kuŗu iegūšanā kollekcijas īpašnieks ieguldījis lielas pūles, dažu uzņēmumu „dzenājot" turpat 5 gadus. Vēl varēja skatīt visu Latvijas oficiālo ordeņu attēlus, to vidū 400 gadu veco Kurzemes hercoģistes pārveidoto ordeni. Demonstrējumam beidzoties, sirsnīgie aplausi liecināja, ka veikts liels darbs ne tikai atmiņu atsvaidzināšanai vien, bet arī vērtīgs mūsu valsts patstāvības laika dokumentējums. Pēc priekšnesuma vakara dalībnieki pakavējās pie apvienības dāmu klātajiem cienasta galdiem, un aktieris Jānis Šāberts visus sirsnīgi izsmīdināja ar lieliski skandētu gaŗu jo gaŗu R. Blaumaņa humoristisku dzejoli. Vakars izskanēja dziesmās un dejās.

A. B—de

LOSANDŽELOSA

● Reti kāds referāts vietējos latviešus bija tik ļoti ieinteresējis kā Austrālijas ciemiņa — prāv. A. Grosbacha sniegtais par tematu „Dieva meklētāji Indijā". Referents demonstrēja arī diapozitīvus un krāsu filmu, kuŗu palaimējies uzņemt vietās, kuŗas oficiāli fotografēšanai nav atļautas. Filmā bija redzama mirušo „apbedīšana" Gangas upē, kuŗā katru dienu svinīgās ceremonijās iemet simtiem līķu. Satrieca arī indiešu bezcerība un gara tumsonība, kas valda plašās ļaužu masās. Referāts ilga pusotru stundu, bet klausītājiem laiks aizgāja kā nedaudzas minūtes. Tās pašas dienas pēcpusdienā prāv. A. Grosbachs un māc. E. Caune Fullertonā ārpus kārtas iesvētīja Modri Veismani, kas dodas uz ārzemēm studēt medicīnu.

● Par diviem cieminiem Dienvidkalifornijas draudze varēja priecāties ģimenes dienā: dievkalpojumā spredikoja Dr. K. Bilzēns, bet vēlāk Mūzikas centrā ar vācu slaveno Capella Coloniensis orķestri spēlēja čellinieks prof. A. Teichmanis, ar kuŗu draudzes mācītājs E. Caune atkal tikās pēc 20 gadu starplaika.

M. V.

Patriarcha gados ieejot

OTTO KROLLA 80 MŪŽA un 60 DARBA GADU LATVIEŠU KULTŪRAS DRUVĀ

Neparasta parādība latviešu kultūras dzīvē ir Otto Krolls, kas 26. maijā Čikagā atskatījās uz 80 gadiem, no kuŗiem vairāk nekā 60 veltīti kultūras un sabiedriskajam darbam. Viņa vispusība bijusi tik plaša, ka neatradīsim līdzinieka. Viņš pieder pie vecās latviešu kultūras „gvardes", jo solo jau to rindās, kas sāka trauksmainākus ceļus iet pēc pirmās lielākās latviešu brīvības cīņas — 1905. gada nemieriem. Šos gadus daļēji attēlo viņa memuāri, kas publicēti grāmatās „Skrējiens cauri dzīvei", „Karalis gaida" u. c.

Pēc pirmā pasaules kaŗa, kad Latvijas valsts sāka veidošanās darbu, Otto Krolls jau bija labi pazīstams un pat populārs. „Rīgas ielās katrs viņu pazina un sveicināja, tā ka cepure visu laiku bija jātur rokā," stāsta E. Dzelzkalējs, labs jubilāra paziņējs. Ministri nāca un gāja, bet Krolls palika un nostiprināja savu vietu dažādās latviešu kultūras dzīves nozarēs, nesdams gara gaismu daudziem latviešu zēniem un meitenēm, kas alka pēc izglītības. Tas notika tad, kad laukos vēl tikai retā mājā bija redzama radio antenna, bet izglītošanas darbu veica tikai skolotāji un lektori. Šai ziņā izcila nozīme piekrita O. Krolla vadītajai Latviešu kultūras veicināšanas biedrībai, kuŗa pulcināja daudz jaunatnes un kultūras darbinieku — lektoru. Tos biedrība sūtīja arī uz visām Latvijas malām runāt par tematiem, kas sabiedrību interesēja. Laukos bija milzīga interese par gara kultūru, un ne katrreiz O. Krolls varēja visus apmierināt, kas pieprasīja viņa lektorus.

Otto Krolls

Paīsā rakstā nav iespējams pateikt visu par jubilāra nostaigātajiem gadiem šai raibajā pasaulē. Zināms, ka viņš jau agrā jaunībā nodevās literāriem sacerējumiem, kuŗi nokļuvuši pat tik tālu kā Vinipegā, kur 1913. gadā J. Šmita redakcijā iznāca pirmais latviešu laikraksts Kanadā. Kad par to jautāju gavilniekam, viņš neticīgi krata galvu un smīn... Viņš tagad gribētu savākt visus savus gara bērnus, bet tas liekas nelespējams, jo — kur gan O. Krolls nav publicējies!

Labajos gados dzimtenē viņš bija slaids un vingrs vīrs, pilns dinamikas, dzīvespriekā un uzņēmības. Viņu vienmēr redzēja mākslinieku un rakstnieku vidū, kur rosījās dzīvība un radīšanas prieks. Gavilnieka sirdslieta vienmēr bijusi būt starpniekam starp sabiedrību un autoriem, klausītājiem un mūziķiem, skatītājiem un māksliniekiem.

Otto Krolls dzimis 1888. gada 26. maijā Inčukalnā. Viņš bija apdāvināts un skolas beidza ar diplomiem un stipendijām, bet reizē sajūsminājās un krita teātŗa valgos. Savu talantu viņš skoloja Gižicka ķeizariskajā mūzikas skolā. Pārvaldīdams vairākas valodas, viņš tulkoja virkni lugu, piemēram, Hebela „Judīti", Kleista „Sasisto krūzi", Šova „Pigmalionu". Šīs lugas izrādīja Interimteātris, tāpat Liepājas un Jelgavas teātris, kuŗos uzveda arī paša Krolla rakstītās lugas „Vecās lakstīgalas", „Zeme mostas" u. c. Ar teātri laulības Krolls turēja svētas un tīras visu mūžu. Arī ASV viņa teātŗa trupa nav sveša: No Čikagas viņš ar Ibsena „Spokiem" apceļoja latviešu kolonijas un būtu to turpinājis vēl tagad, ja slimība neatrautu no šī pasākuma.

Avīžniecībā O. Krolls strādāja „Baltijas Vēstnesī", „Rīgas Ziņās", rediģējis „Kultūras Vēstnesi" un līdzdarbojies arī „Brīvajā Zemē". Viens no viņa tuvākajiem kollēgām bija rakstnieks Pāvils Gruzna, kas saskatija jaunajā rakstītājā literāta talantu un skubināja to izkopt.

Daži Krollu mēdz piezobot, pārmetot viņam pārlieku daudzpusību, bet tam nav pamata. Viņam vispusība nākusi tikai par labu, jo viņa dinamiskās spējas izrādījās nenokausējamas. Bez tiešā maizes darba (konstruktors Rīgas vagonu fabrikā, kur arī guva panākumus) Krolls vēl vairāk iesaistījās dažādos sabiedriskajos un jaunās Latvijas valsts darba pienākumos. Viņš piedalījies vairāku skolu dibināšanā (techniskā vakarskola, Kultūras veicināšanas biedrības vakara vidusskola pieaugušiem, tautas konservatorija) un dažādu kursu noorganizēšanā. Bez Latvijas kultūras veicināšanas biedrības dibinātāja viņš bijis Latvijas nacionālās operas inspektors, izglītības ministra konsultants, korporācijas Merkuria filistrs.

Arī sakaros ar citām tautām Krollam piekrituši lieli nopelni, par ko viņš izpelnījies daudzu valstu ordeņus un goda biedra pagodinājumus.

Būdams jaunatnes draugs, viņš jau ar pirmajiem Latvijas neatkarības gadiem darbojās skautu organizācijā un kādu laiku bija skautu inspektors. Patiešām grūti iedomāties nozari, kuŗā jubilārs nebūtu darbojies. Latviešu mūzika izpelnījās uzmanību tieši tad, kad Krolls atpirka P. Neldnera mūzikāliju uzņēmumu, sākot izdot vairāk nekā agrāk notis, latviešu komponistu darbus. Izdevēja darbā viņš atgriezās arī trimdā, gan ne vairs mūzikā, bet literātūrā. Viņa apgādā Vācijā iznāca arī P. Gruznas romāns „Jaunā strāva", kas saviļņoja lasītājus. Trimdā izdevēja misiju jubilārs uzskata par vienu no svarīgākajām. Iecelojis ASV un pārnācis no farmas uz dzīvi Čikagā, O. Krolls līdzās darbam fabrikā sāka arī izdevēja darbu, kuŗu joprojām turpina, par spīti lielajam gadu skaitam. Līdzās noorganizētajai mākslas aģentūrai un agrāk rīkotajām teātŗa izrādēm un koncertiem viņš vadīja savu kultūras biroju, kuŗā goda vietu arvien ieņēmusi grāmata. Īsā laika secībā viņš izdevis ne vien paša darbus „Karalis gaida", „Rīga dimd", „Karmena", „Skrējiens cauri dzīvei" u. c., bet arī citu autoru oriģināldarbus, piemēram, Francijā dzīvojošā Arnolda Apses dzejoļu krājumu „Saules puķes", Eduarda Sināta „Latvijas mežs runā" un vairākas Aizsila Zilītes pasaku grāmatas. Pašreiz O. Krolls sagatavo izdošanai Dr. N. Vīksniņa „Latvijas vēsture", kādu darbu par lidojošajiem šķīvjiem, Dr. J. Smilgas „Ceļojums uz bagātības salu", N. Lazdiņa „Liepāja latvieša skatījumā", O. Akmentiņa „Kanadas latvieši" un paša darbs „Johans Štrauss — valšu karalis".

Tādi ir gavilnieka nodomi vēl šai gadā, kad tikko pabeidzis Rainim un Aspazijai ceļamā piemineklja loterijas kārtošanas visai sarežģītu darbu.

Osvalds Akmentiņš

KĀ SAGLABĀT . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

das iespaids, ka galvenokārt, arī nepelnīti, izcelts P. Dardzāns. Lasāmi pat veseli citāti no P. Dardzāna atmiņu rakstiem par strēlnieku cīņām, kuŗos viņš cenšas citus nomelnot, lai izceltos pats. Tādēļ neattaisnojami, ka P. Dardzāna publicējumi un liecības izmantoti par avotiem vēstures grāmatas faktiem.

Cits piemērs. — Aprakstot traģisko pārpratumu pie Airītēm, kur krita plkv. Kalpaks, vēsturnieks E. Andersons vaino tikai latviešus, apgalvojot: „Vainīgs bija sakaru trūkums un latviešu vadītāju neuzmanība." Vēsturiskā patiesība taču ir, ka pirmie šauteņu un ložmetēju uguni uz latviešiem atklāja vācieši, tādēļ arī sakaru trūkumā un neuzmanībā jāvaino vācieši, ne vis latvieši. Grūti arī saprotams, kādēļ E. Andersons, aprakstot notikumus, min vēsturiski pavisam nenozīmīgu vāciešu vārdus ar visiem dižciltības tituliem, bet, rakstot par traģisko pārpratuma kauju pie Airītēm, vārdā min vienīgi plkv. Kalpaku, piebilstot, ka krituši „divi citi latviešu un viens piekomandētais vācu virsnieks." Kādēļ noklusēts fakts, ka šī sadursme prasīja arī varonīgā kapt. Grundmaņa un vītn. Krieva dzīvību? Vispār, vērojama uzkrītoša vāciešu izcelšana un viņu rīcības izpratne, pat attaisnošana, vienmēr vainojot latviešus. Varbūt to varētu izskaidrot ar autora iespējamu nodomu pavērt ar šādu rīcību savai grāmatai ceļu uz vācu izdevumu. Ticami tas šķiet tādēļ, ka autors pats presē paziņojis, ka grāmata jau pārtulkota vāciski un tuvākajā laikā to izdos kāds vācu apgāds. Domāju, ka šāda „meslu" došana uz patiesības rēķina tikai tādēļ vien, lai vēstures grāmatu publicētu arī vācu valodā, latviešu autoram nav vajadzīga, it sevišķi, ja ar to slikti pakalpo savas tautas interesēm.

Vēl ir laiks nepatiesības labot.

A. C.

PIEMINEKĻI
Igaunu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu metī.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 12. GADA GĀJUMĀ
RĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OŠAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 8, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3827, 200 Balmoral Avenue Toronto 7.

9. jūnijā dievkalpojums plkst. 11.

16. jūnijā, plkst. 11 Aizvesto pieminas dievkalpojums.

23. jūnijā, plkst. 11 — Jāņa Kristītāja dienas dievkalpojums.

30. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums.

Visās jūlija un augusta mēneša svētdienās dievkalpojumi notiks plkst. 6 vakarā.

Svētdienas rītos, plkst. 10.30, jūlijā un augustā pulcēsimies dievkalpojumos Saulainē.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

9. jūnijā, pl. 11 dievkalpojums.

16. jūnijā pl. 3 Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

22. jūnijā Līgo svētki Sidrabenē.

23. jūnijā plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

30. jūnijā pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 7. jūlijā Bērnu nometnes atklāšana Sidrabenē. Dievkalpojums plkst. 5.

Svētdien, 14. jūlijā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 21. jūlijā pl. 3 dievkalpojums Sidrabenē, pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 28. jūlijā Bērnu svētki Sidrabenē, pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Jūlija un augusta mēnešos mācītājs lielāko tiesu dzīvos Sidrabenē. Sidrabenes tālrunis 878-9016. Toronto dzīvokļa tālrunis 699-3331.

Jūlija un augusta mēnešos paredzētos dievkalpojumus noturēs prāv. B. Fedders.

Svētdien, 4 augustā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē, pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 11 augustā pl. 10 Varoņu piemiņas dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 18. augustā Sporta svētki Sidrabenē, pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 24. augustā pl. 11 Bērnu nometnes slēgšana. Vakara dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 25. augustā pl. 11 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 8. septembrī pl. 11 Kapu svētki Latviešu kapos.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2789.

Toronto Austrumu ev.-lut latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba bznīcā, 361 Danforth Ave.

15. jūnijā (sestdienā) plkst. 8 vakarā Aizvesto atceres dievkalpojums.

30. jūnijā plkst. 10 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā — Tālavā.

BRAMPTONA

16. jūnijā plkst. 1.30 pēcp. Aizvesto atceres dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

9. jūnijā plkst. 11 dievkalpojums.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 88 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685-8190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

9. jūnijā, pl. 1.30 pēcp. Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

16. jūnijā pl. 3 pēcp. aizvesto piemiņas dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Cooldrook Ave, Montreal 29. P. Q. Tel. 484-8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montrealā.

8. jūnijā (sestdienā) dievkalpojums plkst. 7 vakarā Presbiterāņu baznīcā.

Tērvetē 30. jūnijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums.

Māc. A. Voitkus, 3488 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

9. jūnijā plkst. 1.30 Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Dievkalpojums angļu valodā — 19. maijā plkst. 1.30 p. p.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 783-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

Draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19. „Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p. p. uz viļņiem 1270. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

Trīsvienības svētki un skolu nobeigums 9. jūnijā Betlemes baznīcā Bruklinas skolai ar aktu zālē. Talka — sestdien, 15. jūnijā, draudzes lauku īpašumā Katskilu Elka parkā.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznicas Sv. Pāvila draudze — 1638 So. 11th Ave, Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Cīņas draudze 5015 W. Ferdinand St.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Līventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefoni: baznīcā un grāmatnīcā 532—1700, mācītāja mājā 538—7647. sēde.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze — 2450 Griffin Ave, L. A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59408, māc. E. Caune, tālr. PO9-8879..

LOSANDŽELOSA

16. jūnijā, plkst. 11 Losandželosā Aizvesto piemiņas diena.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St. Apt. 201 West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327-5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St. Roxbury.

KALAMAZŪ

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznīca — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo Mich., 49007.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1386 Pauline Blvd.

SACRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 783.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

8. un 9. jūnijā — pl. 8 un 6 resp. Sv. Andreja baznīcas zālē A. Tipāna un V. Vētras veltījums Latvijai „Dzejas un dejas". Biļetes iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā.

9. jūnijā — plkst. 2 pēcp. Greenwood laukumā, nākošā līgas futbolspēle: DV — Toronto City.

15. un 16. jūnijā — Sidrabenē jaunatnes un sporta svētki.

21. jūnijā — pl. 7.30 vak. Jāņu ielīgošana „Jāņi — kā pa Jāņiem" DV namā — 125 Broadview Ave.

22. jūnijā — Saulainē Līgo vakars ar izvilkuma uzvedumu no A. Brigaderes jautrās spēles „Lielais loms" ar dziesmām un dejām.

22. jūnijā — Sidrabenē Līgo vakars ar brīvdabas uzvedumu un deju.

5. oktobrī — Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrāde — Eaton auditorijā.

20. oktobrī — pl. 5.30 pēcp. Sv Andreja baznīcas zālē baritona Pēteŗa Geistauta jubilejas koncerts.

25. oktobrī — TLB inženieŗu un tehniķu kopas tradicionālā inženieŗu balle Inn On The Park telpās.

SV. KATRĪNAS

15. jūnijā — pl. 3 p. p. Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku klubs rīko zušu makšķerēšanas un spininga mērķī mešanas sacensības Niagaras upē. Beigas plkst. 12 naktī.

NIAGARA

20. un 21. jūlijā — jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

OŠAVA

26. oktobrī — DV Ošavas nodaļas atklāšanas sarīkojums, 219 Olive Ave, Poju zālē.

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKĀ

atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos

Pasūtiniet sev un saviem draugiem žurnālu

DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTS

Šis izdevums veltīts LATVIJAS brīvībai un labākai nākotnei un ir Daugavas Vanagu centrālās valdes izdevums.

Atbildīgais redaktors — VILIS HAZNERS

Redaktori: RAIMONDS ČAKS, RITA GĀLE un TONIJA KRŪKA.

DVM iznāk regulāri sešas reizes gadā ar plašu literāro daļu, idejiska un politiska satura rakstiem un apcerēm, ievērojamu darbinieku atmiņām, DV dzīves informāciju, vanadžu, sporta un humora nodaļām.

Abonēšanas maksa vienam gadam: Amerikas kontinentā $5.50, uz ārzemēm, ja maksā dolāros, $3.60. Atsevišķu numuru cena $1.00.

PASŪTINĀJUMI ADRESEJAMI —

Apgāds DAUGAVAS VANAGS — 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

IZĪRĒJAMA KABĪNE — MUSKOKĀ, pie ezera, 2—3 personām. Elektriskais ledusskapis un plīts. ($35.00 nedēļā). Nav atļauti mājdzīvnieki (suņi un kaķi). Pēc vēlēšanās izīrē arī laivu. Zvanīt Toronto 233-7149 pēc pl. 7 vak.

TREJI VĀRTI

ASTOTAIS NUMURS IZNĀCIS

veltīts literātūrai, mākslai, zinātnei, Baltijas tautu kultūrai, jaunatnei un nākotnei.

Otrs gada ģājums, 1968. marta un aprīļa numurs.

ASTOTĀ NUMURA SATURS

Antonina Vaivode. Ansis Karps. — Jānis eļļā. Reinis Zeibolts. — Ieiešana atvaļinājumā, Valdemāra Krodera stāsts. — Vasaras skolas ideja. Edurds Avots. — Baltu tautas. Antons Salis. — Ilmara Mātes diena. Salmes Rātmas stāsts. — Mans dzīvnieciņš. Pētera Jāņa Pūslika stāsts. — Senās latviešu ziedienas. Gundārs Grīslītis. — Maz zināmi memuāri. J. Ezergailis. — Frīdeberta Tuglasa, Juhana Līva un Alberta Kivikas dzeja prozā. — Arnolda Apses, Jāņa Rumpētera, Edmunda Zirnīša, Austras Balkas, Aizsila Zīlītes, Gundāra Grīsliša un Edgara Vilces dzejoļi. — Daži citi raksti.

Redaktors Alberts Birnbaums. Redakcijas adrese: P. O. Box 61, Three Rivers, Mich. 49093, USA.

Treji Vārti ir pārmeņēšu žurnāls. Viena gada (6 numuri) pasūtinājums maksā: $7.00 — ASV un Kanadā; A$ 6.00 — Austrālijā; DM 20.00 — Vācijā; Kr. 30.00 — Zviedrijā; £2.00 — Anglijā; Ffr. 25.00 — Francijā; ŠVfr. 25.00 — Šveicē.

Naudas pārvedumi un čeki izrakstāmi uz vārda „Treji Vārti", un līdz ar pasūtinājuma rakstu iesūtāmi uz adresi: Treji Vārti, P. O. Box 256, Detroit, Mich. 48231, USA Kamēr krājumi atļauj, varam vēl izsūtīt arī 1967. g. komplektu, vai tā atsevišķus numurus.

Pārstāvji Eiropā: Laikr. Latvija, 242 Eutin - Holst. Postfach 107, West Germany, N. Doičeva grāmatnīca, 27-A Old Rd., Heaton Norris, Stockport, England.—LPK Grāmatnīca Halsingegatan 5—1, Stockholm Va, Sweden. — Austrālijā: Olģerts Strauts, Victoria Co., 39 Chesser St., Adelaide, South Australia 5000.

Atsevišķi numuri dabūjami visās latviešu grāmatnīcās.

Šāgada maijā iznākusi Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambļa jaunākā skaņplate

THE LATVIAN FOLK ENSEMBLE OF NEW YORK Vol. 2

amerikāņu firmas „Monitor" izdevumā.

Skaņplate MONITOR MFS(C) 495 dabūjama lielākos skaņplašu veikalos, kā arī tieši no ansambļa pārstāvjiem

Miss Alma Eglīte	Mr. J. Zilkalns
153 North 7th St.	12227 Tilly St.
Brooklyn, N. Y. 11211	Pierrefonds, P.Q. Canada

Cena, ieskaitot sūtīšanu — $4.75 (Kanadā $5.50)

DIPLOMĒTS LATVIJAS GALDNIEKS

METRO LICENCE No. E—910.

AMATA MEISTARS ar ilggadēju praksi Kanadā.

Izdara visāda veida galdnieka un namdaŗa darbus.

Zvanīt vakaros 533-9517.

IEGĀDĀJIETIES UN DĀVINIET A. BERZIŅA

THE TWO FACES OF CO-EXISTENCE $6.00

GRĀMATA, KAS PALĪDZĒS JŪSU DRAUGIEM APGAISMOT MŪSU CIŅU PRET KOMUNISMU.

Dabūjama DV Grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

UZMANĪBU!

Pirms dodaties atvaļinājumā, neaizmirstiet iepriecināt savus piederīgos dzimtenē ar mūsu speciāli sagatavotiem dāvanu saiņiem, kuŗus līdz š. g. 20. jūnijam variet nosūtīt par reklāmas cenu.

KUNGAM VASARAI:

3,25 m kungu uzvalku drāna, angļu, zīmogota vai ar ieaudumu ā $11,90 m., 1 nailona virskrekls, 1 kakla saite, skotu rūtota, 2 pāri kungu krepnailona zeķes un 20 cigaretes.

Faktiskā cena $59.92
Reklāmas cena $55.00

DĀMAI VASARAI:

3,5 m māksliga zīda kleitas drāna ā $3,20 m., 1 kpl. dāmu nailona veļa, 2 pāri dāmu nailona zeķes, 1 šifona galvas lakats un 390 gr. šokolādē, pildīta, greznā kārbā „Orchideja"

Faktiskā cena $36.00
Reklāmas cena $30.00

Apvienojot abus saiņus vienā, faktiskās cenas nosūtām tos par $95.92 $80.00

Vēl arvienu spēkā arī mūsu populārais lidsainis: 3 dāmu vai kungu italiešu „Lilion" nailona lietus mēteļi Sakarā ar vasaras atvaļinājumiem, apgāds un sainīšu nodaļa būs slēgta no 10. jūlija līdz 10. augustam. $40.00

IMANTA PARCEL SERVICE
Mosekaret 6, 2880 Bagsvaerd, Copenhagen — Denmark.

DV KANADĀ un LNJAK rīko
JAUNATNES UN SPORTA SVĒTKUS
š. g. 15. un 16. jūnijā
SIDRABENĒ

Svētku sākums: 15. jūnijā, plkst. 13.00

Programmā: futbola sacīkstes.

Sacentīsies Ziemeļamerikas DV MEISTARKOMANDA pret SASTĀDĪTO vienību

Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā

Volejbola sacīkstes:
Sacentīsies TORONTO un HAMILTONAS komandas

Basketbola sacīkstes:
Spēlēs TORONTO sastādītā pret Kanadas latviešu MEISTARKOMANDU

Virves vilkšana:
Sacentīsies TORONTO un HAMILTONAS komandas

Pl. 19.00 UGUNSKURS
ar „Brīvības ilgām sirdī"

Programmā piedalās DV teātŗa aktieŗi: Maija Galiķe, Inta Purva, Rudolfs Purvs un Roberts Miglāns — Tonijas Krūkas vadībā.

Uzvedumā piedalīsies arī skatītāji.

Pēc ugunskura DEJA, spēlēs jauniešu orķestris „RECURRING HOUR"

Bez tam vēl būs skaņu plašu mūzika. Par vakariņām gādās vanadzes.

16. jūn., pl. 10 rītā SVĒTBRĪDIS
māc. A. Čopa vadībā.

Plkst. 10.45 vieglatlētikas sacensības —
— vecuma grupās 1960. — 58. g. 1957. — 1955., 1954. — 1952., 1951. — 1950. dzimušiem.

Disciplīnas: 60 m un 100 m skrējiens, tāllēkšana, augstlēkšana, lodes grūšana, šķēpa mešana.

(Latviešu Sporta Apvienības Kanadā izkārtojumā)

Bērnu sacensības „tēlotājā" mākslā — vadīs Tonija Krūka.

Starpbrīžos bērniem atspirdzinājumi. Līdztekus pārējām nodarbībām notiks arī sacensības šacha spēlē.

Ieeja: svētku abām dienām $2., vienai dienai $1.50, jauniešiem līdz 16 g. v. ieeja brīva, skolēniem virs 16 g. v., studentiem un LNJAK biedriem puscena.

Visus laipni ielūdz
rīcības komiteja

KAKTIŅŠ

Velcam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr. Mrs. Miss .....

Adrese: .....

.....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

MĒS IESPIEŽAM
Laulību un iesvētību ielūgumu kar
Vizītkartes
Dokumentus biedribu vajadzīb
Koncertu programmas
Sarīkojumu biļetes
Plakātus, dziesmu lapiņ
Vēstuļu veidlapas, apl
Grāmatas, žurnālus
Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT L
Latvija Amerikā
491 College St., Toronto 4, C
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416

Dāviniet sveštautiešiem
Prof. Alekša Rubuļa
LATVIAN LITERATU
lai palīdzētu popularizēt Latvija
Dabūjama
DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4,
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīva

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

DAUGAVAS VANAGU NAMS
125 BROADVIEW AVE.
īrē telpas
DEJAM— VIESIBĀM KĀZĀM—
Pieprasāmas: M. Ādama kundzei pēc pl. 6 vakarā HO6-1517, Toronto

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
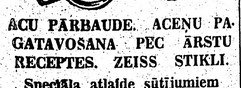
Tālr. 534-1403, Toronto

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PEC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Baltic PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

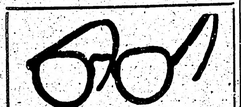
OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

...iem žurnālu

...NAGU

...ES

...ikai nākotnei un ir
...lās valdes izdevums.

...NERS

...TONIJA KROKA.

...āro daļu, idejiska un polī-
...biniieku atmiņām, DV dzī-
...aļām.

...50, uz ārzemēm, ja maksā do-
...

...College Street,

...ANĪBU!

...jumā, neaizmirstiet iepriecināt
... mūsu speciāli sagatavotiem dā-
...r. 20. jūnijam variet nosūtīt par

...na, angļu, zīmogota vai ar ieau-
...na virskrekls, 1 kakla saite, sko-
...ņailona zeķes un 20 cigaretes.
Faktiskā cena $59.92
Reklāmas cena $55.00

...as drāna ā $3,20 m., 1 kpl. dāmu
...u nailona zeķes, 1 šifona galvas
...te, pildīta, greznā kārbā „Orchi-

Faktiskā cena $36.00
Reklāmas cena $30.00
vienā, faktiskās cenas $95.92
$80.00

...mūsu populārais lidsainis:
...ion" nailona lietus mēteļi $40.00
...niem, apgāds un sainīšu nodaļa
...0. augustam.

...RCEL SERVICE
...rd, Copenhagen — Denmark.

...n LNJAK rīko

...TNES UN
...SVĒTKUS
... 16. jūnijā
...ABENĒ

...5. jūnijā, plkst. 13.00
...cīkstes.
...iemeļamerikas
...NDA pret SASTĀDĪTO
...nību
...cīkstes šaušanā

HAMILTONAS komandas

...tā pret Kanadas latviešu

...n HAMILTONAS komandas
...S
...lī"
...teātra aktieri: Maija Gaiķe,
...vs un Roberts Miglāns —

...skatītāji.

...EJA, spēlēs jauniešu
...RRING HOUR"
...iašu mūzika. Par vakariņām

...tā SVĒTBRĪDIS
...pa vadībā.

...as sacensības —
... 58. g. 1957. — 1955., 1954. —
...šiem.
...m skrējiens, tāllēkšana,
...na, šķēpa mešana.
...s Kanadā izkārtojumā)
...ī" mākslā — vadīs Tonija

...spirdzinājumi. Līdztekus
...s arī sacensības šacha spēlē.
...dienām $2.-, vienai dienai $1.50,
... v. ieeja brīva, skolēniem virs
... un LNJAK biedriem puscena.
...elūdz
...rīcības komiteja

MĒS IESPIEŽAM

Laulību un iesvētību ielūgumu kartes
Vizītkartes
Dokumentus biedrību vajadzībām
Koncertu programmas
Sarīkojumu biļetes
Plakātus, dziesmu lapiņas
Vēstuļu veidlapas, aploksnes
Grāmatas, žurnālus

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

Latvija Amerikā
491 College St., Toronto 4, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

Dāviniet sveštautiešiem
Prof. Alekša Rubuļa
LATVIAN LITERATURE
lai palīdzētu popularizēt Latvijas vārdu
Dabūjama
DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

VASARNIEKI,

REZERVĒJIET ISTABAS „ROTĀ" un MEŽA MĀJĀ JAU TAGAD!

Ievērojami zemas cenas, pirmklasīgs ēdienu galds, vēsas naktis (kontinentāls klimats — 2000 pēdas virs jūras līmeņa un tikai 120 jūdzes no NJUJORKAS), latviska vide un sabiedrība (kaimiņos N. Y. draudzes bērnu vasaras nometne, nedēļu nogalēs latv. mākslin. priekšnesumi un deju vakari „ROTAS" klubā, kamīns, bibliotēka utt.)
PIEMĒRS: 2 pers. istaba ar pilnu pansiju — $91 nedēļā!
(Izīrējamas 30 istabas)
Tuvāka informācija un pieteikšanās, rakstot:
„ROTAS" admin. A. LĪCIS, „ROTA", ELKA PARK, N. Y. 12427, vai zvanot 518-589-9878.

Baudiet lielisku atpūtu un vasaras priekus lielākajā latviešu vasarnīcā
Glen Echo Lodge
skaistajos Muskokas ezeros. Vasarnīca atrodas 100 jūdzes ziemeļos no Toronto, 7 jūdzes rietumos no Gravenhurstas pie 69. ceļa. Atvērta no 29. jūnija līdz 3. septembrim. LĪGOŠANA ar Jāņa mātes mielasta galdu un jautrām izdarībām 22. un 23. jūnijā. Līgotājus lūdzam pieteikties līdz 18. jūnijam.
I. un M. Fricbergi, Box 901, Gravenhurst, Ont. Telefons; 705 687-4471.

Apgāda DAUGAVAS VANAGS izdevums

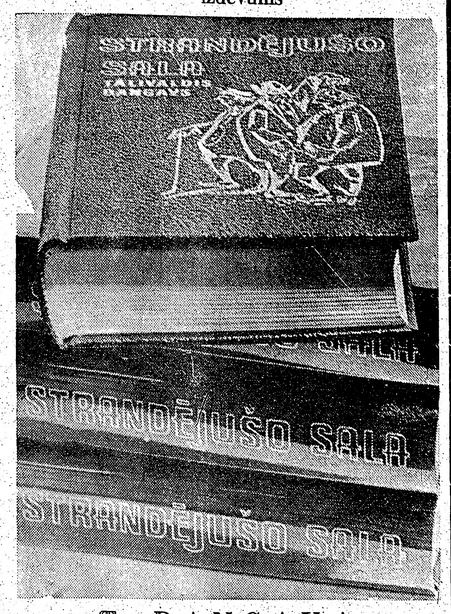

T. DANGAVA
stāstu krājums
STRANDĒJUŠO SALA

Nora Valtere „Latvija Amerikā" cita starpā raksta: „Dangavs ir rakstnieks ar dualistisku dvēseli. No vienas puses viņš ir izteikts intelektuālis ar plašu erudīciju gan literātūrā, gan filozofijā, mūzikā, glezniecībā. . . . stāsti visvairāk fascinē ar dēkainību, ar neparastās, skarbās, primitīvās un tomēr krāšņās svešādās zemes elpu."
Cena $8.20 GRĀMATNĪCĀM ATLAIDE
Dabūjama DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

ATKAL DABŪJAMA
Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE $8.00
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

VOLDEMĀRU MIEZĪTI,
ŽAŅA DĒLU,
MEKLĒ
JĀNIS LĪCIS LATVIJĀ.
Lūdz rakstīt šī laikraksta kantorim ar šifru A.A.

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

DAUGAVAS VANAGU NAMS

125 BROADVIEW AVE.
īrē telpas

DEJAM— VIESIBĀM KAZAM—
Pieprasāmas: M. Ādama kundzei pēc pl.6 vakarā HO6-1517, Toronto

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACENU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Baltic PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

LATVIEŠU SKAŅU PLATES

J. Ozoliņa orķestris — Viltīgās acis. Stereo $7.00
Meitene, zeltene, Viltīgās acis, Nekas nav tik jauks, Kvēlo, pagale, Plaukstiņpolka, Čuči mana līgaviņa, Metieniņš, Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme, Gājputni, Meitene, tumšmate, Gadi, gadi, Jandaliņa smaids.
DEJU MŪZIKA
J. Ozoliņa orķestris — Sapņo par mīlu un Gauju. Stereo $7.00
Ugunskurs, Skaists bij tas laiks, Dēls pārveda līgaviņu, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Tūdaliņ, tagadiņ, Virši zilie, Pallec svetka, baltā bērzu birze, Sveika Gauja, Mugurdancis, Ko, runcīt, tu domāji?, Mūsu māja bij sapnis, Ozolīti, zemzarīti.
H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5. Stereo $5.50
Sen tas bij, Neaizmirstamais skūpsts, Atceries, meitenīt, Pērses meitene, Lakatiņš zilais, Brūklenājs, Polka, Bij Jāņu nakts, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Draugs, nejautā, Tur es dzēru, Šķiršanās.
L. Gleške — Latviešu tautas dziesmas—kokles pav. Mono $5.00
Stāvēju, dziedāju, Es, maza meitiņa, Dzērāj' puisis bēdājāsi, Kam der kalniņ kam der lejas, Saulīt vēlu vakarā, Man devini rožu dārzi, Divi, divi, kas tie divi?, Tek saulīte tecēdama, Zied ieviņa, ābelīte, Dzeguze kūko, Es adīju raibus cimdus, Lēni, lēni jūra krāca, Vakars nāca, vāverīte, Maza, maza es meitiņa.
Dziesmu Vairogs — koris. Stereo $5.50
Tu, Mūžīgais — A. Kalnājs. Dārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij — A. Jērums. Trimdinieka dziesma — V. Baštiks. Senlatviete — V. Baštiks. Zilie sapņu kalni — P. Barisons. Bērzs rudenī — J. Vītols. Bārenītis — J. Graubiņš. Jāju, jāju koklēdams — J. Norvilis. Lai jāj tautas šoruden — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais vējis — A. Kalnājs.
Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris ar orķestri, Stereo $5.50
150. Psalms — B. Britteris. Oratorijas „Svētīti laudis" prologs. Svētīgi garā nabagi. Svētīgi, kam bēdas.
Verena Stelps - Dambrans, klavieres. Mono $5.00
Suite — A. Šturms. Ballade — A. Kalniņš. Sonata — T. Ķeniņš. Sonatina — J. Mediņš.
Sv. Andreja draudzes koris. Mono $4.50. Stereo $5.50
Solisti: M. Dežardēna, P. Geistauts, E. Timermane — ērģeles un A. Purvs — diriģents: Pie Bābeles upēm — A. Kalniņš. Zvaigžņotā junda — T. Ķeniņš. Kā briedis brēc — E. Melngailis. Zem nastas — H. Pavasars. Gloria — A. Vivaldi.
H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5.-, Stereo $5.50
Sen tas bij. Neaizmirstamais skūpsts. Atceries meitenīt. Pērses meitene. Lakatiņš zilais. Brūklenājs. Bij Jāņu nakts. Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Draugs, nejautā. Tur es dzēru. Šķiršanās.
Daugavas Vanagu Nr. 2. Mono $5.00. Stereo $5.50
Mirdzot šķēpiem. Jau saule riet. Baltā roze. Kad pār austrumiem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Gauja plūst. Pumpiņrasā. 15. divizijas dziesma. Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelgemā, draugs. Balta roze nozied. Vedēj. Viršī zilī, virši sārti. Aizgāja latvietis. Junda.
Alfreds Poriņš — Teiksma. Mono $5.00
Pūt vējiņi. Ar laiviņu ielaidos. Div dzeltenī kumeliņi. Visiem rozes dārzā ziedēj. Ai, zaļāi līdaciņa. Saulīt' tecēj', tecēdama. Verdzenes dziesma. Ziemas saule. Spāniešu romance. Liepu tēja. Kad nāksi atkal.
Viru koris VIESTURS. Mono $4.50
(No 1959. g. — 1965. gadam iedziedātā 21 dziesma)
Lai vētra krāc. Šurp brāļi. Karš. Uguns milna. Jaunība. Miglā. Dzimtā puse. Jāņu laiks. Saule un mēness. Dzelmju snauda. Pūtiņ pūta... Kā gan var pazīt. Grūti pūta līgaviņa. Aijā manu vieglu prātu. Div' bajāri. Padziedami nu, bāliņi. Viens gans nomira. Visi gani mājās dzina. Apsegloju birzu sesku. Kalējiņi bāleliņi. Alus kanna. — Diriģenti: I. Sakss un L. Albertiņa. Solisti: J. Barušs.
Nujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis KOKLĪTES SKANĒJA. Mono $4.50. Stereo $5.50
Koklītes skanēja. Trīs sidraba upītes. Puri, puri, meži, meži. Ēdiet, govis, zaļu zāli. Ganīdama saganiju. Dancis Nr. 3. Kāzu balss. Velc, pelīte, saldu miegu. Oi, agleit, agleit. Aiz kalniņa mēnestiņis. Laid iekšā, saimeniece. Koklīte skanēja. Balti gulbji satupuši. Talka, talka, liela talka. Sēju jauku rožu dārzu. Pirmā diena, otrā diena. Noriet saule vakarā. Kam tie kalni. Kam, liepiņa, tu nolūzi. Cirulīti, mazputniņ. Kamolīndeja.
Antons Kivlenieks. Mono $5.00
(Latviešu tautas dziesmas un dejas kokles pavadījumā)
Cielava, baltgalve. Cīruli, cīruli. Vāverīte. Aiz kalniņa dūmi kūp. Smīkls man. Visi ciema suņi rēja. Ciema daļā sērdienīte. Teci, teci, kumeliņi. Pieci gadi kalpiņš biju. Mugurdancis. Stovēju, dzidoju. Aiz azara bolti bārzd. Myus cīma meitiņa. Gaŗa mana šī naksniņa. Redz' kur jāja. Puiši, puiši. Vai, māmiņa. Rikšu bēri es palaidu. Jandaliņš.
Meiteņu kvintets — ROTA. Stereo 5.50
Latviešu tautas dziesmas: Jo dziedāju, jo skanēja. Ai, saulīte. Saules teiksma. Visiem rozes dārzā zied. Kālabadi galdiņam. Švāģera meitiņa. Kūko, mana dzeguzīte. Nāk rudentiņš. Ej projām, ledutiņ. Pus vasaras es dziedāju. Trīcēj' kalni. Beidzamāsi rozes sēju. Lūdzami, jautīni.
Vera Leinvebere — klavieres. $5.25
J. Vītols — Variācijas un T. Ķeniņš — „Sonāte.
DABŪJAMAS DV GRĀMATNĪCĀ
491 COLLEGE ST. TORONTO 4, ONT.
ONTARIO IEDZĪV. + 5% P.S.T.

HALIBURTONĀ—
basu un ezera foreļu vietā
DABŪJAMI APMEŽOTI ĢRUNTSGABALI
līdzeni un smilšaini vai arī stāvi un kraujaini. Pirmklasīga makšķerēšana. Iemaksa $22.24 un mēnešmaksa, ieskaitot 9 proc. augļu, — $22.24. Cenas no 800 — 3.900 dol. Vieta atrodas austrumos no Haliburtonas, 8 jūdzes uz „Legend of Miskwabinish" pusi, pie 121. lielceļa. Tuvāku informāciju pieprasīt: E. A. Mitchell Ltd. Realtors, Suite 101, 24 Queen St. E. Brampton. Toronto telef. 677—1314.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Ķeniņš — Zvaigžņotā junda, dzejoļi	$4.00
S. Lazdiņa — Mana vaina, rom.	$5.00
A. Dziļums — Aizaugušās drupas,	$4.80
M. Eglītis — Rotaļa, stāsti	$3.00
A. Niedra — Atkal Eiropā, rom.	$4.50
Latviešu vēsture dzejā un gleznās 2. gr. Asinis un ugunis	$6.80
„ Svešos ceļos un pajumtē	$6.80
Ceļi, rakstu krājums XIII	$3.20
Latviešu tautas teikas un pasakas 10. gr.	$7.80
K. Dzelzītis — Dzīves krustceļos, dzej.	$3.20
A. Vilnis — Rājiens sirdij, dz.	$3.00
„ Lauru vainags, dz.	$3.25
„ The Laurel wreath (angļu val.)	$2.75
„ In Memory (velt. J. F. Kennedy)	$2.00
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom.	$4.80
„ Pēc pastardienas, rom.	$4.50
P. Jēgere-Freimane — Es apliecinu tevi	$4.20
R. Rīdzinieks — Patiesību meklējot, dzejoļi	$1.00
V. Avens — Caurumi, dz.	$1.00
R. Mūks — Nāve un Otto, dz.	$1.00
G. Plavkalns — Caurspīdīgas ēnas, dz.	$1.00
A. Daugule — Sadedzinātie tilti, rom.	$3.00
K. Ķezbers — Daktera Applebija kalpi, st. un nov.	$4.00
E. Lūkins — Meditācija par Mendelsonu-Bartholdiju...	$2.00
K. Zvejnieks — Inese, rom.	$3.25
V. Ramons — Putekļi sarkanā rietā, rom.	$4.50
Turģeņevs — Dūmi, rom.	$3.85
Jānis Niedra — Dziedonim veltīts rakstu krājums	$4.50
Teach Yourself Latvian	$2.75
L. Dombrovska-Larsena—Uz darbnīcas sliekšņa, pārdomas	$4.50
Danno — Domu atomi, aforismi	$0.50
A. Voitkus — Aiz miglas aust saule, rom.	$4.80
Raiņa un Aspazijas 1968. g. Gada grāmata	$2.50
J. Kronlins — 379 dienas	$9.60
Jānis Rozentāls —	$24.00
H. Kreicers — Logi, apceres	$6.00
K. Ķezbers — Brencītis, pasaka	$4.00
E. Ardenss — Serafima spārni, noveles un stāsti	$4.50
G. Zariņš — Trimdas augstā dziesma, stāsts	$3.80
Latviešu tautas teikas un pasakas — 8. gr.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas — 9. gr.	$7.80
A. Eglītis — Tiesa nāk	$6.00
K. Raudive — Gaisma un mijkrēslis, rom.	$7.50
Indra Gubiņa — Rītdiena neskaitās, nov.	$4.00
P. Ludvigs — Mūsu Latvijas ūdeņi, stāsti	$5.50
I. Vīksniņa — Saules sala, rom.	$4.50
G. Saliņš — Melnā saule, dzej.	$4.00
B. Grunde un M. Kovaļevska — Meža bērni	$4.00
H. Loftings — Doktors Dūlītls un viņa zvēri	$4.00
Ventiņ puse	$3.60
P. Karells—Sadedzinātā zeme, kauja starp Volgu un Vislu	7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$8.20
P. Babris — Baltic Youth under Communism	$5.95
Zvaigžņu sega — rakstu krāj. proī. Dr. L. Bērziņa piem.	$6.50
A. Niedra — Sastapšanās pie operas kafejnīcas, rom.	$4.50
Čenču Jezups — Piters Vylāns, rom. latg. izl.	$7.00
Latvijas vēsture 1914—1920.	$17.00
J. Veselis — Trīs laimes, rom.	$2.50
„ Tērauda dvēsele, rom.	$4.00
I. Lindbergs — Starp atnākšanu un aiziešanu, dzeja	$4.00
G. Janovskis — Sola, rom.	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata	$4.00
G. Janovskis — Smiekliņam, pastāsti un feļetoni	$4.50
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII	$7.80
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti	$4.80
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHĪVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj.	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonimu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņā	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un stenība	$6.00
J. Kļāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Ugunī	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzelonžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

Pasūtināšanai zvaniet
Tālr. 921-7121
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

SPORTS

TORONTO YMCA — JAUNATNES MEISTARS BASKETBOLĀ

Nedaudzie skatītāji, kas Toronto noskatījās Kanadas latviešu jaunatnes basketbola meistarsacīkšu finālspēli, varēja būt apmierināti. Spēle bija labas kvalitātes, strauja un cīņas spara pilna līdz tiesneša beigu svilpei. Tā rādija, ka Kanadas latviešu basketbolam aug spēcīgas rezerves. Daudzi no jaunatnes spēlētājiem jau tagad būs vērtīgi balsti savu klubu senioru vienībām.

Meistartitula aizstāvis LSK devās finālspēlē kā favorīts, kaut vienībā iztrūka pamatsastāva spēlētājs Jānis Udrovs. Toronto latviešu YMCA reizē ar tiesneša sākuma svilpi strauji uzbruka un ar veiksmīgiem Dauguļa un Plampes metieniem panāca 12 — 2 punktu vadību, bet cīņas turpinājumā TLSK atguvās no pārsteiguma un panāca izlīdzinātu spēli. Ceturkšņa beigās YMCA veda ar 22 — 16, bet puslaiks beidzās 43 — 33 YMCAs labā. Ļoti izlīdzināts bija arī 2. puslaika sākums, kad YMCA spēja palielināt guvumu tikai par 2 punktiem. Spēles beigu posmā TLSK rādīja paguruma pazīmes, un pēdējās 2 minūtēs YMCA laida laukumā savus gados jaunākos rezervistus, kas noturējās braši, neatdodot neviena punkta klubam, un uzvarēja ar 87 — 69 rezultātu. Tā YMCAs jaunatne pēc viena gada pārtraukuma atkal atguva meistargodu. Katrā ziņā Egona Pilskalnieša vadība un īstajā brīdī izdarītās spēlētāju maiņas sekmēja šo panākumu.

Vērtējot spēli, jāatzīst, ka YMCAs jaunākie spēlētāji kļuvuši daudz drošāki, sevišķi Ģirts Šteinhards un Valdis Pālens, kas vēl nesen bija tikai rezervisti, īsti labi pastāvēja arī pamatsastāvā. YMCA uzsāka spēli ar Muktu un Šteinhardu aizsardzībā, un ar gandarījumu varēja vērot, ka jaunais Šteinhards bija spēlētājs, kas kopā ar rūdīto Pēteri Muktu veidoja ļoti stabilu aizsardzību, reizē labi atbalstot arī uzbrukumu. Klase par sevi bija Andris Daugulis, kaut tikai 16 gadu vecs, bet rūdījies Londonas vidusskolu sacīkstēs, sevišķi izcils punktu guvējs, cīnītājs un saspēles veidotājs. Labs ieguvums vienībai ir Ints Plampe, kas sniegumā progresē ar katru spēli. Viņš nodemonstrēja, kā iemest bumbu grozā ar palēcienu no augšas — virs groza. Plampe spēlē ar apdomu un prot arī gūt punktus. Lorbergs ir izteikts cīnītājs, spēlētājs ar pieredzi un pamatsastāva balsts, kaut ne vienmēr veiksmīgs grozu gūšanā. Pēteris Mukts izveidojies par drošu aizsardzības balstu, spēlē nosvērti un dažkārt gūst arī skaistus grozus. Strīpniekam ir piemērots augums un talants, bet vēl trūkst rutīnas.

Toronto LSK ir saliedēta vienība. Ļoti bīstams kļuvis Lakstīgala, kas finālspēlē tūlīt aiz Dauguļa vērtējams kā otrs sekmīgākais spēlētājs. Imantu Pērkonu pretinieki ļoti uzmanīja, un tā viņš tikai 2. puslaikā spēja vairākkārt pārsteigt YMCAs aizsardzību ar straujiem caurgājieniem, iegūstot vērtīgus punktus savai vienībai. Bīstami kļuvuši jaunā Ansona metieni grozā. Jaunais Kopštāls izveidojies par labu spēlētāju, bet viņam vēl daudz vērības jāveltī metienu izkopšanai. Spēlētājam ar viņa dotībām būtu jāspēj savai vienībai iegūt daudz vairāk punktu.

Meistartitulu YMCAi ieguva A. Daugulis ar 32 punktiem, I. Plampe — 21, P. Mukts — 14, M. Lorbergs — 8, Ģ. Šteinhards — 8, A. Strīpnieks — 4, I. Ķivlis un A. Ozoliņš — 0. Toronto LSK vienībā spēlēja A. Lakstīgala — 31, I. Pērkons — 18, A. Ansons — 11, I. Kopštāls — 4, J. Hausmanis — 4 un V. Pērkons — 1

Ž. Zentiņš

VAI SPORTS VEICINA SEKMES MĀCĪBĀS?

Žurnāla „Sporta Apskats" jaunākajā marta-aprīļa numurā ievietoti fiziskās audzināšanas maģistra Jura Tērauda pētījuma rezultāti par tematu „Sports uzlabo sekmes mācībās", ar kuriem ieteicams iepazīties visiem bērnu vecākiem. Pamatojoties uz 2 gadu pētījumiem, J. Tērauds pierāda, ka skolēni, kuri aktīvi piedalījušies savu skolu sporta nodarbībās, guvuši augstākas caurmēra atzīmes par tiem, kas to nav darījuši, un turpinājuši izglītību universitātē.

Jaunajā „Sporta Apskata" numurā vēl lasāmi A. Šmita, V. Čikas, R. Upes u.c. autoru raksti, sniegta brīvās pasaules latviešu vieglatlētu 10 labāko sasniegumu statistika atsevišķajās disciplīnās, kā arī latviešu un pasaules sporta chronika, Ed. Keiša šaržs un fotouzņēmumi.

Žurnāls Kanadā un ASV maksā 50 centu numurs un pasūtināms, rakstot G. Gubiņam, 55 Pine Crest Rd., Toronto 9, Ont., Canada.

— cbb —

„PUEBLO" LIKTENIS PALIEK NEIZŠĶIRTS

ASV ar Ziemeļkorejas pārstāvi tikušies jau 17. reizi Panmunjomā, strīdoties par izlūkkuģa „Pueblo" un tā 82 locekļu lielās apkalpes atbrīvošanu, bet visas sarunas palikušas nesekmīgas. Pekingā izrādīta filma, kurā redzams, kā „Pueblo" komandieris Loids Bačers ar saviem virsniekiem un matrožiem paraksta „atzīšanās" rakstu par spiegošanu. Filma ilgusi 70 minūšu, un to Ziemeļkorejas sūtniecības telpās Pekingā noskatījies ārzemju diplomātiskais korpuss. Parādīta arī kuģa apkalpes „nobalsošana", kurā tā izteikusi vēlēšanos rakstīt atvainošanos Ziemeļkorejas valdībai un īpašu paziņojumu ASV prezidentam Džonsonam. Tālāk rādīts, cik labi jūtas amerikāņu jūrnieki komūnistu gūstā, kurā tos ne vien bagātīgi ēdina, bet arī atļauj daudzās iemīļotās sporta spēles...

NELŪGSIMIES, BET . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Vai būs kādas sekmes? Kādēļ lai nebūtu sekmju mērķtiecīgam darbam? Ja ne vairāk, baltieši būs kopīgi pavingrinājuši „savus politiskos muskuļus".

Bet ko praktisku, „taustāmu" vislabākajā gadījumā šī projekta sekmīga realizēšana mums varētu dot? Gluži nekā! Nemānīsim sevi ar ilūzijām. Mēs tīri labi apzināmies un nojaušam, ka šobrīd pasaulē nav varas, kura ar varu atbrīvos Baltijas valstis.

Bet politiskajā cīņā — ievērosim: politiskajā cīņā, cīņā par savas tautas tiesībām starptautiskajā laukā — šī ierosinājuma realizēšana varētu nozīmēt to, ka, varbūt, skaļāk un noteiktāk nekā līdz šim būtu par jaunu atgādināta „Baltijas problēma", kuras eksistence nepatīk mūsu ienaidniekiem un dažkārt arī mūsu iedomātajiem draugiem. Tas būtu bijis darbs pasaules domas ietekmēšanai Baltijas valstu jautājumā, jo pasaulei vēl joprojām svarīgi, ko saka vai kas notiek ASV. Tas būtu bijis darbs ASV sabiedrības informēšanai un sabiedriskās domas ietekmēšanai Baltijas valstu jautājumam labvēlīgā virzienā.

Manuprāt, mums, baltiešiem, ASV ir pietiekami daudz politiskā darba lietpratēju, un arī mūsu pašu politiskais briedums un saimnieciskā labklājība papilnam ļauj mums nostāties līdzās citām politiskajam darbam nobriedušām grupām.

Francijā jauna valdība

Francijas prezidents Šarls Degolls izveidojis jaunu valdību un paziņojis, ka amatā paliks līdzšinējais ministru prezidents Žoržs Pompidū, kaut nemiernieki prasīja viņa atkāpšanos. Amatiem apmainīsies līdzšinējais ārlietu ministrs Demirvils ar pašreizējo finanču ministru Debrē. Jaunajam finanču ministram būs veicami svarīgi uzdevumi, lai savestu kārtībā streikā nodarītos zaudējumus, kurus novērtē uz 2,5 bilj. dolaru, kas zaudēti produkcijā vien.

No amata aiziet iekšlietu ministrs Fušē, informācijas ministrs Gorss un tieslietu ministrs Jokss, kas aizstāja ministru prezidentu Pompidū Afganistānas apmeklējuma laikā. Nomainīto ministru aizstājēji nāk no gollistu kreisā spārna, tieslietu ministra amatu ieņemot Renē Kapitānam. Jaunajā valdībā no 23 ministriem 7 paturējuši līdzšinējos amatus, to vidū aizsardzības ministrs Mesmers un zemkopības ministrs Fors. Bijušo iekšlietu ministru Fušē stipri kritizēja par viņa rīcību studentu nemieros, uzskatot to par iemeslu vispārējam streika vilnim Francijā. Bijušo informācijas ministru Gorsu vaino radio un televīzijas darbinieku streikā, kas uz laiku paralizēja šo nozīmīgo iestādījumu darbību.

Vispārējās vēlēšanas Francijā noteiktas 23. jūnijā, bet politiskajām partijām jau līdz 2. jūnijam bija jānominē savi kandidāti. Vēlēšanu kampaņu atklāja 3. jūnijā. Demokratiskā federācija, kreisie sociālisti un komūnisti vēlēšanās izies ar saviem sarakstiem visos vēlēšanu apgabalos. Komūnisti nākuši klajā ar savu „sociālā progresa platformu". Prezidenta Degolla radiorunu, kurā Francija brīdināta no komūnisma diktātūras draudiem, komūnistu partijas polītbirojs apzīmējis par „kara pieteikumu strādnieku šķirai". Visas 5 galvenās franču arodbiedrības paziņojušas gatavību uzsākt sarunas streika nokārtošanai. 10 milj. streikotāju jau sāk atgriezties darbā, vispārējais saspriegums pamazām izlīdzinās. Valdība cenšas dabūt strādniekus darbā, cik ātri vien iespējams.

Nobijušies no ģen. Degolla ārkārtējiem piesardzības soļiem, komūnisti tagad visu svaru likuši uz vēlēšanām, cerot panākt uzvaru legālā ceļā ar pašu apkarotajiem demokratiskajiem līdzekļiem. Visapkārt Parīzei atrodas tanku spēki un izplētņu lēcēju vienības, kuras katrā brīdī gatavas iejaukties, ja valstij draudētu briesmas. Degolla piedraudējums lietot militāru varu komūnistus apklusinājis, un Parīzē atkal atjaunojas normāla dzīve. Benzīna tankos pēkšņi atkal radusies degviela, pasta iestādes pieņem naudas pārvedumus, bankas un apdrošināšanas iestādes atsāk darbību. Lielākā franču autorūpniecība Pežo paziņojusi, ka darbību atsāks jau trīs tās fabrikas. Elektrības un gāzes iestāžu strādnieki atgriežas darbā. Publicēts oficiāls dekrēts, kas valdībai dod tiesības iesaukt armijas rezervistus, ja stāvoklis to prasītu.

Iniciātīvu ielās streikotāju un kreiso studentu vietā tagad pārņēmuši gollisti. Gandrīz visās lielākajās Francijas pilsētās notiek ģen. Degolla atbalstītāju mierīgas parādes. Tikko izsludināja vēlēšanas, Parīzē parādījās franču nacionālie karogi. Simttūkstoši parīziešu no Elizejas laukuma līdz Triumfa arkai pārpildīja plato aveniju, augstu virs galvām paceļot karogus un uzgavilējot Degollam. Nacionālie karogi plīvoja arī virs ēkām, un ļaudis ar īstu parīziešu temperamentu aplaudēja no namu jumtiem un logiem, dziedot Marseljēzu un izsaucot gollistu lozungus. Tie bija parīzieši visos vecumos, no visām sabiedrības šķirām, bet vairums franču „solīdās vidējās klases pārstāvju". Demonstranti nenostājās pret pārmaiņām, pret reformām, bet par evolūciju bez revolūcijas. Gājienā parādījās arī trīs lieli amerikāņu karogi, atsaucot atmiņā kara laika aliansi.

ASV prezidents Džonsons kādā runā Teksasā uzsvēris, ka stabilitātes atgriešanās Francijā ir ļoti svarīga ne vien ASV, bet visai brīvajai pasaulei. Itālijas komūnistu partija, kas pēc biedru skaita ir lielākā Rietumos, izsludinājusi masu demonstrācijas, lai solidārizētos ar kreisajiem strādniekiem un studentiem Francijā. Bet „atbalsts" prezidentam Degollam nācis no gluži neparedzētas nometnes — Maskavas! Komūnistu partijas centrālorgans „Pravda" studentu nemiernieku vadītājus apzīmējis par „vērvolfiem", kas sašķeļ „progresīvo kustību pret kapitālismu". Kādā rakstā, kura autors ir Jūrijs Žukovs, franču kreiso studentu nemiernieku vadītājs Kons—Bendis nosaukts par „šķēlēju un provokātoru", kas kopīgi ar vācu kreisajiem studentiem „nelietīgi izmantojis Marksa vārdu."

● Hongkongā ieradies lielais amerikāņu lidmašīnu bazes kuģis „Enterprise". Šai sakarā sarkanā Ķīna protestējusi, ka Anglija atļauj amerikāņiem izmantot savu koloniju par „kara bazi". ASV konsulāts Hongkongā paskaidrojis, ka bazes kuģis ieradies atpūtā. Hongkongā pašreiz uzturas deviņi ASV flotes kuģi.

✝

Mūsu goda biedrs

JĀNIS PORIETIS

miris 1968. gada 29. maijā Bostonā.

LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBA

Degolls novelk „baltos cimdus"..

FRANCIJAS LIELAIS VĪRS PALIEK PREZIDENTA KRĒSLĀ, LAI GLĀBTU VALSTI NO KOMŪNISMA

Pārsteigums visiem Francijas nemierniekiem un streikotājiem bija pēkšņais ģen. Degolla paziņojums, ka viņš prezidenta pilnvaras nenoliks, bet paliks amatā, lai glābtu valsti no komūnisma. „Man ir tautas mandāts, un es tam palikšu uzticīgs," teica prezidents īpašā radioraidījumā. Daudz parīziešu viņa runu nedzirdēja, jo vairākās pilsētas daļās streikotāji bija izslēguši elektrisko strāvu, bet ar baterijām apgādāto uztvērēju lietotāji vēstījumu noklausījās visā pilnībā. Prezidents atsauca tautas nobalsošanu, kura bija paredzēta 16. jūnijā, un aicināja uz vispārējām vēlēšanām. Degolls brīdināja, ka lietos ārkārtēju varu, ja jukas Francijā turpināsies.

Degolls šo lēmumu paziņoja pēc divu dienu uzturēšanās savā lauku īpašumā, 110 jūdžu austrumos no Parīzes, un slepenām apspriedēm ar armijas vadību. Galvaspilsētā prezidents atgriezās ar helikopteru un atsāka sarunas ar ministru prezidentu Pompidū un viņa kabineta locekļiem. Degolls vēlēšanu datumu nepaziņoja, bet laikraksts „Le Monde" minēja 23. jūniju. Francijas satversme paredz, ka jaunām vēlēšanām jānotiek 20—40 dienu pēc kabineta atlaišanas. Opozicija paredz, ka sakarā ar pašreizējām jukām gollistu majoritāte nacionālajā sapulcē var ciest jūtamus zaudējumus. Agrākais finanču ministrs — neatkarīgo republikāņu partijas vadītājs Valerijs Žiskārs Destēns lūdza Degollu palikt valsts prezidenta amatā ar jaunu ministru prezidentu un valdību, izslēdzot komūnistus, kuriem nacionālajā sapulcē no 487 vietām ir 73 sēdekļi.

Parīzē valda pārliecība, ka Degolls savā īsajā prombūtnē apspriedies ar armijas ģenerāļiem Milhauzā un Mecā, 290 jūdžu austrumos no Parīzes. Ziņots par franču karaspēka daļu atsaukšanu no Rietumvācijas, kuras komandē ģen. Žaks Masū, viens no Alžīrijas puča vadītājiem, kas pirms 10 gadiem palīdzēja Degollam tikt pie varas. Šīs uzticamās karaspēka vienības pārvietotas pie Parīzes kopā ar karaspēka daļām no Francijas ziemeļiem un austrumiem.

Francijas armijas virspavēlniecība devusi armijai pavēli apsargāt svarīgos dzīvības nervu centrus visā valstī, kā tālsatiksmes kābeļus, telefona un radio centrus, municijas un degvielu noliktavas, spēkstaciju ierīces un lidlaukus. No dienvidrietumu Francijas ielidojušas izplētņu lēcēju vienības, lai apsargātu stratēģiskus punktus Parīzes apgabalā.

Lai uzturētu Francijas saimniecisko stabilitāti, ASV federālā rezerves banka piešķīrusi Degollam 100 milj. dolaru ārkārtēju kreditu. Parīzē valda pārliecība, ka Degolls pēc īsas apdomāšanās novilcis „baltos cimdus", ar kuriem visu laiku glāstīja nemierniekus un aukstasinīgi pacieta nekārtības, lai pēkšņi stātos pretī komūnistiem, kas vēlas sagrābt varu Francijā.

SĪKĀS ZIŅAS

● Kanadas imigrācijas ierēdnis Nairobi pieņēmis pirmos 700 Kēnijas iedzīvotāju lūgumus atļaut iecelot Kaidā uz pastāvīgu dzīvi. Pirmie ieceļotāji no Kēnijas ieradīsies jau šovasar. Pagājušā gadā Kanadā no Kēnijas ieceļoja tikai 239 personas, bet 1966. gadā — 144. Kēnijas jaunā afrikānizācijas programma noteic, ka āziātiem, kaut tie dzimuši Kēnijā, atņemamas darba atļaujas, ja nepieņem Kēnijas pavalstniecību, pēc tam 3 mēnešu laikā jāatstāj valsti. Tādēļ uz Kanadu galvenokārt cenšas izceļot āziāti, kuri nevēlās pieņemt Kēnijas pavalstniecību.

● Rietumvācijas valdības preses un informācijas daļas vadītājs Dīls apstiprinājis ziņu, ka ģen. Degolls īsi pirms sava uzsaukuma franču tautai uzkavējies Bāden - Bādenes lidlaukā, pēc tam atgriezies Francijā. Domā, ka Degolls ticies ar franču spēku komandieri Rietumvācijā ģen. Žaku Masū, kura galvenā mītne atrodas Bāden - Bādenē. Dīls izteicies, ka divi franču pulki, katrs 1000 vīru stiprumā, Rietumvācijā atradušies trauksmes stāvoklī.

● Ziemeļvietnamas delegācija Parīzes miera sarunās beidzot atzinusi, ka ziemeļvietnamieši cīnās dienvidos, jo „vietnamiešu tautai tiesības cīnīties visur, kur atrodas ienaidnieks". ASV delegācijas vadītājs Herimens norādījis, ka šī atzīšanās būs pamats apsvērt Hanojas prasību par Ziemeļvietnamas bumbošanas izbeigšanu. ASV spēku komandieris Saigonā ziemeļvietnamiešu spēkus Dienvidvietnamā vērtē uz 85.000 vīriem.

RIETUMVĀCIJAS ĀRKĀRTĒJAIS LIKUMS STĀSIES SPĒKĀ 14. JŪNIJĀ

Rietumvācijas bundestāgs pieņēmis trešā un pēdējā lasījumā likumprojektu, kas paredz valdībai ārkārtējas pilnvaras, ja valstij draudētu briesmas. Likumprojekta pieņemšanai, kas zināmā mērā nozīmē arī valsts satversmes grozīšanu, bija vajadzīgs divu trešdaļu balsu vairākums, kas tālu pārsniegts, nobalsojot ar 384 pret 100 balsīm. 48 brīvie demokrati, kas ir opozicijā valdībai, balsoja pret ārkārtējo likumu. Vairums no pārējiem 52 deputātiem, kas balsoja pret likumprojektu, domājams, bijuši Vilija Branta sociāldemokrati, kuri veido daļu valdības koalicijā ar kristīgajiem demokratiem.

Likumprojekts, iekām tas kļūs par likumu, apstiprināms bundesrātā, kas to caurskatīs 14. jūnijā. Kad likums stāsies spēkā, trīs Rietumvācijas okupācijas varas — ASV, Lielbritanija un Francija — nodos savas tiesības un pilnīgu suverēnitāti Bonnas valdībai ar visu trīs sabiedroto kopīgu deklarāciju.

Novotnijs izstumts no centrālkomitejas

Staļina līnijas ieturētājs un bijušais Čechoslovakijas komūnistu partijas vadītājs Antonijs Novotnijs tagad izstumts no partijas centrālkomitejas. No Prāgas ziņo, ka viņam atņemta arī partijas biedra karte — svarīgākais dokuments, kādu vien var iegūt komūnistiskajā iekārtā, un tā zaudēšana nozīmē visa zaudēšanu. Partijas biedru kartes atņemtas arī 6 citiem agrākajiem komūnistu partijas augstiem funkcionāriem par pastrādātām noziedzībām piecdesmitajos gados un darbību Staļina tipa polītiskajās izmeklēšanās pēc Berijas čekas metodēm. Viņu upuriem un to piederīgajiem jaunā Čechoslovakijas valdība nolēmusi izmaksāt kompensācijās 428 milj. dolaru. Pārbaudīšanā atrodas vēl 700.000 agrāko izmeklēšanu lietas, kurās notiesāti nevainīgi cilvēki.

Komūnistu partijas centrālkomitejā 130 locekļu vidū ir 40 staļinistu, kuri pagaidām atstāti neskarti, padzenot tikai viņu vadoni Novotniju. Progresīvie komūnisti tomēr pieprasījuši arī šo reakcionāro komūnistu iztīrīšanu. Tagadējais partijas vadītājs Aleksandrs Dubčeks norādījis, ka partijai pašai jāizšķiras par atbrīvošanos no biedriem, kuri atbildīgi par noziedzībām pagātnē. Paredzams, ka reakcionārie funkcionāri paši atkāpsies, pirms tos izslēgs partijas kongress, kura sasaukšana paredzēta septembrī. Čechoslovakijā pieaug prasība ievadīt pret Antoniju Novotniju tiesas izmeklēšanu par noziegumiem pret cilvēcību.

Kamēr reakcionārie komūnisti paliek centrālkomitejā, tie rada zināmas briesmas Dubčeka valdībai un jaunajām reformām. Šīs briesmas vēl pieaug tādēļ, ka uz čechu zemes sākas Varšavas pakta valstu militārie „manevri". Šai sakarā aizsardzības ministrija paziņojusi, ka bez Pad. savienības Čechoslovakijā sākušas ierasties arī citu Austrumeiropas komūnistisko valstu militārās vienības, lai piedalītos „kara spēlēs" Varšavas pakta ietvaros. Tādēļ pastāv bažas, ka reakcionārie čechu komūnisti varētu prasīt Pad. savienības iejaukšanos, lai nobīdītu Dubčeku un viņa sabiedrotos pie malas. Zīmīgi, ka šai virzienā ļoti aktīvi kļuvuši Austrumvācijas komūnistu vadītāji ar Valteru Ulbrichtu. Maz ticams, ka Maskava iejaukšanās iniciātīvu Čechoslovakijas politiskajā dzīvē uzņemsies uz sevi. Tādēļ tas varētu būt Ulbrichts, kas aicinās padomju armijas rīcību pret Prāgu. Saņemtas ziņas, ka Ulbrichts ar lielu Austrumvācijas delegāciju devies uz Maskavu, un Prāgā pieņem, ka šis viņa brauciens būs ievadījums kādai Pad. savienības militārai intervencijai.

VĒSTURE ATKĀRTOJAS

Vairāki Parīzes diplomāti un Tālo austrumu eksperti secina, ka chaosu Francijā inspirējuši sarkanās Ķīnas sūtniecības rīcībā esošie 1000 „lietpratēji", lai paralizētu Vietnamas miera sarunas.

Hanojas pārstāvis Tvī: „Ja mūsu pravietis Mao vēlējies, lai nodziest gaisma, tad tā arī nodziest!"

ASV pārstāvis Herimens: „Lai slava jūsu pravietim, bet atcerieties, ka Džordžs Vašingtons pie mazas gaismiņas parakstīja miera līgumu ar visām karojošajām pavalstīm."

Ed. Keiša karikatūra

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Arī Kanadai tagad pašai savs pārdēstītas sirds īpašnieks. Dr. Pjērs Grondēns ar 21 speciālista palīdzību veica šo sarežģīto operāciju 30. maija naktī, tūlīt pēc kāds ar asins izplūdumu smadzenēs saslimušas sievietes nāves pārdēstot tās sirdi 58 gadu vecajam Albertam Merfijam. Jaunā sirds ir gan daudz mazāka par Merfija veco sirdi, tādēļ radušās grūtības asinsritē.

☆ Jauno kanadiešu sabiedrības (CYC) direktors baptistu mācītājs Alens Klārks atkāpies no amata, cerot, ka valdība pārvērtēs sava iestādījuma darbību kanadiešu sabiedrības labā, kā arī izdarīs pārmaiņas tās iekšējā satversmē. Šogad samazināti piešķīrumi CYC darbībai Toronto un Vinipegā; Kvebekas nozarē, kuru vada M. Belivō, radušās domstarpības, un sabiedrības kareiviskākie darbinieki jau sākuši kūdīt uz atklātu pretestību Otavai. CYC darbojas 46 algoti darbinieki un 225 volontieri.

☆ Toronto universitātes izcilais students Kenets E. Stons izvēlējās beigšanas diplomu pasniegšanas brīdi, lai pateiktu svinīgajai mācībspēku un universitātes beidzēju sapulcei, ka visa augstākā izglītība šai mācību iestādē ir tikai farss. To pateicis, viņš saplēsa savu diplomu un izsoļoja no aulas. Par šo „drosmīgo patiesības pateikšanu" viņu apsveica tikai viens teoloģijas profesors, dažas vecākas dāmas un pāris draugu, pārējie viņa vārdus uzņēma svilpieniem un „bū" saucieniem.

☆ Sakarā ar vēlēšanām arī Kanadas komūnistu partija sākusi rosīties. Kaut partijas Toronto nozare bijusi visai pieticīga, savā kampaņas sapulcē gaidot tikai ap 200 „cīnītāju", tās pašas cerībiņas paputēja. Sanāksmē St. Paula iecirknī ieradās tikai 39 personas, ieskaitot avīžniekus.

☆ Anglikāņu bīskapu komisija, pārbaudot kanonika M. Smita gadījumu, kurš savā Toronto baznīcā bija sācis eksorkisma kultu (eksorkisms — ļaunu garu izdzīšana, ref.), ieteikusi pievērst sevišķu uzmanību mācītāju amata aspirantu garīgajai piemērotībai. ASV jau sen lieto psīcholoģiskas pārbaudes, bet Kanadā jaunas metodes ievešoties pārāk lēnām. No mācītāja neprasot tikai morālu, bet arī emocionālu stabilitāti, bet anglikāņu baznīca līdz šim šai ziņā bijusi diezgan nevērīga.